

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Πάτρα 30-3-2016

Ταχ.Δ/ση: ΝΕΟ Πατρών-Αθηνών 32
& Αμερικής Τ.Κ:26441 ΠΑΤΡΑ
Τηλέφωνο :2613613537
Πληροφορίες: Δημ. Θεοδοροπούλου
e-mail: grammateia.ps.pde@pde.gov.gr
FAX : 2613613538

Αριθ. Πρωτ.: 71499/115

- ΠΡΟΣ:** 1) Αντιπεριφερειάρχη
Ενέργειας & Περιβάλλοντος
κ. Νικόλαο Υφαντή
2) Γενική Δ/ση Αναπτυξιακού Προγρ/σμού
Περιφέρειας Δυτ. Ελλάδας
- ΚΟΙΝ:** 1) Γραφείο Περιφερειάρχη Δυτ.Ελλάδας
2) Εκτελεστική Γραμματέα Π.Δ.Ε

ΘΕΜΑ : Διαβίβαση της υπ' αριθ.31/23-3-2016 Απόφασης
Περιφερειακού Συμβουλίου.

ΣΧΕΤ: Το υπ' αριθ. πρωτ. 71304/379/17-3-2016 έγγραφο του
Αντιπεριφερειάρχη. Ενέργειας & Περιβάλλοντος κ. Νικολάου
Υφαντή.

Σας διαβιβάζουμε την υπ' αριθ. 31/23-3-2016 Απόφαση του
Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας με θέμα: **Γνωμοδότηση
επί της Μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση
Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου
Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας»** και
παρακαλούμε για τις δικές σας περαιτέρω ενέργειες.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Γ. ΤΟΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ακολουθεί απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

**6^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 6^ο

Στην Πάτρα σήμερα στις 23-3-2016, ημέρα Τετάρτη και ώρα 15.00΄ στην αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου στο ισόγειο του κτιρίου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (Ν.Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών 32 & Αμερικής) προσήλθε σε Συνεδρίαση το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Ελλάδας, ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ. 71534/117/17-3-2016 γραπτή πρόσκληση της Προέδρου του η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλους τους κ.κ. Περιφερειακούς Συμβούλους, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3852/2010 (άρθρ.167 παρ. 2).

Στη Συνεδρίαση παρευρέθησαν επί του συνόλου πενήντα ένα (51) μελών, τα παρακάτω μέλη :

- 1)Τογιοπούλου Αναστασία-Πρόεδρος , 2)Κανέλλης Γεώργιος – Αντιπρόεδρος, 3)Κούστας Κωνσταντίνος- Γραμματέας, 4)Αγγελόπουλος Γεώργιος, 5)Αρβανιτάκης Ιωάννης , 6)Αριστειδόπουλος Χαράλαμπος, 7)Αυγέρης Σάββας, 8)Βεργοπούλου Παρασκευή, 9)Γαβριηλίδης Κωνσταντίνος, 10)Δριβίλας Δημήτριος, 11)Ευθυμίου Απόστολος, 12)Ζαχαροπούλου-Στούμπου Αδαμαντία , 13)Καπράλος Σπυρίδων, 14)Καρδάρα Ευσταθία, 15)Καρπέτας Κωνσταντίνος, 16)Κελεπούρης Ανδρέας, 17)Κοκκινοβασίλης Πολυδεύκης (Τάκης), 18)Κοκκότη Γεωργία-Αρετή, 19)Κολοβός Ιωάννης, 20)Κοτσιλιάνος Κωνσταντίνος, 21)Κωνσταντοπούλου Αναστασία , 22)Λαλιώτης Παναγιώτης, 23)Λύτρας Ιωάννης, 24)Μαυρόγιαννης Διονύσιος, 25)Μητρόπουλος Κωνσταντίνος, 26)Μπαλαμπάνης Νικόλαος , 27)Μπούνιας Χρήστος , 28)Μπράμος

Παναγιώτης, 29)Νασιώτης Θεόδωρος, 30)Παπαναγιώτου-Μαρτζάκλη Γεωργία, 31)Παρασκευόπουλος Γεράσιμος, 32)Πετρόπουλος Κωνσταντίνος, 33)Πλατανιάς Παναγιώτης, 34)Ρήγας Χρήστος, 35)Σιαμπλής Δημήτριος, 36)Σύρμος Γεώργιος , 37)Σώκος Ευθύμιος, 38)Τσόγκας Γεώργιος, 39)Υφαντής Νικόλαος, 40)Φαρμάκης Νεκτάριος, 41)Φωτόπουλος Τρύφων ,42)Χαμηλάκη Αικατερίνη, 43)Χαροκόπος Αντώνιος, 44)Χατζηλάμπρου Βασίλειος.

Στη συνεδρίαση δεν προσήλθαν καίτοι προσκλήθηκαν τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου κ.κ. Αγιομυργιαννάκης Εμμανουήλ, Ζαφειρόπουλος Ιωάννης, Κατσακούλης Ευάγγελος, Κατσανιώτης Ανδρέας, Κοτοπούλης Σπυρίδων (δικαιολογημένα απών), Κωσταριάς Δημήτριος (δικαιολογημένα απών) και Χήνος Γεώργιος.

Ήταν παρόντες και συμμετείχαν ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας κ. Απόστολος Κατσιφάρας, οι κ.κ. Αντιπεριφερειάρχες Περιφερειακών Ενοτήτων Αιτωλ/νιας κα Χριστίνα Σταρακά, Αχαΐας κ. Γρηγόρης Αλεξόπουλος και Ηλείας κ. Γεώργιος Γεωργιόπουλος.

Επίσης στη συνεδρίαση παρευρέθησαν: Η Εκτελεστική Γραμματέας της Π.Δ.Ε κ. Διονυσία Μαράτου, ο Δήμαρχος του Δήμου Αγρινίου κ. Παπαναστασίου Γεώργιος, ο κ. Τζιώλης Δημήτρης Γενικός Γραμματέας του ιδίου Δήμου, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Ακτίου-Βόνιτσας κ. Στούπας Θεόδωρος, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Ξηρομέρου κ. Λαϊνάς Κων/νος, ο Πρόεδρος του Τ.Ε.Ε. – Περιφερειακό Τμήμα Δυτικής Ελλάδας κ. Γιανναδάκης Αθανάσιος, ο Γενικός Γραμματέας της Ομοσπονδίας Επαγγελματικών-Βιοτεχνικών-Εμπορικών Σωματείων Αχαΐας κ. Νικολακόπουλος Δημήτρης, ο κ. Σαλπέας Αργύριος από την Κίνηση Αυτόνομων Πολιτών Ηλείας και εκπρόσωπος της Ι. Μ. Ηλείας & Ωλένης, η κ. Γιαννοπούλου Αικατερίνη εκπρόσωπος του Φορέα Διαχείρισης Υγρότοπων Αμβρακικού, ο κ. Τουραλιάς Απόστολος από το ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΑΥ ΕΧΙΝΑΔΩΝ ΝΗΣΩΝ & ΑΙΤ/ΝΙΑΣ και ως εκπρόσωπος μαζί με τον κ. Ραυτόπουλο Αντώνη από ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε., ο κ. Αλεξάκης Δημήτριος από την Τεχνική Υπηρεσία της Ι. Μ.

Πατρών, ο κ. Σπυράτος Σωκράτης από INTERBETON (CONSTRUCTION MATERIALS S.A. – TITAN GROUP), ο κ. Γρηγορίου Βασίλης από AMBIO A.E. (ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ), ο κ. Κυριακόπουλος Κυριάκος από TITAN A.E, ο πολίτης κ.Δημητρόπουλος Δημήτρης, ο κ. Καραβίδας Δημήτριος Προϊστάμενος Γενικής Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών της Π.Δ.Ε, ο κ. Λυκούργος Σταματελάτος, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Π.Δ.Ε., Συντονιστής Ομάδας Εργασίας Χωροταξικού, Εκπρόσωπος Π.Δ.Ε. στην Ομάδα Εργασίας του ΥΠ.ΠΕ.ΕΝ., η κα Σπυράκη Ελένη Προϊσταμένη της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Π.Δ.Ε., ο κ. Κατριβέσης Νικόλαος Πρόεδρος του Συλλόγου Υπαλλήλων Π.Ε. Αχαΐας Π.Δ.Ε , υπηρεσιακοί παράγοντες, πολίτες και δημοσιογράφοι.

Χρή γραμματέων άσκησαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας Θεοδωροπούλου Δήμητρα και Μολφέση Βασιλική.

Αφού διαπιστώθηκε νόμιμη απαρτία, η Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης.

Αριθ.Αποφ.31/2016

Στη συνέχεια η Πρόεδρος έθεσε προς συζήτηση το 1^ο θέμα ημερήσιας διάταξης με τίτλο : Γνωμοδότηση επί της Μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» και έδωσε το λόγο στον εισηγητή του, Αντιπεριφερειάρχη. Ενέργειας & Περιβάλλοντος κ. Νικόλαο Υφαντή, που αναφέρθηκε στην υπ' αριθ. πρωτ. 71304/379/17-3-2016 γραπτή εισήγησή του που λέει τα εξής:

Σχετικά :

- α) ΑΠ 148307/27-04-2015/ΔΙΠΑ/ΓΔΠΠ/ΥΠΑΠΕΝ
- β) Η από 14/05/2015 ανάρτηση του Β₁ Σταδίου της Μελέτης στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΠΕΝ
- γ) ΑΠ 23384/05-06-2015/ΔΧΣ/ΓΔΧΣ/ ΓΓΧΣ& ΑΠ/ ΥΠΑΠΕΝ
- δ) ΑΠ 174796/2200/15-07-2015 Απόφαση Περιφερειάρχη ΔΕ
- ε) ΑΠ 48854/26-11-2015/ΔΧΣ/ΥΠ.ΠΕ.ΕΝ
- στ) ΑΠ 295362/5860/12-02-2015/ΔΙΠΕΧΩΣΧ ΠΔΕ
- ζ) ΑΠ 44583/224/18-02-2016/ΔιΑΠ ΠΔΕ
- η) Η από 18-02-2016 ΔΥ Πρόσκληση του Προέδρου της ΕΕ στη 3^η Συνεδρίαση αυτής

Έχοντας υπόψη :

1. Τις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου κατά τις διατάξεις του Ν. 3852/07-06-2010 (ΦΕΚ 87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
2. Το ΠΔ 132/27-12-2010 (ΦΕΚ 225 Α') περί οργανισμού Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

3. Την με αριθμ. 296694/5007/3-11-2014 απόφαση του Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδος (ΦΕΚ 3081Β'/17-11-2014) περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων στους Αντιπεριφερειάρχες.
4. Την 42/28-02-2013 (ΑΔΑ: ΔΕΒΦ7Λ6-4ΥΩ) Απόφαση του ΠΣ Δυτικής Ελλάδος με θέμα : «Γνωμοδότηση επί του Α1 σταδίου της Μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Δυτικής Ελλάδος».
5. Τον Νόμο 2742/99 (ΦΕΚ/Α/207/07.10.99) «Χωροταξικός Σχεδιασμός και Αειφόρος Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
6. Την θεσμοθέτηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ) (ΦΕΚ/ Β/1470/9.10.2003).
7. Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) (ΦΕΚ 128/Α/2008).
8. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ 2505/Β/2011).
9. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε. (ΦΕΚ 2464/Β/2008).
10. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (ΦΕΚ 151/Τ.Α.Α.Π./2009).
11. Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 1138/Β/2009).
12. Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα Καταστήματα Κράτησης (ΦΕΚ 1575/Β/2001).
13. Το γεγονός ότι δεν έχει εγκριθεί και δημοσιευθεί το σχέδιο ΕΠΧΣΑΑ για τον Παράκτιο και Νησιωτικό χώρο.
14. Την υπ' αρ. 51949/29-11-2010 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1925/Τ.Β'/13-10-2010) για την «Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της εφαρμογής του Γενικού, των Ειδικών και των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης».

15. Τις σχετικές προδιαγραφές σύνταξης Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. που εγκρίθηκαν με την υπουργική απόφαση υπ'αρ.οικ.10106 (ΦΕΚ 45/17-03-2011).
16. Την υπ' αριθμ. 107017/2006 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1225 Β) περί εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων.
17. Την με αρ. Γ.Γ. 231/1.2.2012 απόφαση Γ.Γ. Χωροταξίας & Αστικού Περιβάλλοντος, με την οποία ανετέθη στην σύμπραξη «ΦΙΛΩΝ»: Α. ΠΑΝΤΑΖΗΣ - ΠΑΝ. ΚΥΡΙΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝ. Ο.Ε. και ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΑΤΡΟΥ, η μελέτη «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ & ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» (προκηρυχθείσα κατά το άρθρο 7 του Ν. 3316/05 τον Μάρτιο του 2011), από την αρμόδια Δ/ση Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ, μαζί με τις αντίστοιχες μελέτες και άλλων περιφερειών, χρηματοδοτούμενες από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013» (ΕΠΠΕΡΑΑ).
18. Την ΑΠ 17566/15-03-2013/ΔΧ/ΓΓΧ&ΑΠ/ΥΠΕΚΑ «Σύσταση Ομάδας Εργασίας για την παρακολούθηση και Αξιολόγηση της εφαρμογής του ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος».
19. Το ΑΠ 2341/12-09-2013 έγγραφο Αναπλ. Υπουργού ΠΕΚΑ περί «Σύνοψης πορισμάτων της Έκθεσης Αξιολόγησης του ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος».
20. Το ΑΠ 51513/17-09-2013/ΔΧ/ΓΓΧ&ΑΠ/ΥΠΕΚΑ περί «Εντολής έναρξης του Β1 Σταδίου της μελέτης».
21. Την ΑΠ 291405/3891/06-11-2013/ΔιΑΠ ΠΔΕ Απόφαση Περιφερειάρχη ΔΕ (ΑΔΑ : ΒΛ147Λ6-13Υ) περί «Τροποποίησης του αναπληρωτή εκπροσώπου της ΠΔΕ στην Ομάδα Εργασίας για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του ΠΠΧΣΑΑ ΠΔΕ».

- 22.** Το ΑΠ 61740/06-11-13 έγγραφο της Δ/σης Χωροταξίας/ ΥΠΕΚΑ με το οποίο παρέχονται οδηγίες και υποδείξεις σχετικά με τα κύρια θέματα προβληματισμού
- 23.** Το ΑΠ 304617/4061/05-12-2013/ΔιΑΠ ΠΔΕ έγγραφο με θέμα «Συναντήσεις εργασίας ανά Περιφερειακή Ενότητα για την παρακολούθηση του Β1 Σταδίου της Μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του ΠΠΧΣΑΑ ΠΔΕ».
- 24.** Την υπ' αρ. 18/2016 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας για παράταση της διαδικασίας διαβούλευσης του ΠΠΧΣΑΑ ΠΔΕ
- 25.** Το υπ' αρ. 70128/449/17-3-2016 έγγραφο με το οποίο μας διαβιβάστηκε επικαιροποιημένη Έκθεση της Ομάδας Εργασίας η οποία περιλαμβάνει και τα πορίσματα/παρατηρήσεις που αναδείχτηκαν μετά την Ημερίδα Δημόσιου Διάλογου και Διαβούλευσης που διεξήχθη την Τετάρτη 09-03-2016 στην αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδος αλλά και την γραπτή διαδικασία υποβολής των απόψεων και παρατηρήσεων επί του Β1 Σταδίου της Μελέτης, η οποία έληξε τη Τρίτη 15-03-2016
- 26.** Η από 23-3-2016 επικαιροποιημένη Έκθεση της Ομάδας Εργασίας η οποία περιλαμβάνει και τα πορίσματα/παρατηρήσεις που αναδείχτηκαν μετά την Ημερίδα Δημόσιου Διάλογου και Διαβούλευσης που διεξήχθη την Τετάρτη 09-03-2016 στην αίθουσα του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδος αλλά και την γραπτή διαδικασία υποβολής των απόψεων και παρατηρήσεων επί του Β1 Σταδίου της Μελέτης, η οποία έληξε τη Τρίτη 15-03-2016

Καθώς επίσης τα ανωτέρω σχετικά έγγραφα (α)-(ζ) τα οποία αφορούν αντίστοιχα :

- α) Στην διαβίβαση στην Περιφέρεια της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης

Δυτικής Ελλάδος.

- β) Στην από 14/05/2015 ανάρτηση του Β₁ Σταδίου της Μελέτης στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΠΕΝ.
- γ) Στην διαβίβαση από την ΔΧΣ/ΥΠΕΝ στην Περιφέρεια των τευχών (σε φυσική μορφή) του Β₁ Σταδίου της Μελέτης.
- δ) Στην Απόφαση Περιφερειάρχη με την οποία συστάθηκε Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την εξέταση του Β₁ Σταδίου της Χωροταξικής Μελέτης, της ΣΜΠΕ και της Μελέτης Τοπίου.
- ε) Στο έγγραφο της ΔΧΣ/ΥΠΕΝ προς την Περιφέρεια με το οποίο ζητήθηκε να διατυπωθούν εγγράφως και να διαβιβαστούν οι απόψεις/συμπληρώσεις/παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, επί της μελέτης, καθώς και επί όλων των εγγράφων που τέθηκαν υπόψη της στο πλαίσιο της διαβούλευσης.
- στ) Στις απόψεις της ΔΙΠΕΧΩΣΧ ΠΔΕ επί της ΣΜΠΕ «Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση» του ΠΧΣΑΑ ΠΔΕ.
- ζ) Στην Έκθεση της Ομάδας Εργασίας με αντικείμενο την εξέταση του Β₁ Σταδίου της Μελέτης Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Δυτικής Ελλάδος.
- η) Στην από 18-02-2016 ΔΥ Πρόσκληση του Προέδρου της ΕΕ στη 3^η Συνεδρίαση αυτής.

Εξετάσαμε τα παρακάτω αναφερόμενα στοιχεία του Β₁ Σταδίου της Μελέτης «Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Δυτικής Ελλάδος», που απαρτίζεται από τα τεύχη:

- ➔ **B.1.1. Πρόταση αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου**

➔ **B.1.2.** *Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υ.Α. της Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου*

➔ **B.1.3.** *Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου*

και για τα οποία καλούμαστε στη παρούσα φάση να εκφέρουμε άποψη και να γνωμοδοτήσουμε σχετικά.

Τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) καταρτίζονται για κάθε Περιφέρεια της χώρας και αποτελούν σύνολα κειμένων ή και διαγραμμάτων με τα οποία καταγράφεται και αξιολογείται η θέση της Περιφέρειας στο διεθνή και Ευρωπαϊκό χώρο, ο ρόλος της σε εθνικό επίπεδο και σε σύγκριση με άλλες περιφέρειες και οι λειτουργίες διαπεριφερειακού χαρακτήρα που έχει ή μπορεί να αναπτύξει, καταγράφονται και αξιολογούνται οι παράγοντες εκείνοι που επηρεάζουν την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και διάρθρωση του χώρου στο επίπεδο της Περιφέρειας, αποτιμώνται οι χωρικές επιπτώσεις των ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών πολιτικών και προγραμμάτων στο επίπεδο της Περιφέρειας και προσδιορίζονται με προοπτική δεκαπέντε ετών οι βασικές προτεραιότητες και οι στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και αειφόρο ανάπτυξη του χώρου στο επίπεδο της Περιφέρειας, οι οποίες θα προωθούν την ισότιμη ένταξη της στον ευρύτερο διεθνή, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο.

Επιπλέον τα Περιφερειακά Πλαίσια πρέπει να αποτελούν εξειδίκευση για την χωρική ενότητα στην οποία αναφέρονται (στην προκειμένη περίπτωση Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας) του υπερκείμενου χωροταξικού σχεδιασμού που σήμερα περιλαμβάνει:

➔ το εγκεκριμένο Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ Α' 128/3-7-2008),

- ➔ το εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Καταστημάτων Κράτησης (ΦΕΚ 1575/Β/2001).
- ➔ το εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ Β' 2464/3-12-2008),
- ➔ το εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (ΦΕΚ ΑΑΠ' 151/13-4-2009),
- ➔ το εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ Β' 1138/19-6-2009), και
- ➔ το εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ ΦΕΚ 2505/Β/2011).

Στο βαθμό που το Περιφερειακό Πλαίσιο αποτελεί εξειδίκευση του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων περιορίζεται από τις ρυθμίσεις που προβλέπονται σε αυτά, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να περιέχει και νέες ρυθμίσεις-προτάσεις ως ανάδραση προς αυτά.

Το, εν ισχύ, Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είχε εγκριθεί με την υπ' αρ. ΦΕΚ/Β/1470/9.10.2003 και είναι δεδομένο ότι έχρηζε άμεσης αναθεώρησης, καθότι είχαν θεσμοθετηθεί νέα πλαίσια και νέες κατευθύνσεις (εθνικό χωροταξικό, ειδικό τουρισμού, υδατοκαλλιεργειών, νόμος Καλλικράτης, κλπ).

Στο πλαίσιο αυτό, πολλές φορές είχαμε επισημάνει ότι η Αναθεώρηση του Χωροταξικού όφειλε να γίνει με επιμέλεια και επίβλεψη της εκάστοτε Περιφερειακής αρχής και όχι του κεντρικού κράτους. Αντ'

αυτού η Κεντρική Διοίκηση επέλεξε να αναθέσει και να επιβλέψει με τη δική του μεθοδολογία και πρακτική την εκπόνηση του Σχεδίων αυτών. Και σήμερα, γνωμοδοτούμε επί του Περιφερειακού Πλαισίου, ενώ έχουν, ήδη, εγκριθεί -από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας- και βρίσκονται σε διαδικασία υλοποίησης τόσο το 1ο τριετές όσο και το πενταετές Επιχειρησιακό Σχέδιο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, αλλά και το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας (ΠΕΠ) 2014-2020, αλλά και μια σειρά από άλλα εξίσου σοβαρά εργαλεία χωρικής και αναπτυξιακής πολιτικής

Συνοπτικά το υπό αναθεώρηση Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Δυτικής Ελλάδας στοχεύει:

- Στην προώθηση της αειφόρου, ισόρροπης και διαρκούς ανάπτυξης της Περιφέρειας σύμφωνα με τις φυσικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητές της, τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και τις αρχές της «Εδαφικής Ατζέντας της ΕΕ 2020».
- Στην εξειδίκευση των εγκεκριμένων Γενικού και Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και στη συμπλήρωση των βασικών προτεραιοτήτων και επιλογών τους, στο επίπεδο της Περιφέρειας.
- Στην ενσωμάτωση των κατευθύνσεων του ΕΣΠΑ (2014-2020) και του ΠΕΠ της ΠΔΕ, καθώς και άλλων γενικών ή ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου της Περιφέρειας.
- Στην εξασφάλιση της ικανότητάς του να αποτελέσει τη βάση αναφοράς για το συντονισμό και την εναρμόνιση των επιμέρους πολιτικών, προγραμμάτων και επενδυτικών σχεδίων που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη συνοχή και ανάπτυξη του περιφερειακού χώρου.
- Στην εξασφάλιση της ικανότητάς του να λειτουργεί ως

κατευθυντήριο πλαίσιο στα κατώτερα επίπεδα χωρικού σχεδιασμού (ΡΣ, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΠΕΡΠΟ, ΠΟΑΠΔ και ΖΟΕ) εξασφαλίζοντας την συνεκτική διαχείριση του χώρου.

- Στον καθορισμό προγράμματος δράσης στο οποίο εξειδικεύονται οι απαιτούμενες ενέργειες για την εφαρμογή των προτάσεων των ΠΠΧΣΑΑ, οι ρυθμίσεις, τα μέτρα και προγράμματα, το κόστος και οι πηγές χρηματοδότησης των προτεινόμενων παρεμβάσεων, καθώς και οι φορείς και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων.

Οι Στρατηγικοί στόχοι και κατευθύνσεις του, λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές αναπτυξιακές επιλογές της πρότασης της ΠΔΕ για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και τις παραπάνω αναπτυξιακές επιλογές και κατευθύνσεις, είναι οι ακόλουθοι:

A) Αναβάθμιση της χωρικής ένταξης της Περιφέρειας στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο

B) Αναπτυξιακή αναδιάρθρωση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας/εξωστρέφειας της ΠΔΕ σε κρίσιμους παραγωγικούς τομείς:

- Ανταγωνιστική λειτουργία του πρωτογενή τομέα, ως σημαντικού παραγωγικού πόρου και μέσου προστασίας των φυσικών τοπίων, με ενίσχυση και διάδοση της βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφίας και υδατοκαλλιέργειας.
- Ανάπτυξη προηγμένων υπηρεσιών στην έρευνα, τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία, με εστίαση στις Πανεπιστημιακές Σχολές (Πατρών και Αγρινίου), τα ΤΕΙ της Περιφέρειας, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών και ενίσχυση της συνεργασίας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας με τους ερευνητικούς φορείς.
- Ανάπτυξη του εμπορίου, της διαμετακόμισης και των μεταφορικών

υπηρεσιών εν γένει.

- Ανάπτυξη του ποιοτικού, υψηλού επιπέδου τουρισμού στα παράλια της ΠΔΕ, καθώς και ειδικών και ήπιων μορφών τουρισμού σε συνδυασμένα πολιτιστικά- περιβαλλοντικά δίκτυα (τουρισμός κρουαζιέρας, ορεινός, οικολογικός, πολιτιστικός, θαλάσσιος τουρισμός κ.α.).
- Ενδοπεριφερειακή σύγκλιση μέσα και από τη σταδιακή συγκρότηση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών αναπτυξιακών χωρικών ενοτήτων.

Γ) Βιώσιμη ανάπτυξη - Οικιστική διάρθρωση και ανάδειξη της εταιρικής σχέσης πόλης - υπαίθρου με: α) πολυκεντρική οργάνωση του οικιστικού δικτύου και ισόρροπη σχέση του αστικού με τον περιβάλλοντα αγροτικό χώρο με τη σταδιακή λειτουργία εταιρικής σχέσης πόλης-υπαίθρου, β) ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας των οικισμών 2^{ου} - 6^{ου} οικιστικού επιπέδου και δραστικό περιορισμό της αστικής διάχυσης.

Δ) Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των τοπίων της ΠΔΕ με: α) προστασία και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών και των τοπίων διεθνούς και εθνικής σημασίας, β) υλοποίηση δράσεων αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, αξιοποίηση ενεργειακών πόρων, προώθηση των ΑΠΕ και βελτίω- ση/ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων και των λοιπών δικτύων, γ) ανάδειξη-προστασία και σύνδεση σε δίκτυα των αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων.

Ε) Ανάδειξη των βιώσιμων μεταφορών με προτεραιότητα των ΔΕΔ - Μ και των φιλικών προς το περιβάλλον δικτύων και ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών

Στ) Χωρική αναβάθμιση κρίσιμων ζωνών του ενδοπεριφερειακού χώρου με τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό του παράκτιου χώρου (ιδιαίτερα

αυτού που δέχεται οικιστικές - τουριστικές πιέσεις) και με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης του μειονεκτικού ορεινού χώρου

Z) Εκσυγχρονισμός και αναδιάρθρωση της Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ενδοπεριφερειακές αναπτυξιακές χωρικές ενότητες της Περιφέρειας αναγνωρίζονται οι 3 ΠΕ της Περιφέρειας:

- Η Αιτωλοακαρνανία, που έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα στην κτηνοτροφική παραγωγή, στην μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων, στις υδατοκαλλιέργειες και την αλιεία, στο πλούσιο υδάτινο δυναμικό και στις μεγάλες δυνατότητες ανάδειξης/αξιοποίησης του συστήματος λιμνών και λιμνοθαλασσών.
- Η Αχαΐα, η οποία, λόγω κυρίως του πρωτεύοντος αναπτυξιακού πόλου της ευρύτερης περιοχής Πατρών, παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερη δυναμική στον τομέα των υπηρεσιών, ιδιαίτερα στον τομέα των μεταφορών, της εκπαίδευσης, της υγείας αλλά και αυξημένες δυνατότητες στην έρευνα και τεχνολογία, καθώς και συγκριτικά πλεονεκτήματα στον δευτερογενή τομέα παραγωγής σε σχέση με τις άλλες δύο ΠΕ
- Η Ηλεία, η οποία, λόγω της εύφορης και μεγάλης σε έκταση πεδινής περιοχής, έχει συγκριτικό πλεονέκτημα και αυξημένες δυνατότητες στον τομέα της γεωργικής παραγωγής, ενώ, λόγω της υψηλότερης ποιότητας των παραλιών της και του διεθνούς σημασίας αρχαιολογικού τριπόλου (Αρχαία Ολυμπία - Αρχαία Ήλιδα - Επικούρειος Απόλλων) παρουσιάζει συγκριτικά ευρύτερες δυνατότητες ανάπτυξης του τουριστικού τομέα.

Με βάση πιο εξειδικευμένα και ομοιογενή χωρικά και αναπτυξιακά κριτήρια και χαρακτηριστικά, προσδιορίστηκαν μικρότερες ενδοπεριφερειακές χωρικές ενότητες με περισσότερο ομοιογενή ή

συμπληρωματικά χαρακτηριστικά στην έκτασή τους, με βάση 5 συγκεκριμένα κριτήρια. Οι ενότητες είναι οι εξής:

▪ **Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας:**

1) Χωρική ενότητα Δήμων Ι.Π. Μεσολογγίου και Ξηρομέρου πλην της Δ.Ε. Φυτειών του Δ. Ξηρομέρου, 2) Χωρική ενότητα Δήμων Αγρινίου και Θέρμου και η Δ.Ε. Φυτειών του Δήμου Ξηρομέρου, 3) Χωρική ενότητα δήμου Ναυπακτίας, 4) Χωρική ενότητα δήμων Αμφιλοχίας και Ακτίου - Βόνιτσας.

▪ **Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας:**

1) Χωρική ενότητα Δήμων Πατρέων, Δυτ. Αχαΐας και Ερυμάνθου, 2) Χωρική ενότητα Δήμων Αιγιαλείας και Καλαβρύτων.

▪ **Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας:**

1) Χωρική ενότητα Δήμων Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας, Ζαχάρως και Ανδρίτσαινας - Κρεστένων, 2) Χωρική ενότητα Δήμων Ήλιδας, Πηνειού και Ανδραβίδας - Κυλλήνης

Βασικοί πόλοι και άξονες ανάπτυξης αναγνωρίζονται οι ακόλουθοι:

- Αναπτυξιακός πόλος ευρύτερης περιοχής Πατρών, ο πιο σημαντικός πρωτεύων εθνικός πόλος ανάπτυξης σε ολόκληρο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας και νότια/δυτική πύλη της, με συγκριτικά πλεονεκτήματα στις μεταφορές, στις υπηρεσίες - τεχνολογία - καινοτομία, στην παραγωγή ενέργειας και στον ειδικό και ποιοτικό τουρισμό (συνεδριακός και αστικός τουρισμός).
- Αναπτυξιακό τρίπολο ευρύτερης περιοχής Αγρινίου (εθνικός πόλος, το μεγαλύτερο σε πληθυσμό και δραστηριότητες αστικό κέντρο της Αιτωλ/νίας) - Μεσολογγίου (πρωτεύων περιφερειακός πόλος, έδρα της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας) - Αστακού (δευτερεύων περιφερειακός πόλος), με συγκριτικά πλεονεκτήματα στο διαμετακομιστικό εμπόριο (λιμάνι - ελεύθερη ζώνη ΝΑΒΙΠΕ Πλατυγυάλι Αστακού σε συμπληρωματική σχέση με τα λιμάνια Πατρών και Ηγουμενίτσας), στον ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό (θαλάσσιος, αλιευτικός,

οικοτουρισμός, ορεινός τουρισμός) και με δυνατότητες εξειδίκευσης στη βιολογική γεωργία, κτηνοτροφία και υδατοκαλλιέργεια.

- Αναπτυξιακό δίπολο ευρύτερης περιοχής Πύργου - Αμαλιάδας (πρωτεύοντες περιφερειακοί πόλοι) με συγκριτικά πλεονεκτήματα στον πολιτισμό, στον ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό [Διεθνούς σημασίας μνημεία - Αρχαία Ολυμπία, Αρχαία Ήλιδα, Επικούρειος Απόλλων, σημαντικοί λιμένες Κατακόλου (κρουαζιέρα), Κυλλήνης (ανήκει στο εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ), διεθνούς σημασίας υγράτοποι, προστατευόμενα τοπία διεθνούς και εθνικής σημασίας, ιαματικές πηγές, κ.λπ.], στη γεωργία (εύφορες πεδινές εκτάσεις Ηλείας) με δυνατότητες εξειδίκευσης στη βιολογική γεωργία και στην παραγωγή ενέργειας (βεβαιωμένο κοίτασμα στη θαλάσσια περιοχή Κατακόλου).

Όσον αφορά στις **βασικές πύλες του δικτύου μεταφορών**, λεπτομέρειες παρουσιάζονται συνοπτικά κατωτέρω. Ειδικότερα:

➤Κύριοι άξονες (διάδρομοι) ανάπτυξης (Ευρωπαϊκοί - εθνικοί)

- Άξονας ανάπτυξης Αθήνα - Κόρινθος - Πάτρα - Αμαλιάδα - Πύργος - Καλαμάτα και σύνδεση με λιμένες Κυλλήνης και Κατακόλου, ο οποίος συνδέει την ΠΔΕ με την πρωτεύουσα της χώρας και ενισχύει έμμεσα τη σύνδεση και τη συνεργασία με την Περιφέρεια Πελοποννήσου σε παραγωγικούς τομείς.
- Δυτικός άξονας ανάπτυξης (Κακαβιά - Ιωάννινα - Άρτα - Αγρίνιο - Μεσολόγγι - Πάτρα) και σύνδεση με λιμένα Πλατυγαλίου και ΝΑΒΙΠΕ Αστακού. Σημαντικός άξονας που διατρέχει όλο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας.
- Άξονας ανάπτυξης Βόλος - Λαμία - Άμφισσα - Ναύπακτος - σύνδεση με νότια δυτική πύλη χώρας (Πάτρα - Πλατυγάλι) (Διαγώνιος) που συνδέει την ΠΔΕ με Στερεά και ΒΑ Ελλάδα χωρίς την «χωρική διαμεσολάβηση» της Πρωτεύουσας.
- Άξονας Ηγουμενίτσα - Πρέβεζα - Άκτιο - Βόνιτσα - σύνδεση με

Ιόνια Οδό (Αμ- βρακία) - Αγρίνιο - Καρπενήσι - Λαμία (σύνδεση σημαντικών εθνικών πόλων και λιμένων - πυλών).

- Άξονας σύνδεσης διπόλου Πύργου - Αμαλιάδας με Τρίπολη - Άργος - Ναύπλιο - Μυκήνες/Επίδαυρος. Σημαντικός «οριζόντιος» άξονας της Πελοποννήσου, (ενισχύει τις συνδέσεις και δικτυώσεις διεθνούς σημασίας πολιτιστικών - αρχαιολογικών πόλων).
- Άξονας ανάπτυξης - σύνδεσης Πάτρας (νοτιοδυτική πύλη της χώρας) με Τρίπολη (έδρα Περιφέρειας Πελοποννήσου).

➔ Δευτερεύοντες διαπεριφερειακοί άξονες ανάπτυξης

- Άξονας σύνδεσης Αιγίου - Διακοπτού - Καλαβρύτων - ΕΟ 111 - Τρίπολης.
- Και οι δύο αναπτυξιακοί άξονες ενισχύουν την ενδοχώρα της ΠΔΕ και την διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

➔ Ενδοπεριφερειακοί άξονες ανάπτυξης

- Άξονας Πάτρα - Χαλανδρίτσα - Καλάβρυτα, με σκοπό την τόνωση των ορεινών περιοχών της Αχαΐας, και την βελτίωση της προσπελασιμότητας των τουριστικών μονάδων της περιοχής.
- Άξονας Πύργου - Αμαλιάδας - Σιμόπουλο (σύνδεση με εθνική οδό 111 Πάτρας - Τρίπολης), σύνδεση του διπόλου με την ενδοχώρα της ΠΔΕ και περαιτέρω με την Τρίπολη.
- Άξονας Ναύπακτος - Θέρμο - Αγρίνιο. Άξονας ανάπτυξης με εστίαση κύρια σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός, ορεινός, λίμνες, κ.λπ.).
- Άξονας Ναύπακτος - Θέρμο - Προυσός, με εστίαση σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
- Άξονας Αστακός - Μύτικας - Πάλαιρος - Βόνιτσα. Παραλιακός

άξονας ανάπτυξης, με κύρια έμφαση στον τουρισμό των δυτικών ακτών Αιτωλοακαρνανίας.

- Άξονας Αμφιλοχία - Περιοχή Βάλτου - λίμνη Κρεμαστών (σύνδεση με Καρπενήσι και Καρδίτσα).
- Άξονας ανάπτυξης Ορεινή Ολυμπία - Αρχ. Ολυμπία - Κρέστενα - Ανδρίτσαινα, που ενισχύει τον ορεινό χώρο.

➔ Πύλες του δικτύου μεταφορών/ διαμετακομιστικά κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Οι εγκαταστάσεις που λειτουργούν στην ΠΔΕ και κατατάσσονται στην κατηγορία των «πυλών» του δικτύου μεταφορών είναι:

- Οι δύο λιμενικές εγκαταστάσεις συνδυασμένων μεταφορών: ο λιμένας Πάτρας (διαχειριστής ΟΛΠΑ ΑΕ) και ο ιδιωτικός λιμένας Αστακού (διαχειριστής ΑΚΑΡΠΟΡΤ ΑΕ).
- Ο λιμένας Κατακόλου, ως ειδικός τουριστικός λιμένας που εξυπηρετεί κρουαζιερό- πλοια ως λιμένας διέλευσης.

Σύμφωνα με το υπό μελέτη Περιφερειακό Πλαίσιο, αξίζει να αναφερθεί πως η ΠΔΕ περιλαμβάνεται στις πλουσιότερες της χώρας σε ό,τι αφορά τους διεθνούς αξίας φυσικούς και τοπιακούς πόρους, με συνέπεια να αποτελεί κύρια προτεραιότητα και ανάγκη, η προστασία, διαχείριση και ανάδειξη των θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών.

Η σημαντική **παράκτια ζώνη και οι ακτές της Δυτικής Ελλάδας είναι απαραίτητο να σχεδιασθούν με βάση την πολιτική μιας ολοκληρωμένης διαχείρισης**, όπου θα συνδυάζονται από κοινού η προστασία των παράκτιων προστατευόμενων περιοχών, η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η ανάπτυξη ποιοτικών οικονομικών δραστηριοτήτων (τουρισμός, αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες). Για την

παράκτια ζώνη είναι απαραίτητο και επείγον να εφαρμοστεί ειδική πολιτική προστασίας από τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της ανόδου της στάθμης της θάλασσας. Η προτεραιότητα αυτή είναι κρίσιμη για την ΠΔΕ, λόγω του μεγάλου μήκους της ακτογραμμής της που χαρακτηρίζεται από μέση και υψηλή τρωτότητα. Οι επιφανειακοί και υπόγειοι υδατικοί πόροι είναι απαραίτητο να αξιοποιηθούν, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και των Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής, καλύπτοντας ταυτόχρονα, τις ανάγκες της βιοποικιλότητας, της ύδρευσης του πληθυσμού και της άρδευσης των σημαντικά καλλιεργούμενων εκτάσεων της ΔΕ. Επιτακτική είναι και η ανάγκη ολοκλήρωσης κρίσιμων έργων για την ορθολογική χρήση, αποθήκευση και αξιοποίηση του νερού.

Στον τομέα της ενέργειας και των ενεργειακών πόρων, η ΠΔΕ μπορεί να αναδειχθεί σε μια στρατηγικά ενεργειακή Περιφέρεια αν και στερείται ακόμη των δυνατοτήτων που προσφέρει η χρήση του φυσικού αερίου, ενεργειακό μειονέκτημα για την αντιμετώπιση και άρση του οποίου θα πρέπει να καταδειχθεί μια ιδιαίτερα μέριμνα. Το αιολικό και υδάτινο δυναμικό, η ηλιακή ενέργεια, η γεωθερμία και η βιομάζα είναι αναγκαίο να αξιοποιηθούν πολύπλευρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την ελαχιστοποίηση της χρήσης των ορυκτών καυσίμων. Στην ενεργειακή αυτή δυναμική αθροίζονται και οι δύο από τις τρεις θαλάσσιες περιοχές της χώρας, στις οποίες έχουν παραχωρηθεί τα δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων (Πατραϊκός κόλπος και Δυτικό Κατάκολο). Οι υδρογονάνθρακες και η εκμετάλλευσή τους αποτελούν μια επενδυτική ευκαιρία για την ανάπτυξη της χώρας και των τοπικών κοινωνιών της ΔΕ. Απαιτείται, ωστόσο, ιδιαίτερη μέριμνα και προσοχή για την διασφάλιση της ακεραιότητας του περιβάλλοντος (ειδικά του θαλάσσιου και των παράκτιων περιοχών), αλλά και για την αποφυγή τυχόν ζημίας σε βασικές οικονομικές

δραστηριότητες του παράκτιου μετώπου. Τέλος, όσον αφορά στον ενεργειακό τομέα αναγκαία είναι και η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων ορθολογικής χρήσης και εξοικονόμησης ενέργειας, στο πλαίσιο και των διεθνών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα για την κλιματική αλλαγή.

Αν ο ένας στρατηγικός πυλώνας βιώσιμης ανάπτυξης είναι το πλούσιο φυσικό περιβάλλον της ΠΔΕ, ο δεύτερος είναι το σημαντικό πολιτιστικό της απόθεμα. Το πλήθος των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και των ιστορικών τόπων της ΔΕ είναι απαραίτητο να αποτελέσουν τους πόλους για την ανάδειξη του πολιτισμού και της ιστορίας της και την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού έτσι, ώστε να διαχέεται σε όλες τις περιόδους του έτους. Τα δύο Μνημεία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς που φιλοξενεί η ΠΔΕ: η Αρχαία Ολυμπία και ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα μαζί με την Αρχαία Ήλιδα αλλά και το ιστορικό/πολιτιστικό τρίπολο της Αιτωλοακαρνανίας (Μεσολόγγι - Θέρμο - Ναύπακτος) είναι το επίκεντρο της πολιτικής ανάδειξης του πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος της ΔΕ.

Όσον αφορά τις προτάσεις αναθεώρησης και εξειδίκευσης του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου, όπως αυτές περιγράφονται στο προτεινόμενο σχέδιο της Υπουργικής Απόφασης, έχουμε να παρατηρήσουμε ότι:

- περιέχονται κενά, λάθη και παραλείψεις, ενώ
- λείπει ο σαφής και ρεαλιστικός επιχειρησιακός χαρακτήρας.

Η Περιφερειακή Αρχή, παρά ταύτα, με γνώμονα την απρόσκοπτη εξέλιξη του σχεδιασμού της, όπως αποτυπώνεται στον εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Προγραμματισμό 2015-2019 και στο εγκεκριμένο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Δυτικής Ελλάδας 2014-

2020, ενεργοποίησε το στελεχιακό δυναμικό των αρμόδιων διευθύνσεων της Περιφέρειας και με συντονισμένες διαδικασίες, προσάρμοσε στο, υπό γνωμοδότηση, σχέδιο του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου, τις κατευθύνσεις, τα μέτρα και τις δράσεις που, ήδη, έχουν προγραμματιστεί ή σχεδιάζονται. Όλα τα προαναφερόμενα, παρουσιάζονται αναλυτικά στις εισηγήσεις των υπηρεσιών και της ομάδας εργασίας που συστήθηκε για το σκοπό αυτό.

Αδιαπραγμάτευτος και μόνιμος στόχος μας, η δημιουργία συνθηκών που να τεκμηριώνουν μια αξιόπιστη προοπτική για τους πολίτες και τη δραστηριότητα τους, με σεβασμό στον πολίτη, στο περιβαλλοντικό και πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής μας και στη στήριξη της υγιούς επιχειρηματικότητας. Με γνώμονα μια ανάπτυξη που δε μπορεί να μην είναι Αειφόρος, δε μπορεί να μην είναι «Εξυπνη», δε μπορεί να μην είναι Χωρίς Αποκλεισμούς.

Κατόπιν των ανωτέρω,

Εισηγούμεθα

- 1. Θετικά για την Πρόταση Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου και την Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Υ.Α. της Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου , υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν υπόψη τα σχόλια – παρατηρήσεις – προτάσεις που διατυπώνονται από την Ομάδα Εργασίας της ΠΔΕ , όπως αυτά αναφέρονται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, της παρούσας Εισήγησης. (παρατηρήσεις της ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ).*
- 2. Θετικά για την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Μελέτης Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) , υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν υπόψη τα σχόλια – παρατηρήσεις – προτάσεις που διατυπώνονται από την*

αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος ως προς την ΣΜΠΕ όπως αυτά αναφέρονται στο συνημμένο Παράρτημα ΙΙ, της παρούσας Εισήγησης.

- 3. Την αποστολή της προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ, στο οποίο θα περιλαμβάνονται όλες οι γραπτές προτάσεις φορέων, υπηρεσιών και πολιτών που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης.*

Κατά τη συζήτηση του θέματος αποχώρησαν οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. Γαβριηλίδης Κων/νος, Κοκκότη Γεωργία-Αρετή, Παρασκευόπουλος Γεράσιμος, Σύρμος Γεώργιος, Σώκος Ευθύμιος, Φαρμάκης Νεκτάριος και Χατζηλάμπρου Βασίλειος.

Το Περιφερειακό Συμβούλιο αφού άκουσε τον εισηγητή, την Πρόεδρο, τον Περιφερειάρχη, τους εκπροσώπους φορέων και λοιπούς ομιλητές που ανέπτυξαν τις απόψεις τους επί του ανωτέρω, κατόπιν διαλογικής συζήτησης

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

ότι συντρέχει λόγος κατ' άρθρο 64 παρ. 3 του Ν. 3852/2010 και του άρθρου 2 παρ. 2 του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Περ. Συμβουλίου και ότι το παρόν θέμα θα συζητηθεί από το Περιφερειακό Συμβούλιο παρότι η σχετική αρμοδιότητα έχει μεταβιβαστεί στην ως άνω Επιτροπή.

Στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση επί του θέματος και αφού ανέπτυξαν τις απόψεις τους οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι, οι Αντιπεριφερειάρχες, ο Περιφερειάρχης, το Περιφερειακό Συμβούλιο

ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1. Θετικά για την Πρόταση Αναθεώρησης – Εξειδίκευσης του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου και τη Μελέτη Τοπίου στο επίπεδο του ΠΠΧΣΑΑ της Π.Δ.Ε., υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν υπόψη τα σχόλια – παρατηρήσεις – προτάσεις που διατυπώνονται από την Ομάδα Εργασίας της Π.Δ.Ε. , όπως αυτά αναφέρονται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, της παρούσας Απόφασης (επικαιροποιημένες παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας της Π.Δ.Ε.).
2. Να τροποποιηθεί η Εισηγητική Έκθεση και το Σχέδιο Υπουργικής Απόφασης σύμφωνα με τις επικαιροποιημένες παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας της Π.Δ.Ε., μετά τη διαβούλευση του Β1 Σταδίου και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ).
3. Θετικά για την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Μελέτης Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Δυτικής Ελλάδος , υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν υπόψη τα σχόλια – παρατηρήσεις – προτάσεις που διατυπώνονται από την αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος ως προς την ΣΜΠΕ και τις επικαιροποιημένες παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας της Π.Δ.Ε., όπως αυτά αναφέρονται στα συνημμένα Παραρτήματα Ι και ΙΙ της παρούσας Απόφασης.
4. Την αποστολή της προς τις αρμόδιες Διευθύνσεις (Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΠΑ) και Δ/ση Χωροταξικού Σχεδιασμού) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με συνημμένα τα Παραρτήματα Ι,ΙΙ και ΙΙΙ. Στο παράρτημα ΙΙΙ περιλαμβάνονται όλες οι γραπτές προτάσεις φορέων, υπηρεσιών και πολιτών που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης μετά την έναρξη εκπόνησης του Β1 Σταδίου και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Κατά ψήφισε ο Επικεφαλής της Παράταξης «Λαϊκή Συσπείρωση Δυτικής Ελλάδας» κ. Κοτσιλιάνος Κων/νος.

Λευκό ψήφισαν οι κ.κ. Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Παράταξης «Αντίσταση Πολιτών Δυτικής Ελλάδας» Κολοβός Ιωάννης και Κούστας Κων/νος και η Επικεφαλής της Παράταξης «Αριστερή Παρέμβαση – Αντικαπιταλιστική Κίνηση στη Δυτική Ελλάδα» κα Χαμηλάκη Αικατερίνη.

Το παρόν Πρακτικό αφού συντάχθηκε, διαβάστηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως ακολούθως :

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Γ.ΤΟΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΟΥΣΤΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

**ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ Παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας
επί της εξέτασης του Β₁ Σταδίου
της Μελέτης Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης
του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού
& Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Δυτικής Ελλάδος
ΦΑΣΗ Β' - ΣΤΑΔΙΟ Β₁**

Η παρούσα έκθεση αφορά σε παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας που προέκυψαν από την εξέταση του **ΤΕΥΧΟΥΣ ΙΙ** της **Φάσης Β'** του **Σταδίου Β₁** (Β.1.2 Εισηγητική Έκθεση και Σχέδιο Προτάσεων Απόφασης, Β.1.2.α Εισηγητική Έκθεση και Β.1.2.β Σχέδιο Προτάσεων Απόφασης).

Διοικητικά εκ μέρους της Διευθύνουσας Υπηρεσίας της Μελέτης και σύμφωνα με το έγγραφο με ΑΠ 52450/23-12-2015/ΔΧΣ/ΥΠ.ΠΕ.ΕΝ. «εντολή έναρξης Β₂ Σταδίου»:

- Το Β₁ Στάδιο της Μελέτης υποβλήθηκε εμπρόθεσμα από τον Ανάδοχο στις 21-02-2014 (ΑΠ Δ/σης Χωροταξίας 9755/21-02-2014).
- Επήλθε η τυπική παραλαβή του Β₁ Σταδίου της Μελέτης (Βεβαίωση με ΑΠ 19130/16-04-2014) και η οριστική παραλαβή της (ΑΠ 9613/04-03-2015).

Η δομή του ΤΕΥΧΟΥΣ ΙΙ βασίζεται :

- στο τεύχος προδιαγραφών για τη σύνταξη των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της υπ' αριθ. 10106 Απόφασης Αναπλ. ΥΠ. ΠΕΚΑ (ΦΕΚ 45 ΑΑΠΘ 17-03-2011) και
- στο άρθρο 6 (ΠΧΠ) του Νόμου 4269/2014 (ΦΕΚ 142^Α 28-06-2014).

Η διαδικασία της παρακολούθησης και αξιολόγησης του Γενικού, των Ειδικών και Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης περιγράφεται στην υπ. Αριθμ. 51949 Απόφαση Αναπλ. ΥΠ. ΠΕΚΑ (ΦΕΚ 1925^Β 13-12-2010).

Γενικά Σχόλια

Το ΤΕΥΧΟΣ Ι, το Τεύχος ΙΙ και το Τεύχος ΙΙΙ, της Φάσης Β' του Σταδίου Β₁, ως κατατεθέντα από την Ανάδοχο τον Φεβρουάριο 2014 περιέχουν στοιχεία για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος μέχρι την ημερομηνία αυτή. Στο διάστημα από την ημερομηνία αυτή μέχρι σήμερα συντάχθηκαν σημαντικά κείμενα στα πλαίσια τόσο της ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης όσο και στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό δράσεων προς τη κατεύθυνση της Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας. Τα κείμενα αυτά αφορούν κυρίως :

- Στο πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (η Α' Φάση του - Στρατηγικό Σχέδιο - εγκρίθηκε κατά την συνεδρίαση της 8^{ης} Ιουνίου 2015 του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδος με ΑΔΑ:ΩΥΝΨ7Λ6-ΛΒΘ και η Β' Φάση - Επιχειρησιακό Σχέδιο - Πενταετές Πρόγραμμα Δράσεων - Οικονομικό Πρόγραμμα - Δείκτες Αξιολόγησης- και στο σύνολό του, κατά τη συνεδρίαση της 22^{ης} Δεκεμβρίου 2015 με ΑΔΑ:6ΘΜΖ7Λ6-Ζ1Μ και έλεγχο νομιμότητας με ΑΔΑ:750ΦΟΡ1Φ-ΘΟΙ). Κατά την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος ελήφθη υπόψη το Β₁ Στάδιο της Μελέτης και περιλαμβάνονται κατά προτεραιότητα τα έργα και οι δράσεις που προωθούν την εφαρμογή του ΠΧΠ σύμφωνα και με το πρόγραμμα ενεργειών και προτεραιοτήτων αυτού, όπως ορίζεται στο άρθρο 6.3 του Νόμου 4269/2014 (ΦΕΚ 142^Α 28-06-2014).
- Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της ΠΔΕ 2014-2020 (η με αρ. C(2014)10161 - 18/12/2014 Απόφαση της Ε.Ε. περί έγκρισης του ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας (Κωδικός 2014GR16M2OP005)).

- Στο «Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (ΕΑΠ) με τίτλο: «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση στις πυρόπληκτες περιοχές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας – Ηλεία» (με την υπ' αριθ.223/28-12-2014 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας (ΑΔΑ : 6ΤΙΝ7Λ6-ΞΒΠ) εγκρίθηκε η κατάρτιση του ΕΑΠ και με την υπ' αριθμ. 41/30-03-2015 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας (ΑΔΑ : ΩΓΜΩ7Λ6-ΛΚΥ) εγκρίθηκε το ΕΑΠ.
- Στα παραδοτέα της από 20-03-2015 συναφθείσας Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης ΠΔΕ και του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ).
- Στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2014-2020 (RIS³ ΠΔΕ) (Έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ιούλιος 2015).
- Νομοθετική Πράξη & Οδηγός για τις Μικρές Επιχειρήσεις σε περιφερειακό επίπεδο. Δημιουργία σχεδίου Small Business Act – SBA περιφέρειας δυτικής Ελλάδας.
- Στα τρέχοντα Ευρωπαϊκά προγράμματα, που αφορούν στην περιοχή μας, όπως:
 - ο Των Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας :
 - ο Διακρατικών: ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ – ΙΟΝΙΟΥ, MED, BALKAN MEDITERRANEAN
 - ο Διασυνοριακών: MED ENI CBC, BLACK SEA BASIN ENI – CBC
 - ο Διαπεριφερειακών: INTERREG EUROPE
 - ο Διμερών Διασυνοριακών: ΕΛΛΑΔΑ – ΙΤΑΛΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ,κλπ
 - ο Των προγραμμάτων και πρωτοβουλιών: LIFE, URBACT, HORIZON, Urban κλπ

Όσον αφορά συνολικά στο κείμενο που παρουσιάζεται, γενικά παρατηρείται μια σειρά ανακολουθιών και ασαφειών, εστιάζοντας αποσπασματικά σε διάφορες δράσεις που αφενός δεν συνδέονται μεταξύ τους κι αφετέρου, σε άλλα σημεία, αλληλεπικαλύπτονται. Για παράδειγμα, δεν δίνονται σαφείς κατευθύνσεις για τις Ζ.Ο.Ε. σε συνάρτηση με τον Τουρισμό, ιδιαίτερα π.χ. στην περιοχή της Ηλείας.

Ο εξαντλητικός κατάλογος ρυθμίσεων, δράσεων, μελετών και έργων αποτελεί μια προσπάθεια κάλυψης των περισσότερων αναπτυξιακών προτάσεων που καταγράφονται στο χωροταξικό, αλλά είναι εμφανές ότι δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν με τα υπάρχοντα χρηματοδοτικά δεδομένα και μέσα στο χρονικό πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου.

Η επιλογή κρίσιμων αναπτυξιακών προτεραιοτήτων, συγκεκριμένου και συνάμα ρεαλιστικού «οράματος» θα τοποθετούσε τις ελάχιστες υπάρχουσες χρηματοδοτήσεις σε τομείς και συγκεκριμένες δράσεις με άμεσα αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Ταυτόχρονα η απουσία της καινοτομίας από τις περισσότερες προτάσεις του χωροταξικού επιτείνει την αδυναμία σύνδεσης των σύγχρονων ευρωπαϊκών πολιτικών και προτεραιοτήτων (Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης) με τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής.

Επίσης θεωρούμε ότι ενέργειες και δράσεις που έχουν τοποθετηθεί στο μακροπρόθεσμο πρόγραμμα, δεν απαιτούν ιδιαίτερη χρηματοδότηση και είναι απαραίτητες, θα μπορούσαν να ενταχθούν στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, ώστε να έχουν ωριμάσει εν όψει της μεθεπόμενης προγραμματικής περιόδου.

Όσον αφορά τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις θεωρούμε ότι θα έπρεπε να προταθούν συγκεκριμένες προτάσεις (ομάδες έργων και δράσεων) που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα δράσης ως τέτοιες.

Οι ίδιες ελλείψεις - ασάφειες μεταφέρονται και στους χάρτες που συνοδεύουν το κείμενο, οι οποίοι είναι και το σημαντικότερο σημείο αναφοράς στο συνολικό σχεδιασμό, αφού θα αποτελούν ένα μελλοντικό κανονιστικό και δεσμευτικό εργαλείο, ακόμη κι αν όλες οι προτάσεις αναφέρονται πινακοποιημένες.

Δεν αναλύονται επαρκώς η συσχέτιση και οι σχέσεις γειννίασης - εξάρτησης με τις όμορες Περιφέρειες, γεγονός που δημιουργεί ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσον τα αντίστοιχα χωροταξικά των όμορων Περιφερειών υιοθετούν αντίστοιχες συνδέσεις και άξονες ανάπτυξης. Υπάρχουν τομείς που το κείμενο χρήζει βελτίωσης ώστε να είναι επίκαιρο με τις δράσεις του ΣΕΣ 2014-2020 ή άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Βάσει των ανωτέρω οι παρατηρήσεις της Ομάδας Εργασίας που ακολουθούν καίτοι αναφέρονται στην Εισηγητική Έκθεση και στο Σχέδιο Προτάσεων Απόφασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και να ενσωματωθούν από τον Ανάδοχο Μελετητή σε όλη τη Μελέτη.

Β.1.2.α ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ**Γενικά συμπεράσματα από την σύνοψη πορισμάτων της Έκθεσης Αξιολόγησης**Σελίδα 1:

Οι Ευρωπαϊκές εξελίξεις, με το καθοδηγητικό κείμενο δράσης «Ατζέντα 2000: Για μια δυνατότερη και μεγαλύτερη Ευρώπη» και το σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού χώρου (Σ.Α.Κ.Χ.), τη θέσπιση του Ν. 2742/99 σε Εθνικό Επίπεδο, κατέστησαν αναγκαία τη συγκρότηση στρατηγικού σχεδιασμού σε Περιφερειακό Επίπεδο προκειμένου:

- α. να υιοθετηθούν οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Χωροταξικής Πολιτικής και να προσαρμοστούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην Ελληνική πραγματικότητα,
- β. να υλοποιηθούν οι συνταγματικές διατάξεις για τη Χωροταξία στρατηγικού και ευέλικτου χαρακτήρα,
- γ. να ενισχυθεί σε Περιφερειακή κλίμακα η προβληματική για την Αειφόρο Βιώσιμη Ανάπτυξη,
- δ. να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα χωρικής ανισότητας των Ελληνικών Περιφερειών,
- ε. να μελετηθεί ο Εθνικός χώρος σε περιφερειακό επίπεδο, σε συνάρτηση με τις διεθνείς ροές και τους άξονες και πόλους ανάπτυξης του Εθνικού χώρου, προκειμένου να επιλυθούν τα σύγχρονα προβλήματα των Ελληνικών Περιφερειών.

Στόχος του περιφερειακού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού θα πρέπει να είναι η υιοθέτηση ενός μοντέλου ανάπτυξης που θα εξασφαλίζει την πλήρη απασχόληση, την κοινωνική προστασία και την οικολογική ισορροπία. Μια ανάπτυξη που θα στηρίζεται στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα με έμφαση στην αποκέντρωση και αξιοποίηση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιφέρειας.

Στα σημαντικότερα προβλήματα της αναπτυξιακής θέσης της Περιφέρειας της Δυτικής Ελλάδος σε σχέση με το ρόλο της, θα μπορούσαν επιπρόσθετα να συμπεριληφθούν (σύμφωνα με την SWOT ανάλυση του πενταετούς) :

- Υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας
- Διάρρηξη κοινωνικής συνοχής
- Γήρανση και μείωση πληθυσμού στην Δυτική Ελλάδα
- Διαρροή επιστημονικού δυναμικού
- Έντονος ανταγωνισμός σε τομείς της παραγωγής από χώρες της Ε.Ε. μετά την διεύρυνση του 2005 και ανταγωνισμός με Ελληνικές περιφέρειες στις οποίες ολοκληρώθηκαν ή ολοκληρώνονται μεγάλα έργα υποδομής
- Καθυστέρηση ολοκλήρωσης μεγάλων οδικών και σιδηροδρομικών αξόνων
- Εντεινόμενη τάση αποεπένδυσης στην Δυτική Ελλάδα
- Αποψίλωση και γήρανση ανθρώπινου δυναμικού Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
- Η συνεχιζόμενη οικονομική ύφεση που δρα αποτρεπτικά στην εκδήλωση επενδυτικού ενδιαφέροντος
- Πληθυσμιακή αποδυνάμωση της υπαίθρου.
- Ρυθμίσεις νέας ΚΑΠ.
- Διάβρωση εδαφών / απώλεια εδαφικού καλύμματος λόγω αποδάσωσης, υπερβόσκησης

Παρομοίως στις προοπτικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιφέρειας που αναφέρονται στο ρόλο της στο διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο θα μπορούσαν

επιπρόσθετα να συμπεριληφθούν (σύμφωνα με την SWOT ανάλυση του πενταετούς) :

- Αύξηση παραγωγικότητας πρωτογενούς τομέα
- Δημιουργία και λειτουργία του Δυτικού Άξονα, της ΠΑΘΕ (Κόρινθος – Πάτρα – Πύργος-Τσακώνα), Ιόνια Οδός και σύγχρονης σιδηροδρομικής γραμμής.
- Αξιοποίηση γεωγραφικής θέσης περιφέρειας ως τουριστικός-πολιτιστικός και εμπορευματικός διακομετακομιστικός κόμβος, των δικτύων διευρωπαϊκής συνεργασίας και ανάπτυξης στο χώρο της Ν.Α. Ευρώπης (Νότιο Μεσογειακό τόξο)
- Επανεκκίνηση επενδυτικού ενδιαφέροντος
- Περιθώρια αύξησης ποσοστού πληθυσμού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με μείωση διαρροής αποφοίτων εκτός Περιφέρειας
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας με εξαγωγικό προσανατολισμό και κάλυψη της εσωτερικής ζήτησης
- Ανάπτυξη συστημάτων κατοχύρωσης και ανάδειξης τοπικών προϊόντων – Ανάπτυξη συνεργειών υψηλού επιπέδου μεταξύ των τομέων παραγωγής
- Αξιοποίηση των πανεπιστημιακών και ερευνητικών δομών της Περιφέρειας.
- Αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης ποιοτικών υπηρεσιών στον τομέα του ειδικού ή εναλλακτικού Τουρισμού.
- Ανάπτυξης αιολικής, υδροηλεκτρικής ενέργειας γεωθερμική και βιοκαύσιμα - βιομάζας.
- Ανάπτυξη τουρισμού και ιδιαίτερα των εναλλακτικών μορφών του (ιαματικός, θρησκευτικός, χειμερινός, κλπ)
- Αξιοποίηση ορυκτών πόρων της περιφέρειας (έρευνες για πετρέλαιο κλπ)
- Έλευση Φυσικού Αέριου
- Συμμετοχή στην Διαμεσογειακή Επιτροπή και στην μακροπεριφέρεια Ιονίου και Αδριατικής
- Αξιοποίηση της 5ης Προγραμματικής Περιόδου της ΕΕ για ανάδειξη των στρατηγικών της πλεονεκτημάτων.
- Ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού με εκπαίδευση , κατάρτιση, δικτύωση

Στα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια περιλαμβάνονται και οι εγκεκριμένοι οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων, καθώς και τα εγκεκριμένα σχέδια δημόσιων ή ιδιωτικών επενδύσεων μεγάλης κλίμακας σύμφωνα με τις διατάξεις που τις διέπουν σύμφωνα με το άρθρο 6.1.γ του 4269/2014 (ΦΕΚ 142^Α' 28-06-2014). Κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθεί αναφορά στη χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Εθνικού και Συγχρηματοδοτούμενου Τομεακού (Συλλογικές Αποφάσεις Υπουργείων) και Περιφερειακού Σκέλους (Συλλογικές Αποφάσεις Περιφέρειας) έργων Υποδομών και Κρατικών Ενισχύσεων (Αναπτυξιακός Νόμος).

- η συγκέντρωση, επεξεργασία και τεκμηρίωση γεωγραφικών, δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών και άλλων στοιχείων που αφορούν την περιφέρεια,
- η λειτουργία βάσης δεδομένων για την ενίσχυση, παρακολούθηση και εξέλιξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της περιφέρειας, κατά κλάδο και τομείς της οικονομίας και
- η παροχή στοιχείων για την καταγραφή των στοιχείων των ενισχυόμενων επενδύσεων σε βάση δεδομένων του αρμόδιου κρατικού φορέα

αποτελούν αντικείμενο του Τμήματος Τεκμηρίωσης της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της ΠΔΕ (Νόμος 3882/2010 «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών», ΦΕΚ 166^Α'), από το οποίο μπορεί να δοθεί η σχετική πληροφόρηση.

Σελίδα 2 :

Απαιτείται διόρθωση της έννοιας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της αιρετής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, διότι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση δεν ταυτίζεται με την έννοια της κρατικής περιφέρειας, ούτε συμπίπτει χωρικά με την αιρετή περιφέρεια.

Σελίδα 3 :

Σε ότι αφορά τις αναφορές και προτάσεις που γίνονται τόσο στο συγκεκριμένο εδάφιο όσο και σε αρκετά άλλα εδάφια και άρθρα του Σχεδίου της παρούσας Απόφασης, σχετικά με τις μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας, όπως οδικούς άξονες, σιδηροδρομικά δίκτυα, λιμάνια και αεροδρόμια, αυτές πρέπει να λάβουν υπόψη το αναθεωρημένο ΔΕΔ-Μ, όπως αυτό περιγράφεται παρακάτω και να διορθωθούν - τροποποιηθούν σε κάποια σημεία αναλόγως (σελ. 3, 4, 12, 22, κλπ, Άρθρα 5, 7, 12, κ.λπ. της Απόφασης)

Το νέο **Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΕΔΜ)** σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 1315/2013 του Ε.Κ. διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα, το **Εκτεταμένο Δίκτυο (Comprehensive Network)** και το **Κεντρικό Δίκτυο (Core network)**, καταργώντας την Απόφαση 661/2010/ΕΕ. Το Εκτεταμένο Δίκτυο, απαρτίζεται από όλες τις υπάρχουσες και προγραμματιζόμενες υποδομές του ΔΕΔ-Μ και στην ουσία θα λειτουργεί ως τροφοδοτικό δίκτυο από το εθνικό - περιφερειακό δίκτυο προς το κεντρικό δίκτυο.

Το Κεντρικό Δίκτυο, το οποίο αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του ΔΕΔΜ, απαρτίζεται από τα μέρη του εκτεταμένου δικτύου, που είναι υψίστης στρατηγικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης των ΔΕΔ-Μ. Διασυνδέεται μέσω κόμβων και παρέχει συνδέσεις μεταξύ των Κρατών-Μελών, καθώς και με τις υποδομές των δικτύων μεταφορών γειτονικών κρατών. Συμπεριλαμβάνει **9 κεντρικούς διαδρόμους**, κόμβους του δικτύου, τα λοιπά τμήματα του κεντρικού δικτύου, καθώς και τα συστήματα διαχείρισης κυκλοφορίας για όλα τα μέσα μεταφοράς.

Από τους 9 κεντρικούς διαδρόμους η Ελλάδα συμμετέχει στον **Διάδρομο Orient/EastMed** ο οποίος ξεκινά από τη Γερμανία και καταλήγει στην Κύπρο. Επί της ελληνικής επικράτειας ο διάδρομος περιλαμβάνει τον διατροπικό άξονα Ηγουμενίτσα / Πάτρα Αθήνα / Πειραιάς - Θεσσαλονίκη - Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν ως προθεσμία για την υλοποίηση του Κεντρικού Δικτύου το έτος 2030.

Σε ότι αφορά τη χώρα μας, στο **Κεντρικό Δίκτυο**, με εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνονται:

- 1)** οι οδικοί άξονες (ΠΑΘΕ, ΕΓΝΑΤΙΑ, ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ), εκ των οποίων μεγάλο τμήμα διέρχεται από τα διοικητικά όρια της ΠΔΕ (Τμήμα Πάτρα-Κόρινθος της ΠΑΘΕ του αυτοκινητοδρόμου Α8 και Τμήμα Πάτρα-Αντίρριο-Μεσολόγγι-Αμφιλοχία-Ιωάννινα της Ιόνιας Οδού του αυτοκινητοδρόμου Α).
- 2)** ο σιδηροδρομικός άξονας (ΠΑΘΕπ), που περιλαμβάνει το Τμήμα Κορίνθου-Πατρών Υψηλής Ταχύτητας και η σιδηροδρομική ΕΓΝΑΤΙΑ (με παράλια σύνδεση Θεσσαλονίκης - Καβάλας - Τοξότες).
- 3)** τα αεροδρόμια Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Ηρακλείου.
- 4)** τα λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, της Ηγουμενίτσας και του Ηρακλείου
- 5)** οι οδικές διασυννοριακές συνδέσεις με την Αλβανία, την ΠΓΔΜ, τη Βουλγαρία και την Τουρκία, και
- 6)** οι τερματικοί σταθμοί οδικών σιδηροδρομικών μεταφορών της Αθήνας (Πειραιάς - Θριάσιο Πεδίο), της Θεσσαλονίκης και της Πάτρας.

Σε ότι αφορά το Εκτεταμένο Δίκτυο, με εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, περιλαμβάνονται :

- 1) οι οδικοί άξονες :
 - Α) Πάτρα-Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α5.
 - Β) Πύργος-Αρχ.Ολυμπία-Βυτίνα-Τρίπολη, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α72.
 - Γ) Πάτρα-Τριπόταμα-Λεβίδι-Τρίπολη (Ε.Ο. 33).
 - Δ) Λαμία-Άμφισσα-Ναύπακτος-Αντίρριο, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α3.
 - Ε) Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο-Αιτωλικό (σύνδεση με Α5), ως τμήμα του Α14.
 - ΣΤ) Πρέβεζα-Άκτιο-Βόνιτσα-Αμβρακία (σύνδεση με Α5), ως τμήμα του Α52.
- 2) Οι σχεδιαζόμενοι συμβατικοί επιβατικοί-εμπορικοί σιδηροδρομικοί άξονες Αντιρρίου-Μεσολογγίου-Παναγιάς-Ιωαννίνων (Δυτικού Σ/Δ άξονα) και Πατρών-Πύργου-Κυπαρισσίας.
- 3) Τα λιμάνια Κυλλήνης και Κατακόλου
- 4) Τα αεροδρόμια Αράξου και Άκτιου

Επομένως το Σχέδιο της Απόφασης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΔΕ πρέπει να αναθεωρηθεί και να διορθωθεί σε κάποια σημεία του, που αφορούν συνδυασμένα ή μη δίκτυα μεταφορών λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό ΕΕ 1315/2013 του Ε.Κ., την Κωδικοποίηση και την Αρίθμηση του νέου ΔΕΔ-Μ, του Ελληνικού Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου (Απόφαση ΔΜΕΟ/ο/7157/3/1042/29-12-2008, ΦΕΚ.2631/Β/2008), καθώς και του Εθνικού Οδικού Δικτύου (Πρωτεύοντος και Δευτερεύοντος), σύμφωνα με τις ισχύουσες Υ.Α.. Επίσης να διαγραφεί κάθε αναφορά για τον Κανονισμό 650/2011, καθώς δεν αφορά τα ΔΕΔ-Μ και ως εκ τούτου δεν πρέπει να μνημονεύεται σε κανένα εδάφιο του Σχεδίου Απόφασης. Στον Άξονα ανάπτυξης Αθήνα - Κόρινθος - Πάτρα - Αμαλιάδα -Πύργος - Καλαμάτα να προστεθεί η σύνδεση του με το λιμένα ΑΙΓΙΟΥ και με τα Αεροδρόμια Αράξου-Ανδραβίδας.

Η κωδικοποίηση και η αρίθμηση που πρέπει να χρησιμοποιηθεί στο Σχέδιο της Απόφασης και στους συνημμένους χάρτες, πρέπει να είναι σύμφωνη με τα ανωτέρω (για το Κεντρικό και το Εκτεταμένο Δίκτυο) και σύμφωνη με την κωδικοποίηση του Ε.Ο.Δ. για το υφιστάμενο χαρακτηρισμένο ως πρωτεύον, δευτερεύων και τριτεύων Εθνικό Οδικό Δίκτυο (π.χ. Αίγιο-Φτέρη-Καλάβρυτα (δευτερεύων Ε.Ο.Δ. 31)

Για την σωστή κωδικοποίηση και αρίθμηση των οδικών αξόνων που αναφέρονται στο κείμενο δίνεται η κάτωθι αρίθμηση :

Αρίθμηση Δευτερεύοντος ΕΟΔ ΠΔΕ

- Πάτρα-Τριπόταμα-Λεβίδι (Ε.Ο.33)
- Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο (Ε.Ο.38, συμπίπτει με τον Α14)
- Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Λευκάδα (Ε.Ο. 42, συμπίπτει με τον Α52)
- Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα (Ε.Ο.9, συμπίπτει με τον Α5)
- Πύργος-Αρχ. Ολυμπία-Βυτίνα-Λεβίδι-Τρίπολη (Ε.Ο.74, συμπίπτει με τον Α72)
- Αίγιο-Φτέρη-Καλάβρυτα (Ε.Ο.31)
- Κόρινθος-Πάτρα (Π.Ε.Ο.8)
- Κ. Αχαΐα-Αραξος (Ε.Ο.64)
- Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Άκτιο-Λευκάδα (Ε.Ο. 42, συμπίπτει με τον Α52)
- Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο-Θέρμο (Ε.Ο.38, συμπίπτει με τον Α14)
- Άμφισσα-Λιδωρίκι-Ιτέα-Ναύπακτος-Αντίρριο (Ε.Ο.48, συμπίπτει με τον Α3)
- Όλες οι παράπλευροι οδοί των Αυτοκινητοδρόμων και του Βασικού Ε.Ο.Δ.

Αρίθμηση Τριτεύοντος ΕΟΔ ΠΔΕ

- Μεγαλόπολη-Ανδρίτσαινα-Ναός Επικ. Απόλλωνα (Ε.Ο.76)
- Οδός Αεροδρομίου Ανδραβίδας (Ε.Ο.78)

Επιπλέον προτείνονται και οι κάτωθι οδικοί άξονες

- σύνδεση Αγρινίου με Ιόνια οδό, με κόμβο στο Αγγελόκαστρο

- σύνδεση Αγρινίου με οδικό άξονα Πλατυγυάλι – Ιόνια οδός

Σελίδα 6 :

Παρότι γίνεται αναφορά για ορθολογική εκμετάλλευση και αξιοποίηση του πλούσιου αποθέματος σε φυσικούς πόρους και ορυκτού πλούτου της ΠΔΕ, πουθενά μέσα στο κείμενο της Απόφασης δεν περιγράφονται ποιοι είναι αυτοί οι φυσικοί πόροι και ο ορυκτός πλούτος της Περιφέρειας και με ποιόν τρόπο θα γίνει ορθολογική εκμετάλλευση αυτών. Επίσης η εκμετάλλευση υδρογονανθράκων δεν μπορεί να προτείνεται ως μέτρο αειφόρου ανάπτυξης.

Σκοπός και περιεχόμενο του Αναθεωρημένου ΠΠΧΣΑΑ της ΠΔΕ

Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος διαρθρώνεται σε τέσσερα κεφάλαια ως εξής:

Κεφάλαιο Α:	Σκοπός – περιεχόμενο.
Κεφάλαιο Β:	Πρότυπο χωρικής ανάπτυξης: στρατηγικοί στόχοι και αναπτυξιακές επιλογές σε σχέση με τη θέση και το ρόλο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και την χωρικής της διάρθρωσης.
Κεφάλαιο Γ:	Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης.
Κεφάλαιο Δ:	Εξειδίκευση των κατευθύνσεων του Περιφερειακού Πλαισίου σε χωρικές υποενότητες της Περιφέρειας.

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης

Στρατηγικές κατευθύνσεις για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

Σελίδα 12 :

Η κλιματική αλλαγή εστιάζεται μόνο στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας και στον διαχωρισμό των παράκτιων ζωνών σε υψηλής και μέτριας τρωτότητας και όχι π.χ. στις πλημμύρες λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων (ειδικά στις παρόχθιες ζώνες των ποταμών) ή στην ερημοποίηση των εδαφών ή στις κατολισθήσεις ή στη διάβρωση των ακτών λόγω έντονων κυματισμών (π.χ. κάποιες περιοχές μπορεί να κινδυνεύουν άμεσα λόγω έντονης διάβρωσης από κυματισμούς και λόγω υψομέτρου να μην ανήκουν στη ζώνη χαμηλών υψομέτρων/υψηλής τρωτότητας ή κάποιες περιοχές να κινδυνεύουν από θαλάσσια κύματα βαρύτητας μετά από σεισμό και να μην ανήκουν πάλι στις ζώνες υψηλής τρωτότητας). Δεν αναφέρεται με ποιες προβλέψεις ανόδου της στάθμης της θάλασσας καθορίστηκαν οι ζώνες υψηλής και μέτριας τρωτότητας.

Πλαίσια για τη χωροθέτηση των βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων

1. Κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα παραγωγής
2. Κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα παραγωγής
3. Κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του τριτογενούς τομέα παραγωγής

Σελίδα 15 :

Η κατεύθυνση για χαρακτηρισμό του λιμένα Πατρών ως ζώνη ελεύθερου εμπορίου οφείλει να βασίζεται σε ανάλυση των επιπτώσεων στη τοπική κοινωνία από μια

τέτοια χρήση. Οφείλει επίσης να αποτελέσει προϊόν διαβούλευσης με τη συμμετοχή της Περιφέρειας, Δήμου και των πολιτών της πόλης των Πατρών με το ερώτημα εάν επιθυμούν να γίνει η Πάτρα ζώνη ελεύθερου εμπορίου.

Καθορισμός Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (Π.Ε.Χ.Π.), (Π.Ο.Α.Π.Δ.), Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.) και κατά προτεραιότητα σχεδίων υποκείμενου σχεδιασμού (Γ.Π.Σ. / Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.)

Σελίδα 17 :

Να διευκρινιστεί το πως θα γίνει η ενίσχυση του ειδικού αθλητικού τουρισμού στην έκταση της ΔΕΠΟΣ στο Βαρθολομιό. Κατά πληροφορίες ο χώρος έχει χρησιμοποιηθεί για εναπόθεση απορριμμάτων. Να διερευνηθεί εάν έχει γίνει παραχώρηση από το Ελληνικό Δημόσιο στην ΔΕΠΟΣ για την Πανηλειακή Ομοσπονδία ΗΠΑ & Καναδά για την δημιουργία του Ηλειακού Χωριού, καθώς επίσης ποια είναι τα σχέδια του ΤΑΙΠΕΔ που ανέλαβε τη διαχείριση των ακινήτων της ΔΕΠΟΣ.

Δεν αναφέρονται τα δίπολα Πάτρα - Ναύπακτος, Αίγιο - Καλαβρυτα, Βόνιτσα - Αστακός και ο ρόλος τους στην ανάπτυξη.

B.1.2.β ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΗΣ (ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ)

Σελίδα 18 :

17. Να αντικατασταθεί «Το τριετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας» από «Το πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος 2014-2019».
18. Να αντικατασταθεί «Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων, 2007-2013», από το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της ΠΔΕ 2014-2020»
19. Να διαγραφεί «Το Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ» το οποίο δεν υφίσταται πλέον και να προστεθεί το «Ετήσιο Επενδυτικό Πρόγραμμα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) της Περιφέρειας

II. Εκτιμώντας ιδίως τα ακόλουθα:

Σελίδα 20 (παράγραφος 7) :

Οφείλουν οι διαπιστώσεις για μεταβολές στα μορφολογικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, λόγω των πυρκαγιών, των κατολισθήσεων, των πλημμυρών, της εδαφικής διάβρωσης, των κλιματικών αλλαγών και της έντονης εκμετάλλευσης της γεωργικής γης και των υδατικών πόρων να μετουσιωθούν στο σχέδιο της Απόφασης σε συγκεκριμένες προτάσεις και κατευθύνσεις για ανάσχεση των παραπάνω αρνητικών φαινομένων στην προοπτική της αειφόρου ανάπτυξης της Περιφέρειας, π.χ. θα μπορούσε να δοθεί συγκεκριμένη κατεύθυνση π.χ. για οριοθέτηση όλων των περιοχών που είναι επιδεκτικές σε διάβρωση ακτών (αιγιαλός και παραλία), πλημμύρες (οριοθέτηση ποταμών και ζώνες πλημμυρικού κινδύνου), κατολισθήσεις (οριοθέτηση ακατάλληλων περιοχών) ή κινδυνεύουν από ερημοποίηση ή έλλειψη νερού, να δοθούν κατευθύνσεις για την καταρχήν ανάσχεση αυτών των φαινομένων και για την κατά περίπτωση αποκατάστασή τους. Στο Σχέδιο της Απόφασης θα πρέπει να καταγραφούν προτάσεις για την αντιμετώπιση αυτών των δυσμενών καταστάσεων που εμποδίζουν την αειφόρο ανάπτυξη της Περιφέρειας και την προστασία του φυσικού της περιβάλλοντος.

Σελίδα 20 (παράγραφος 8) :

Απαιτείται να τονιστεί και ο ρόλος της αιρετής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στη λογική της πραγματικής αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων που θα πρέπει σταδιακά να μεταφερθούν από τη Κρατική Διοίκηση στη τοπική Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού.

Σελίδα 20 (Παράγραφος 10) :

- Να ληφθεί υπόψη ότι η ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα αποτελεί το πρώτο βήμα προκειμένου η Δυτική Ελλάδα να αποτελέσει πόλο βιώσιμης ανάπτυξης και υψηλής ανταγωνιστικότητας. Τα ιδιαίτερα κοινωνικά, πολιτισμικά και παραγωγικά χαρακτηριστικά της περιοχής αποτελούν ταυτόχρονα και τα πλεονεκτήματά της, προκειμένου να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα στη γεωργία και κατ' επέκταση να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της. Βασικές προτεραιότητες θα πρέπει να είναι:
 - ο αναδιάρθρωση των παραγωγικών κλάδων του αγροδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας

- ο καθετοποίηση της παραγωγής των τοπικών ποιοτικών προϊόντων της περιοχής με σκοπό την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους και την βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος
 - ο πιστοποίηση προϊόντων και παραγωγών με την εξασφάλιση ποιοτικών σημάτων για τα αγροδιατροφικά προϊόντα της Περιφέρειας
 - ο προβολή και προώθηση των αγροδιατροφικών προϊόντων της Περιφέρειας
 - ο δημιουργία συμπληρωματικών εισοδημάτων και εναλλακτικών μορφών απασχόλησης από μη γεωργικές δραστηριότητες (π.χ. αγροτουρισμός, οικοτεχνία, βιοτεχνία)
 - ο δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του παραγωγικού δυναμικού του πρωτογενή τομέα και της μεταποίησης σε συνδυασμό με υποδομές επιστημονικής, ερευνητικής και τεχνικής υποστήριξης του
 - ο Η εφαρμογή μεθόδου της τεχνητής βροχής, η μεταφορά νερού με υπόγειο σύστημα κλειστών αγωγών και η τοποθέτηση υδρομέτρων, θα πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα για την επόμενη προγραμματική περίοδο, προκειμένου να καλυφθούν οι αρδευτικές απαιτήσεις των καλλιεργειών, να μειωθεί το κόστος καλλιέργειας και παράλληλα, να επιτευχθεί σημαντική εξοικονόμηση νερού και ενέργειας.
 - ο η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των αρδευτικών δικτύων
 - ο η σύνταξη οριστικών διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης
 - ο να προστατευθεί η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας από την περιβαλλοντική ρύπανση από ασύμβατες με την αγροτική εκμετάλλευση χρήσεις
 - ο να νομοθετηθεί η δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων & κτηνοτροφικών ζωνών, ώστε να καθοριστούν οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι αρμόδιες αρχές
- Να αντικατασταθεί μέρος της πρότασης «επέκταση της ΒΙΠΕ Πατρών», με εκσυγχρονισμό της ΒΙΠΕ Πατρών.

Σελίδα 21 (παράγραφος 12) :

- η εκμετάλλευση υδρογονανθράκων δεν μπορεί να προτείνεται ως μέτρο αειφόρου ανάπτυξης. Πάγια θέση της ΠΔΕ είναι η έλευση φυσικού αερίου στην περιοχή, ανεξάρτητα από την πορεία έρευνας κι εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων στα θαλάσσια και χερσαία οικόπεδά της.
- Παρότι γίνεται αναφορά για ορθολογική εκμετάλλευση και αξιοποίηση του πλούσιου αποθέματος σε φυσικούς πόρους και ορυκτού πλούτου της ΠΔΕ, πουθενά μέσα στο κείμενο της Απόφασης δεν περιγράφονται ποιοι είναι αυτοί οι φυσικοί πόροι και ο ορυκτός πλούτος της Περιφέρειας και με ποιόν τρόπο θα γίνει ορθολογική εκμετάλλευση αυτών.
- Σε συνδυασμό με τα ανωτέρω προαναφερθέντα, δεν είναι δυνατόν να προτείνονται για την αντιμετώπιση της ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων, της υποβάθμισης του περιβάλλοντος από υγρά και άλλα απόβλητα, της ρύπανσης των επιφανειακών και υπόγειων νερών, των παράνομων αμμοληψιών, της αποψίλωσης της βλάστησης, κλπ, δράσεις όπως η διαχείριση των ήδη προστατευόμενων περιοχών, η αξιοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, η ορθολογική εκμετάλλευση των φυσικών και ορυκτών πόρων (δεν αναφέρονται ποιοι πόροι) και η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων των υδρογονανθράκων.

Σελίδα 22 (παράγραφος 15) :

- Να συμπεριληφθεί ο θρησκευτικός και περιηγητικός Τουρισμός

Σελίδα 23 (παράγραφος 17) :

- Το τριετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, να αντικατασταθεί από το πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος 2014-2019 και το ΕΣΠΑ 2007-2014 να αντικατασταθεί με το ΕΣΠΑ με το ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας 2014-2020

Σελίδα 24 (παράγραφος 19) :

- Παρότι γίνεται αναφορά για σχέδιο διαχείρισης φυσικών κινδύνων και προστασίας του περιβάλλοντος, οφείλει μέσα στο Σχέδιο της Απόφασης να αναφέρονται τουλάχιστον οι γενικές κατευθύνσεις του Σχεδίου αυτού, όπως ποιος θα το εκπονήσει, ποιος θα το εφαρμόσει και πάνω σε ποιες εθνικές ή περιφερειακές πολιτικές θα κινηθεί (π.χ. εφαρμογή εθνικών ή εξειδικευμένων περιφερειακών σχεδίων διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας, εφαρμογή ενός περιφερειακού σχεδίου για την προστασία του περιβάλλοντος? κλπ)
- Πάγια θέση της ΠΔΕ είναι η διεκδίκηση εντός της παρούσας Προγραμματικής Περιόδου όλων των μεγάλων έργων στο τομέα των μεταφορών και όχι η χρονική μετατόπισή τους (απαλοιφή του εδαφίου (ε))

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 3 - Θέση και ρόλος της Περιφέρειας Δυτικής ΕλλάδαςΣελίδα 26 (παράγραφος 3) :

- Θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία για την αναγκαιότητα μεταφοράς φυσικού αερίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, με την δημιουργία Αποκεντρωμένων Συστημάτων Τροφοδοσίας Φυσικού Αερίου. Κατά τη 23^η συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδος εγκρίθηκε η σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, ΤΕΕ (Τμήμα Δυτικής Ελλάδας & ΠΕ Αιτ/νίας) και ΔΕΠΑ Α.Ε. για το έργο «Δημιουργία Αποκεντρωμένων Συστημάτων Τροφοδοσίας Φυσικού Αερίου στη Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας» (Απόφαση 164/2015 με ΑΔΑ:Ψ9ΧΑ7Λ6-9ΟΖ).

Σελίδα 27 (παράγραφος 8) :

- Θα πρέπει να επανεκτιμηθεί η χρονολογία τερματισμού της ύφεσης και να απαλειφθεί η φράση ότι «η ύφεση θα τερματιστεί το 2014»

Άρθρο 5 - Στρατηγικοί στόχοιΣελίδα 28 (παράγραφος 2.β) :

- Να γίνει σωστός επαναπροσδιορισμός των δομών της Γ'βάθμιας εκπαίδευσης

(Πανεπιστήμιο Πατρών, ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας).

- Να προστεθούν τα ΕΙΧΗΜΥΘ , ΕΑΙΤΥ και ΙΝΒΙΣ.

Άρθρο 7 - Πόλοι, άξονες (διάδρομοι) ανάπτυξης και πύλες δικτύου μεταφορών

Σελίδα 30 :

Α) Να γίνει διόρθωση των αναφερομένων οδικών αξόνων στη βάση των κάτωθι παρατηρήσεων:

Σε ότι αφορά τις αναφορές και προτάσεις που γίνονται τόσο στο συγκεκριμένο εδάφιο όσο και σε αρκετά άλλα εδάφια και άρθρα του Σχεδίου της παρούσας Απόφασης, σχετικά με τις μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας, όπως οδικούς άξονες, σιδηροδρομικά δίκτυα, λιμάνια και αεροδρόμια, αυτές πρέπει να λάβουν υπόψη το αναθεωρημένο ΔΕΔ-Μ, όπως αυτό περιγράφεται παρακάτω και να διορθωθούν - τροποποιηθούν σε κάποια σημεία αναλόγως (σελ. 3, 4, 12, 22, κλπ, Άρθρα 5, 7, 12, κ.λπ. της Απόφασης)

Το νέο **Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΕΔΜ)** σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 1315/2013 του Ε.Κ. διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα, το **Εκτεταμένο Δίκτυο (Comprehensive Network)** και το **Κεντρικό Δίκτυο (Core network)**, καταργώντας την Απόφαση 661/2010/ΕΕ. Το Εκτεταμένο Δίκτυο, απαρτίζεται από όλες τις υπάρχουσες και προγραμματιζόμενες υποδομές του ΔΕΔ-Μ και στην ουσία θα λειτουργεί ως τροφοδοτικό δίκτυο από το εθνικό - περιφερειακό δίκτυο προς το κεντρικό δίκτυο.

Το Κεντρικό Δίκτυο, το οποίο αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του ΔΕΔΜ, απαρτίζεται από τα μέρη του εκτεταμένου δικτύου, που είναι υψίστης στρατηγικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης των ΔΕΔ-Μ. Διασυνδέεται μέσω κόμβων και παρέχει συνδέσεις μεταξύ των Κρατών-Μελών, καθώς και με τις υποδομές των δικτύων μεταφορών γειτονικών κρατών. Συμπεριλαμβάνει **9 κεντρικούς διαδρόμους**, κόμβους του δικτύου, τα λοιπά τμήματα του κεντρικού δικτύου, καθώς και τα συστήματα διαχείρισης κυκλοφορίας για όλα τα μέσα μεταφοράς.

Από τους 9 κεντρικούς διαδρόμους η Ελλάδα συμμετέχει στον **Διάδρομο Orient/EastMed** ο οποίος ξεκινά από τη Γερμανία και καταλήγει στην Κύπρο. Επί της ελληνικής επικράτειας ο διάδρομος περιλαμβάνει τον διατροπικό άξονα Ηγουμενίτσα / Πάτρα Αθήνα / Πειραιάς - Θεσσαλονίκη - Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν ως προθεσμία για την υλοποίηση του Κεντρικού Δικτύου το έτος 2030.

Σε ότι αφορά τη χώρα μας, στο **Κεντρικό Δίκτυο**, με εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνονται:

- 1)** οι οδικοί άξονες (ΠΑΘΕ, ΕΓΝΑΤΙΑ, ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ), εκ των οποίων μεγάλο τμήμα διέρχεται από τα διοικητικά όρια της ΠΔΕ (Τμήμα Πάτρα-Κόρινθος της ΠΑΘΕ του αυτοκινητοδρόμου Α8 και Τμήμα Πάτρα-Αντίρριο-Μεσολόγγι-Αμφιλοχία-Ιωάννινα της Ιονίας Οδού του αυτοκινητοδρόμου Α).
- 2)** ο σιδηροδρομικός άξονας (ΠΑΘΕπ), που περιλαμβάνει το Τμήμα Κορίνθου-Πατρών Υψηλής Ταχύτητας και η σιδηροδρομική ΕΓΝΑΤΙΑ (με παράλια σύνδεση Θεσσαλονίκης - Καβάλας - Τοξότες).
- 3)** τα αεροδρόμια Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Ηρακλείου.

- 4) τα λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, της Ηγουμενίτσας και του Ηρακλείου
- 5) οι οδικές διασυνoriaκές συνδέσεις με την Αλβανία, την ΠΓΔΜ, τη Βουλγαρία και την Τουρκία, και
- 6) οι τερματικοί σταθμοί οδικών σιδηροδρομικών μεταφορών της Αθήνας (Πειραιάς - Θριάσιο Πεδίο), της Θεσσαλονίκης και της Πάτρας.

Σε ότι αφορά το **Εκτεταμένο Δίκτυο**, με εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, περιλαμβάνονται :

- 1) οι οδικοί άξονες:
 - Α) Πάτρα-Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α5.
 - Β) Πύργος-Αρχ. Ολυμπία-Βυτίνα-Τρίπολη, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α72.
 - Γ) Πάτρα-Τριπόταμα-Λεβίδι-Τρίπολη (Ε.Ο. 33).
 - Δ) Λαμία-Άμφισσα-Ναύπακτος -Αντίρριο, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α3.
 - Ε) Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο-Αιτωλικό (σύνδεση με Α5), ως τμήμα του Α14.
 - ΣΤ) Πρέβεζα-Άκτιο-Βόνιτσα-Αμβρακία (σύνδεση με Α5), ως τμήμα του Α52.
- 2) Οι σχεδιαζόμενοι συμβατικοί επιβατικοί-εμπορικοί σιδηροδρομικοί άξονες Αντιρρίου-Μεσολογγίου-Παναγιάς-Ιωαννίνων (Δυτικού Σ/Δ άξονα) και Πατρών-Πύργου-Κυπαρισσίας.
- 3) Τα λιμάνια Κυλλήνης και Κατακόλου
- 4) Τα αεροδρόμια Αράξου και Άκτιου

Επομένως το Σχέδιο της Απόφασης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΔΕ πρέπει να αναθεωρηθεί και να διορθωθεί σε κάποια σημεία του, που αφορούν συνδυασμένα ή μη δίκτυα μεταφορών λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό ΕΕ 1315/2013 του Ε.Κ., την Κωδικοποίηση και την Αρίθμηση του νέου ΔΕΔ-Μ, του Ελληνικού Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου (Απόφαση ΔΜΕΟ/ο/7157/3/1042/29-12-2008, ΦΕΚ 2631/Β/2008), καθώς και του Εθνικού Οδικού Δικτύου (Πρωτεύοντος και Δευτερεύοντος), σύμφωνα με τις ισχύουσες Υ.Α.. Επίσης να διαγραφεί κάθε αναφορά για τον Κανονισμό 650/2011, καθότι δεν αφορά τα ΔΕΔ-Μ και ως εκ τούτου δεν πρέπει να μνημονεύεται σε κανένα εδάφιο του Σχεδίου Απόφασης. Στον Άξονα ανάπτυξης Αθήνα - Κόρινθος - Πάτρα - Αμαλιάδα -Πύργος - Καλαμάτα να προστεθεί η σύνδεση του με το λιμένα ΑΙΓΙΟΥ και με τα Αεροδρόμια Αράξου-Ανδραβίδας.

Η κωδικοποίηση και η αρίθμηση που πρέπει να χρησιμοποιηθεί στο Σχέδιο της Απόφασης και στους συνημμένους χάρτες, πρέπει να είναι σύμφωνη με τα ανωτέρω (για το Κεντρικό και το Εκτεταμένο Δίκτυο) και σύμφωνη με την κωδικοποίηση του Ε.Ο.Δ. για το υφιστάμενο χαρακτηρισμένο ως πρωτεύον, δευτερέων και τριτεύων Εθνικό Οδικό Δίκτυο (π.χ. Αίγιο-Φτέρη-Καλάβρυτα (δευτερέων Ε.Ο.Δ. 31)

Για την σωστή κωδικοποίηση και αρίθμηση των οδικών αξόνων που αναφέρονται στο κείμενο δίνεται η κάτωθι αρίθμηση :

- Αρίθμηση Δευτερέωντος ΕΟΔ ΠΔΕ
 - Πάτρα-Τριπόταμα-Λεβίδι (Ε.Ο.33)
 - Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο (Ε.Ο.38, συμπίπτει με τον Α14)
 - Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Λευκάδα (Ε.Ο. 42, συμπίπτει με τον Α52)

- Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα (Ε.Ο.9, συμπίπτει με τον Α5)
 - Πύργος-Αρχ.Ολυμπία-Βυτίνα-Λεβίδι-Τρίπολη(Ε.Ο.74, συμπίπτει με τον Α72)
 - Αίγιο-Φτέρη-Καλάβρυτα (Ε.Ο.31)
 - Κόρινθος-Πάτρα (Π.Ε.Ο.8)
 - Κ. Αχαΐα-Άραξος (Ε.Ο.64)
 - Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Άκτιο-Λευκάδα (Ε.Ο. 42, συμπίπτει με τον Α52)
 - Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο-Θέρμο (Ε.Ο.38, συμπίπτει με τον Α14)
 - Άμφισσα-Λιδωρίκι-Ιτέα-Ναύπακτος-Αντίρριο (Ε.Ο.48, συμπίπτει με τον Α3)
 - Όλες οι παράπλευροι οδοί των Αυτοκινητοδρόμων και του Βασικού Ε.Ο.Δ.
- Αρίθμηση Τριτεύοντος ΕΟΔ ΠΔΕ
- Μεγαλόπολη-Ανδρίτσα-Ναός Επικ. Απόλλωνα (Ε.Ο.76)
 - Οδός Αεροδρομίου Ανδραβίδας (Ε.Ο.78)

Β) Επιπλέον στο εδάφιο αυτό και μετά την ορθή αρίθμηση, να ληφθούν υπόψη οι άξονες:

α) Κύριοι άξονες (διάδρομοι) ανάπτυξης (Ευρωπαϊκοί - εθνικοί):

Να προστεθούν :

- Άξονας Πλατυγιάλιου και ΝΑΒΙΠΕ Αστακού - Αγρίνιο - Καρπενήσι - Λαμία (σύνδεση σημαντικών εθνικών πόλων και λιμένων - πυλών).
- Άξονας σύνδεσης Αγρινίου με Ιόνια οδό, με κόμβο στο Αγγελόκαστρο.
- Άξονας σύνδεσης Πύργος - Αρχαία Ολυμπία - Τρίπολη

β) Δευτερεύοντες διαπεριφερειακοί άξονες ανάπτυξης

Να προστεθούν :

- Άξονας σύνδεσης Αγρίνιο - Παραβόλα - Λαμπίρι - Προυσσός - Καρπενήσι, με σύνδεση με Θέρμο, που ενισχύει την ενδοχώρα της ΠΔΕ και την διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.
- Άξονας σύνδεσης Αγρινίου με Ιόνια οδό, με κόμβο στο Αγγελόκαστρο.
- Άξονας σύνδεσης Αγρινίου με οδικό άξονα Πλατυγιάλι - Ιόνια οδός.
- Άξονας σύνδεσης Ναύπακτος - Θέρμο - Προυσσός.

Να μεταφερθεί στους διαπεριφερειακούς άξονες ανάπτυξης από τους ενδοπεριφερειακούς, ο άξονας Πάτρα - Χαλανδρίτσα - Καλάβρυτα

γ) Ενδοπεριφερειακοί άξονες ανάπτυξης:

Να προστεθούν :

- Άξονας ανάπτυξης Λίμνη Στράτου - Ίναχος - γέφυρα Τέμπλας, που ενισχύει τον ορεινό χώρο.
- Άξονας ανάπτυξης παραλίμνιας οδού Τριχωνίδας.
- Άξονας ανάπτυξης Κρέστενα - Επικούρειος Απόλλωνας.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Κατούνα - Λουτράκι.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Πάλαιρος - Πογωνιά - Πλαγία.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Ναύπακτος-Άνω Χώρα-Καλλονή-Γραμμένη Οξυά.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Αμφιλοχία-περιοχή Βάλτου-λίμνη Κρεμαστών.

δ) Να προστεθούν και σιδηροδρομικοί άξονες:

- Άξονας (ΠΑΘΕπ), που περιλαμβάνει το Τμήμα Κορίνθου - Πατρών Υψηλής Ταχύτητας.
- Άξονας Πάτρα- Πύργος-Καλαμάτα
- Άξονας Κρουονέρι - Μεσολόγγι - Αγρίνιο, με σύνδεση με Ιωάννινα και Εγνατία.

ε) Να συμπεριληφθεί ο λιμένας Κυλλήνης ως επιβατικός και εμπορευματικός και ο λιμένας Αιγίου ως επιβατικός και εν δυνάμει τουριστικός και εμπορευματικός

Άρθρο 8 - Οι Φυσικοί, πολιτιστικοί και τοπιακοί πόροι εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας

Σελίδα 30 :

- Η κλιματική αλλαγή εστιάζεται μόνο στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας και στον διαχωρισμό των παράκτιων ζωνών σε υψηλής και μέτριας τρωτότητας και όχι π.χ. στις πλημμύρες λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων (ειδικά στις παρόχθιες ζώνες των ποταμών) ή στην ερημοποίηση των εδαφών ή στις κατολισθήσεις ή στη διάβρωση των ακτών λόγω έντονων κυματισμών (π.χ. κάποιες περιοχές μπορεί να κινδυνεύουν άμεσα λόγω έντονης διάβρωσης από κυματισμούς και λόγω υψομέτρου να μην ανήκουν στη ζώνη χαμηλών υψομέτρων/υψηλής τρωτότητας ή κάποιες περιοχές να κινδυνεύουν από θαλάσσια κύματα βαρύτητας μετά από σεισμό και να μην ανήκουν πάλι στις ζώνες υψηλής τρωτότητας). Δεν αναφέρεται με ποιες προβλέψεις ανόδου της στάθμης της θάλασσας καθορίστηκαν οι ζώνες υψηλής και μέτριας τρωτότητας.

Σελίδα 31 :

Να απαλειφθεί στην παράγραφο 6 η πρόταση για την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ και να παραμείνει μόνο η αναγκαιότητα ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών αστικών αποβλήτων στα πλαίσια των νέων οδηγιών και κατευθύνσεων της Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 10 - Κατευθύνσεις για το οικιστικό δίκτυο

Σελίδα 33 :

- Ο πίνακας Ιεράρχησης Οικιστικού Δικτύου είναι λανθασμένος και απαιτείται η διόρθωση του (π.χ. οι οικισμοί Οβριά, Παραλία & Βραχναίικα δεν σχετίζονται με τον οικισμό του 6.1.1-Ρίο).

Γενικότερα, δεν γίνεται αναφορά στην πολιτική κοινόχρηστων χώρων, στην έλλειψή τους και στην διαχείριση αυτού του προβλήματος (ιδιαίτερα λόγω της μη εξασφάλισής τους).

Ειδικότερα για την πόλη των Πατρών:

- α) δεν γίνεται αναφορά στις συνδέσεις του Νέου Λιμένα με την Περιμετρική κ.λπ.

β) δεν υπάρχει πρόταση εξασφάλισης χώρων για συνεδριακό τουρισμό σε συνδυασμό με το Πανεπιστήμιο, και για όλες τις υποδομές που απαιτούνται για μια τέτοια είδους ανάπτυξη.

γ) δεν προβλέπονται κατευθύνσεις για τις απαραίτητες προϋποθέσεων ώστε να εξασφαλίζεται και να προτρέπονται οι επισκέπτες να διαμείνουν στην πόλη των Πατρών.

δ) ενώ η Πάτρα αναβαθμίζεται σε πόλη διεθνούς ακτινοβολίας, δεν δίνεται σαφής προσανατολισμός για τον τρόπο ανάπτυξής της.

Άρθρο 11 – Κατευθύνσεις Πολιτικής Γης.

Να προστεθεί η άμεση αναγκαιότητα και η κατά προτεραιότητα Οριοθέτηση / Πολεοδομηση όλων των Οικισμών της ΠΔΕ, με αναφορά στο σύστημα ΕΓΣΑ '87.

Άρθρο 12 - Μεταφορική υποδομή

Σελίδα 35 :

Να γίνει διόρθωση των αναφερομένων οδικών αξόνων στη βάση των κάτωθι παρατηρήσεων:

Σε ότι αφορά τις αναφορές και προτάσεις που γίνονται τόσο στο συγκεκριμένο εδάφιο όσο και σε αρκετά άλλα εδάφια και άρθρα του Σχεδίου της παρούσας Απόφασης, σχετικά με τις μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας, όπως οδικούς άξονες, σιδηροδρομικά δίκτυα, λιμάνια και αεροδρόμια, αυτές πρέπει να λάβουν υπόψη το αναθεωρημένο ΔΕΔ-Μ, όπως αυτό περιγράφεται παρακάτω και να διορθωθούν - τροποποιηθούν σε κάποια σημεία αναλόγως (σελ. 3, 4, 12, 22, κλπ, Άρθρα 5, 7, 12, κ.λπ. της Απόφασης)

Το νέο **Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (ΔΕΔΜ)** σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 1315/2013 του Ε.Κ. διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα, το **Εκτεταμένο Δίκτυο (Comprehensive Network)** και το **Κεντρικό Δίκτυο (Core network)**, καταργώντας την Απόφαση 661/2010/ΕΕ. Το Εκτεταμένο Δίκτυο, απαρτίζεται από όλες τις υπάρχουσες και προγραμματιζόμενες υποδομές του ΔΕΔ-Μ και στην ουσία θα λειτουργεί ως τροφοδοτικό δίκτυο από το εθνικό - περιφερειακό δίκτυο προς το κεντρικό δίκτυο.

Το Κεντρικό Δίκτυο, το οποίο αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του ΔΕΔΜ, απαρτίζεται από τα μέρη του εκτεταμένου δικτύου, που είναι υψίστης στρατηγικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων ανάπτυξης των ΔΕΔ-Μ. Διασυνδέεται μέσω κόμβων και παρέχει συνδέσεις μεταξύ των Κρατών-Μελών, καθώς και με τις υποδομές των δικτύων μεταφορών γειτονικών κρατών. Συμπεριλαμβάνει **9 κεντρικούς διαδρόμους**, κόμβους του δικτύου, τα λοιπά τμήματα του κεντρικού δικτύου, καθώς και τα συστήματα διαχείρισης κυκλοφορίας για όλα τα μέσα μεταφοράς.

Από τους 9 κεντρικούς διαδρόμους η Ελλάδα συμμετέχει στον **Διάδρομο Orient/EastMed** ο οποίος ξεκινά από τη Γερμανία και καταλήγει στην Κύπρο. Επί της ελληνικής επικράτειας ο διάδρομος περιλαμβάνει τον διατροπικό άξονα Ηγουμενίτσα / Πάτρα Αθήνα / Πειραιάς - Θεσσαλονίκη - Ελληνοβουλγαρικά σύνορα.

Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν ως προθεσμία για την υλοποίηση του Κεντρικού Δικτύου το έτος 2030.

Σε ότι αφορά τη χώρα μας, στο **Κεντρικό Δίκτυο**, με εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνονται:

- 1) οι οδικοί άξονες (ΠΑΘΕ, ΕΓΝΑΤΙΑ, ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ), εκ των οποίων μεγάλο τμήμα διέρχεται από τα διοικητικά όρια της ΠΔΕ (Τμήμα Πάτρα-Κόρινθος της ΠΑΘΕ του αυτοκινητοδρόμου Α8 και Τμήμα Πάτρα-Αντίρριο-Μεσολόγγι-Αμφιλοχία-Ιωάννινα της Ιονίας Οδού του αυτοκινητοδρόμου Α).
- 2) ο σιδηροδρομικός άξονας (ΠΑΘΕπ), που περιλαμβάνει το Τμήμα Κορίνθου-Πατρών Υψηλής Ταχύτητας και η σιδηροδρομική ΕΓΝΑΤΙΑ (με παράλια σύνδεση Θεσσαλονίκης - Καβάλας - Τοξότες).
- 3) τα αεροδρόμια Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Ηρακλείου.
- 4) τα λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, της Ηγουμενίτσας και του Ηρακλείου
- 5) οι οδικές διασυνοριακές συνδέσεις με την Αλβανία, την ΠΓΔΜ, τη Βουλγαρία και την Τουρκία, και
- 6) οι τερματικοί σταθμοί οδικών σιδηροδρομικών μεταφορών της Αθήνας (Πειραιάς - Θριάσιο Πεδίο), της Θεσσαλονίκης και της Πάτρας.

Σε ότι αφορά το Εκτεταμένο Δίκτυο, με εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, περιλαμβάνονται :

- 1) οι οδικοί άξονες
 - Α) Πάτρα-Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α5.
 - Β) Πύργος-Αρχ. Ολυμπία-Βυτίνα-Τρίπολη, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α72.
 - Γ) Πάτρα-Τριπόταμα-Λεβίδι-Τρίπολη (Ε.Ο. 33).
 - Δ) Λαμία-Άμφισσα-Ναύπακτος -Αντίρριο, ως τμήμα του αυτοκινητοδρόμου Α3.
 - Ε) Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο-Αιτωλικό (σύνδεση με Α5), ως τμήμα του Α14.
 - ΣΤ) Πρέβεζα-Άκτιο-Βόνιτσα-Αμβρακία (σύνδεση με Α5), ως τμήμα του Α52.
- 2) Οι σχεδιαζόμενοι συμβατικοί επιβατικοί-εμπορικοί σιδηροδρομικοί άξονες Αντιρρίου-Μεσολογγίου-Παναγιάς-Ιωαννίνων (Δυτικού Σ/Δ άξονα) και Πατρών-Πύργου-Κυπαρισσίας.
- 3) Τα λιμάνια Κυλλήνης και Κατακόλου
- 4) Τα αεροδρόμια Αράξου και Άκτιου

Επομένως το Σχέδιο της Απόφασης του ΠΠΧΣΑΑ της ΠΔΕ πρέπει να αναθεωρηθεί και να διορθωθεί σε κάποια σημεία του, που αφορούν συνδυασμένα ή μη δίκτυα μεταφορών λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό ΕΕ 1315/2013 του Ε.Κ., την Κωδικοποίηση και την Αρίθμηση του νέου ΔΕΔ-Μ, του Ελληνικού Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου (Απόφαση ΔΜΕΟ/ο/7157/3/1042/29-12-2008, ΦΕΚ 2631/Β/2008), καθώς και του Εθνικού Οδικού Δικτύου (Πρωτεύοντος και Δευτερεύοντος), σύμφωνα με

τις ισχύουσες Υ.Α.. Επίσης να διαγραφεί κάθε αναφορά για τον Κανονισμό 650/2011, καθότι δεν αφορά τα ΔΕΔ-Μ και ως εκ τούτου δεν πρέπει να μνημονεύεται σε κανένα εδάφιο του Σχεδίου Απόφασης. Στον Άξονα ανάπτυξης Αθήνα – Κόρινθος - Πάτρα – Αμαλιάδα -Πύργος – Καλαμάτα να προστεθεί η σύνδεση του με το λιμένα ΑΙΓΙΟΥ και με τα Αεροδρόμια Αράξου-Ανδραβίδας.

Η κωδικοποίηση και η αρίθμηση που πρέπει να χρησιμοποιηθεί στο Σχέδιο της Απόφασης και στους συνημμένους χάρτες, πρέπει να είναι σύμφωνη με τα ανωτέρω (για το Κεντρικό και το Εκτεταμένο Δίκτυο) και σύμφωνη με την κωδικοποίηση του Ε.Ο.Δ. για το υφιστάμενο χαρακτηρισμένο ως πρωτεύων, δευτερεύων και τριτεύων Εθνικό Οδικό Δίκτυο (π.χ. Αίγιο-Φτέρη-Καλάβρυτα (δευτερεύων Ε.Ο.Δ. 31)

Για την σωστή κωδικοποίηση και αρίθμηση των οδικών αξόνων που αναφέρονται στο κείμενο δίνεται η κάτωθι αρίθμηση :

Αρίθμηση Δευτερεύοντος ΕΟΔ ΠΔΕ

- Πάτρα-Τριπόταμα-Λεβίδι (Ε.Ο.33)
- Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο (Ε.Ο.38, συμπίπτει με τον Α14)
- Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Λευκάδα (Ε.Ο. 42, συμπίπτει με τον Α52)
- Πύργος-Καλό Νερό-Τσακώνα (Ε.Ο.9, συμπίπτει με τον Α5)
- Πύργος-Αρχ. Ολυμπία-Βυτίνα-Λεβίδι-Τρίπολη (Ε.Ο.74, συμπίπτει με τον Α72)
- Αίγιο-Φτέρη-Καλάβρυτα (Ε.Ο.31)
- Κόρινθος-Πάτρα (Π.Ε.Ο.8)
- Κ. Αχαΐα-Άραξος (Ε.Ο.64)
- Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Άκτιο-Λευκάδα (Ε.Ο. 42, συμπίπτει με τον Α52)
- Λαμία-Καρπενήσι-Αγρίνιο-Θέρμο (Ε.Ο.38, συμπίπτει με τον Α14)
- Άμφισσα-Λιδωρίκι-Ιτέα-Ναύπακτος-Αντίρριο (Ε.Ο.48, συμπίπτει με τον Α3)
- Όλες οι παράπλευροι οδοί των Αυτοκινητοδρόμων και του Βασικού Ε.Ο.Δ.

Αρίθμηση Τριτεύοντος ΕΟΔ ΠΔΕ

- Μεγαλόπολη-Ανδρίτσαινα-Ναός Επικ. Απόλλωνα (Ε.Ο.76)
- Οδός Αεροδρομίου Ανδραβίδας (Ε.Ο.78)

Σελίδα 36 :

Επιπλέον στο εδάφιο αυτό και μετά την ορθή αρίθμηση, να ληφθούν υπόψη οι άξονες:

α) Κύριοι άξονες (διάδρομοι) ανάπτυξης (Ευρωπαϊκοί - εθνικοί):

Να προστεθούν :

- Άξονας Πλατυγιαλίου και ΝΑΒΙΠΕ Αστακού - Αγρίνιο – Καρπενήσι – Λαμία (σύνδεση σημαντικών εθνικών πόλων και λιμένων – πυλών).
- Άξονας σύνδεσης Αγρινίου με Ιόνια οδό, με κόμβο στο Αγγελόκαστρο.
- Άξονας σύνδεσης Πύργος - Αρχαία Ολυμπία - Τρίπολη

β) Δευτερεύοντες διαπεριφερειακοί άξονες ανάπτυξης

Να προστεθούν :

- Άξονας σύνδεσης Αγρίνιο - Παραβόλα - Λαμπίρι - Προυσός - Καρπενήσι, με σύνδεση με Θέρμο, που ενισχύει την ενδοχώρα της ΠΔΕ και την διαπεριφερειακή συνεργασία με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

- Άξονας σύνδεσης Αγρινίου με Ιόνια οδό, με κόμβο στο Αγγελόκαστρο.
- Άξονας σύνδεσης Αγρινίου με οδικό άξονα Πλατυγιάλι – Ιόνια οδός.
- Άξονας σύνδεσης Ναύπακτος – Θέρμο – Προυσσός.

Να μεταφερθεί στους διαπεριφερειακούς άξονες ανάπτυξης από τους ενδοπεριφερειακούς, ο άξονας Πάτρα – Χαλανδρίτσα - Καλάβρυτα

γ) Ενδοπεριφερειακοί άξονες ανάπτυξης:

Να προστεθούν :

- Άξονας ανάπτυξης Λίμνη Στράτου - Ίναχος - γέφυρα Τέμπλας, που ενισχύει τον ορεινό χώρο.
- Άξονας ανάπτυξης παραλίμνιας οδού Τριχωνίδας.
- Άξονας ανάπτυξης Κρέστενα - Επικούρειος Απόλλωνας.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Κατούνα - Λουτράκι.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Πάλαιρος - Πογωνιά – Πλαγία.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Ναύπακτος - Άνω Χώρα - Καλλονή - Γραμμένη Οξυά.
- Άξονας ανάπτυξης οδού Αμφιλοχία-περιοχή Βάλτου-λίμνη Κρεμαστών.

δ) Να προστεθούν και σιδηροδρομικοί άξονες:

- Άξονας (ΠΑΘΕπ), που περιλαμβάνει το Τμήμα Κορίνθου - Πατρών Υψηλής Ταχύτητας.
- Άξονας Πάτρα- Πύργος-Καλαμάτα
- Άξονας Κρυονέρι – Μεσολόγγι - Αγρίνιο, με σύνδεση με Λιμένα Πλατυγιαλίου, Ιωάννινα και Εγνατία.

ε) Να συμπεριληφθεί ο λιμένας Κυλλήνης ως επιβατικός και εμπορευματικός και ο λιμένας Αιγίου ως επιβατικός και εν δυνάμει τουριστικός και εμπορευματικός

Σελίδα 37:

- Στην **παρ.5.α**, να συμπληρωθεί:
η Π.Δ.Ε. έχει άμεση ανάγκη από ένα περιφερειακό αεροδρόμιο με πλήρη λειτουργικά χαρακτηριστικά. Η δε σύνδεσή του με το οδικό και το σιδηροδρομικό δίκτυο είναι άμεσης προτεραιότητας και επιβεβλημένη από το ρόλο που θα κληθεί να διαδραματίσει, επιβατικό αλλά και εμπορευματικό (συνδυασμένες μεταφορές).
- **Να προστεθεί** παράγραφος 6, με τίτλο: Αστικές Μεταφορές:
Η εκπόνηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) αποτελεί αναγκαίο εργαλείο στις αστικές μεταφορές και στο σχεδιασμό των αστικών κέντρων.

Άρθρο 13 - Κατευθύνσεις για την Λοιπή Τεχνική Υποδομή

Σελίδα 37 :

- Να γίνει αναφορά για τις υποδομές που θα χρειαστούν σε ενδεχόμενη μεταφορά φυσικού αερίου προς την Περιφέρεια μέσω της δημιουργίας Αποκεντρωμένων Συστημάτων Τροφοδοσίας Φυσικού Αερίου.
- Να καταστεί σαφές τι προτείνεται για τις υποδομές των δικτύων άρδευσης. Στα δίκτυα άρδευσης δεν γίνεται άντληση ούτε εισρέει χαμηλής ποιότητας νερό λόγω αποστράγγισης των δικτύων.

- Απουσιάζει εντελώς η έστω απλή αναφορά για τις υποδομές των ταμιευτήρων νερού και των φραγμάτων της Περιφέρειας και οι κατευθύνσεις για την διαχείριση και τη διατήρηση της βιωσιμότητας τους τα επόμενα χρόνια.
- Δεν δίνονται σχετικές κατευθύνσεις, ως προς την τεχνική υποδομή, κ.λπ. για την άρδευση των αρδευόμενων περιοχών της Π.Ε. Αχαΐας.
- Δεν γίνεται αναφορά στα ΥΗΕ Αχελώου

Σελίδα 38 :

- Όσον αφορά στη διαχείριση απορριμμάτων να αναθεωρηθεί ανά Π.Ε. σύμφωνα με τον νέο Εθνικό Σχεδιασμό και τα εγκεκριμένα Τοπικά Σχέδια Αποκεντρωμένης Διαχείρισης των 19 Δήμων της ΠΔΕ
- Να επισημανθεί ότι εντός του α' εξαμήνου του 2016 θα έχει εγκριθεί και ο αναθεωρημένος ΠΕΣΣΔΑ Δυτικής Ελλάδας

Άρθρο 14 - Στρατηγικές κατευθύνσεις για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

Σελίδα 39 :

- Η κλιματική αλλαγή στην Π.Δ.Ε. εστιάζεται μόνο στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας και στον διαχωρισμό των παράκτιων ζωνών σε υψηλής και μέτριας τρωτότητας και λιγότερο στις πλημμύρες λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων (ειδικά στις παράχθιες ζώνες των ποταμών), στην ερημοποίηση των εδαφών, στις κατολισθήσεις, στη διάβρωση των ακτών λόγω έντονων κυματισμών (π.χ. κάποιες περιοχές μπορεί να κινδυνεύουν άμεσα λόγω έντονης διάβρωσης από κυματισμούς και λόγω υψομέτρου να μην ανήκουν στη ζώνη χαμηλών υψομέτρων/υψηλής τρωτότητας ή κάποιες περιοχές να κινδυνεύουν από θαλάσσια κύματα βαρύτητας μετά από σεισμό και να μην ανήκουν πάλι στις ζώνες υψηλής τρωτότητας).
- Να αναφερθεί με ποιες προβλέψεις ανόδου της στάθμης της θάλασσας καθορίστηκαν οι ζώνες υψηλής και μέτριας τρωτότητας στη μελέτη.
- Σοβαρό ζήτημα για την όλη σχεδόν παράκτια ζώνη των νομών Αχαΐας (κυρίως) και Ηλείας (δευτερευόντως) της ΠΔΕ αποτελεί η διάβρωση των ακτών. Μία από τις αιτίες που τη δημιουργούν είναι και η άνοδος της θερμοκρασίας και της στάθμης της θάλασσας. Άλλη σοβαρή αιτία είναι οι ίδιες οι ανθρώπινες δραστηριότητες (οικιστικές, οδοποιίας, μικροί λιμένες και αγκυροβόλια, λιμενοβραχίονες, τοιχοποιίας κ.λπ.) σε πολλές περιπτώσεις εντός του αιγιαλού, παράνομες ή τουλάχιστον χωρίς σοβαρή πρόβλεψη των παράπλευρων περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το ζήτημα είναι πολύ κρίσιμο και περίπλοκο για να αντιμετωπιστεί με απλές ρυθμίσεις όπως της απόστασης των 100 μ. από τον αιγιαλό (και γιατί όχι από τη γραμμή παραλίας) για κτιριακές κατασκευές. Θα πρέπει πρωτίστως στα σημεία που το πρόβλημα παρουσιάζεται έντονα να γίνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα και έργα ακτομηχανικής για την προστασία των ακτών. Στη συνέχεια δε, κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετάζεται ιδιαίτερα ως προς τις αποστάσεις από τον αιγιαλό και τη γραμμή παραλίας των κατασκευών.
- Επίσης να γίνει αναφορά:

- ο για την ορθολογική χρήση των αδρανών υλικών από τα ποτάμια και των προϊόντων εξόρυξης από τα λατομεία της ΠΔΕ και πως πρέπει να τα διαχειριστεί η Περιφέρεια τα επόμενα χρόνια.
- ο για τις υποδομές, που προτείνει η Περιφέρεια για τη μεταφορά φυσικού αερίου.
- ο για τις υποδομές των δικτύων άρδευσης. Στα δίκτυα άρδευσης δεν γίνεται άντληση ούτε εισρέει χαμηλής ποιότητας νερό λόγω αποστράγγισης των δικτύων.
- ο για τις υποδομές των ταμιευτήρων νερού και των φραγμάτων της Περιφέρειας και οι κατευθύνσεις για την διαχείριση και τη διατήρηση της βιωσιμότητα τους τα επόμενα χρόνια
- ο για τους φυσικούς πόρους και τον ορυκτό πλούτο της Περιφέρειας και με ποιόν τρόπο θα γίνει ορθολογική εκμετάλλευση αυτών.
- ο στην ολοκλήρωση μελετών & έργων οριοθέτησης – διευθέτησης των οχθών ποταμών και χειμάρρων της Π.Δ.Ε.

Άρθρο 15 - Πλαίσια και κατευθύνσεις για τη χωροθέτηση των βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων

Κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα παραγωγής

- **Να προστεθεί παρ. 1.5.:** Κίνητρα και κατευθύνσεις θα πρέπει να δοθούν για διατομεακές δικτυώσεις και ειδικά μεταξύ του τουρισμού και του πρωτογενούς τομέα. Τη στιγμή μάλιστα που δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη βιολογική καλλιέργεια και τα βιολογικά προϊόντα, θα μπορούσε κάλλιστα να προωθούνται τα προϊόντα αυτά προς τις ξενοδοχειακές μονάδες και τα εστιατόρια της περιφέρειας με την αντίστοιχη πιστοποίηση. Βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η καθιέρωση του «ελληνικού πρωινού». Με την εφαρμογή αυτής της διατομεακής σχέσης πρωτογενούς τομέα και τουρισμού, εκτός του προφανούς οφέλους της κατανάλωσης των τοπικών αγροτικών προϊόντων, ολοκληρώνεται η εικόνα που αποκομίζει ο επισκέπτης από την περιοχή: θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, πλούσια ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστικά δρώμενα, όμορφο ξενοδοχείο, γευσιγνωσία με την κατανάλωση γνήσιων τοπικών προ όντων.

Σελίδα 40 :

- Να προτείνεται στρατηγικά ο άμεσος τελικός προσδιορισμός από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης της γης υψηλής παραγωγικότητας με ψηφιακές συντεταγμένες και με βάση τις μελέτες εφαρμογής της υπ' αριθμόν 168040 / 2010 ΚΥΑ όπως αυτή τροποποιήθηκε, καθώς και με βάση τις αναγκαίες εξειδικεύσεις στις τρεις ΠΕ,
- Να προστεθεί η θέσπιση επιτρεπτής χωροθέτησης εγκαταστάσεων για τη μεταποίηση προϊόντων, με χωροθετική εξάρτηση από αγροτικές πρώτες ύλες (με βάση τους όρους και περιορισμούς του ΕΠΧΣΑΑ για τη βιομηχανία), καθώς και υποδομών που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής, στην ενεργειακή της επάρκεια και στην προστασία και δημιουργία γης υψηλής παραγωγικότητας:

Κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα παραγωγήςΣελίδα 41 :

- Να αφαιρεθεί η παρ.2.3.γ. σχετικά με την Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου του Λιμένα Πατρών

Σελίδα 42:

- Στη παρ. 3.3. Τουρισμός, να προστεθούν:
 - ο Ο περιηγητικός & παραθεριστικός τουρισμός.
 - ο η Αναβάθμιση & προώθηση των ιστορικών μνημείων της Περιφέρειας.

Να προστεθεί παρ.**3.4. Υπηρεσίες**, λαμβάνοντας υπόψη τα κάτωθι:

Το Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων της Π.Δ.Ε., δεν μπορεί να ενταχθεί στον πρωτογενή παραγωγικό τομέα, όπως αναφέρεται στην σελίδα 48-49 της περίληψης της μελέτης του Χωροταξικού, αλλά αποτελεί ένα από τα βασικά αναπτυξιακά εργαλεία του τριτογενή τομέα αφού αναφέρεται στην εμπορία και διάθεση των τοπικών αγροτικών προϊόντων από τις Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις προς το λιανεμπόριο της μεγάλης αγοράς της Π.Δ.Ε. , αποφεύγοντας τους χονδρέμπορους.

Με βάση τις παραπάνω παραδοχές, συντάχθηκε με πρωτοβουλία της Π.Δ.Ε., Μελέτη Σκοπιμότητας για την ίδρυση και λειτουργία του «Δημοπρατηρίου αγροτικών προϊόντων και προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας», από την οποία προέκυψε ότι η προσφορότερη θέση ίδρυσης του Δημοπρατηρίου είναι η περιαστική περιοχή του Δήμου Πατρέων με κατεύθυνση προς τον Πύργο. Με την συγκεκριμένη χωροθέτηση επιτυγχάνεται α) η εύκολη πρόσβαση των λιανέμπορων για να συμμετέχουν στην Δημοπράτηση και να παραλαμβάνουν τα προϊόντα β) η διάθεση ολόκληρης της παραγόμενης ποσότητας προϊόντων των παραγωγών μελών γ) η επίτευξη καλύτερων τιμών για παραγωγούς και καταναλωτές και δ) η αύξηση του αγροτικού εισοδήματος.

Στις Περιφερειακές Ενότητες της Π.Δ.Ε. έχει προβλεφτεί η σύσταση αγροδιατροφικών συμπράξεων (Μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες) με μέλη παραγωγούς, Φορείς και Επιχειρήσεις της αγροδιατροφικής αλυσίδας με σκοπό την πιστοποίηση, την προβολή και την προώθηση, στις εγχώριες και διεθνείς αγορές, των ποιοτικών αγροδιατροφικών προϊόντων της Περιφέρειας. Θα παίξουν δηλαδή και το ρόλο των διαμετακομιστικών κέντρων (που μνημονεύονται στην περίληψη), αλλά προβλέπεται να στεγαστούν σε δημόσια κτίρια χωρίς το υπέρμετρο κόστος των 50 εκ.€ που μνημονεύεται στην παλαιά μελέτη διαμετακομιστικού κέντρου για την Ηλεία. Στους χώρους λειτουργίας των αγροδιατροφικών συμπράξεων Αιτωλοακαρνανίας & Ηλείας προβλέπεται η συστέγαση και των δύο παραρτημάτων του Δημοπρατηρίου Π.Δ.Ε. με σκοπό την εξυπηρέτηση των μεγάλων αγορών του Αγρινίου και Πύργου- Αμαλιάδας αντίστοιχα. Για την περιοχή της Αιτ/νίας και για τον σκοπό αυτό, βρισκόμαστε στην ολοκλήρωση της παραχώρησης κτιρίου του πρώην Οργανισμού Καπνού ιδιοκτησίας ΥΠΑΑΤ συνολικού εμβαδού 6.200 τ.μ. που βρίσκεται σε έκταση 27,5 στρ. στο Δ.Δ. Λεπενούς του Δήμου Αγρινίου. Ερευνάται αντίστοιχη παραχώρηση έκτασης στην ευρύτερη περιοχή μεταξύ Πύργου και Αμαλιάδας για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της Π.Ε. Ηλείας.

Σελίδα 44:

- Στη παρ.3.3.3 να προστεθούν τα εξής:

1. Ο προσδιορισμός χωρικών παράκτιων και ορεινών ενοτήτων με το προσδιορισμό χωρικών τουριστικών ενοτήτων με αντίστοιχα παράκτιες και ορεινές περιοχές δεν ταυτίζονται και δεν συμπίπτουν απόλυτα. Υπάρχουν χωρικές επικαλύψεις που μπορεί να προκαλέσουν σύγχυση ως προς την αναγνώριση και τον σαφή προσδιορισμό των κατευθύνσεων και προβλεπόμενων χρήσεων και των εγκαταστάσεων που πρόκειται να εγκατασταθούν. Ο διαχωρισμός των δύο διαφορετικών χωρικών προσδιορισμών δεν είναι τελικά αναγκαίος.

2. Η προστασία και η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού γενικά σαν σύνολο αλλά και του εναλλακτικού/ήπιου ή ειδικών μορφών τουρισμού ειδικά για τον οποίο υπάρχει σαφής κατεύθυνση και στόχος από το προτεινόμενο ΠΠΣΧΑΑ ΠΔΕ. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα. Το φυσικό περιβάλλον πρέπει να γίνει κατανοητό ότι είναι κεφάλαιο για τον τόπο και πρέπει η προστασία του να είναι σαφής κατεύθυνση μέσα από το ΠΠΣΧΑΑ. Θα πρέπει να ισχύουν όλοι οι κανονισμοί και οι περιορισμοί για όλες τις προστατευόμενες με οποιοδήποτε τρόπο περιοχές (Εθνικά Πάρκα, Ramsar, Natura κλπ.) και εφόσον χρειάζεται να ενισχυθούν. Ειδικά στις περιπτώσεις που υπάρχουν πιέσεις από διαφορετικού είδους ανθρωπογενείς δραστηριότητες: οικιστικές αυθαίρετες ή όχι, γεωργικές, κτηνοτροφικές κλπ. Επίσης θα πρέπει να προβλεφθούν ειδικοί κανονισμοί λειτουργίας των προστατευόμενων περιοχών. Παραδείγματος χάριν θα μπορούσε (και πρέπει) να απαγορευτεί η ανεξέλεγκτη κυκλοφορία οχημάτων στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου – Στροφιλιάς και να περιοριστεί σε μερικούς μόνο οδικούς άξονες και όλη η υπόλοιπη περιοχή να είναι ελεύθερη σε πεζοπόρους και ποδηλάτες. Μ' αυτό τον τρόπο το Εθνικό Πάρκο μπορεί να προφυλαχτεί και να προστατευθεί πιο αποτελεσματικά και να οδηγήσει πραγματικά στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως η πεζοπορία, η ποδηλασία και η παρατήρηση πουλιών και ζώων.

3. Σε όλη σχεδόν την παράκτια ζώνη δίνεται η κατεύθυνση για την εγκατάσταση μεγάλων τουριστικών ξενοδοχειακών μονάδων 3, 4 και 5*. Θα πρέπει να γίνει σαφέστερος προσδιορισμός και εντοπισμός των περιοχών εγκατάστασης και ειδικά των μονάδων all inclusive, αν αυτές επιτρέπονται (γιατί σαφώς δεν προκύπτει κάτι τέτοιο). Θα πρέπει σε κάθε περίπτωση δε να εκτιμάται η φέρουσα ικανότητα κάθε περιοχής. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη σύγκρουση των χρήσεων γης από την εγκατάσταση τέτοιων μονάδων σε αγροτικές περιοχές και ειδικά σε γη υψηλής παραγωγικότητας όπως στην περίπτωση της χωρικής τουριστικής ενότητας Δ. Πύργου – Αρχαίας Ολυμπίας – Δ. Ήλιδας – Αρχαίας Ήλιδας. Σ' αυτές τις περιπτώσεις σωστότερο θα ήταν να περιοριστούν αρκετά ή να απαγορευτούν πλήρως τέτοιες εγκαταστάσεις και να επιτρέπονται μόνο μικρές αγροτουριστικές μονάδες.

4. Στον προσδιορισμό χωρικών ενοτήτων του ορεινού χώρου στην κατηγορία των προβληματικών περιοχών λόγω φυσικών καταστροφών θα πρέπει να προστεθεί η περιοχή της ορεινής Αιγιάλειας που επίσης επλήγη από τις πυρκαγιές του 2007.

5. Ο χωρικός προσδιορισμός ενοτήτων παράκτιου και ορεινού χώρου δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε ανταγωνισμό μεταξύ των ενοτήτων κυρίως μεταξύ της παραλιακής και της ορεινής ζώνης αλλά και μεταξύ των ενοτήτων της ίδιας ζώνης. Κυρίως δε στην απομόνωση των ορεινών χωρικών ενοτήτων Αντίθετα θα πρέπει να υπάρχει συνέργεια και δικτύωση μεταξύ των ενοτήτων του παράκτιου και του ορεινού χώρου και όλων των ενοτήτων μεταξύ τους. Θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά και μάλιστα προς την κατεύθυνση της εκτόνωσης της παραλιακής ζώνης προς τα ορεινά με τη διοχέτευση επισκεπτών.

6. Στο πνεύμα και την κατεύθυνση της παραπάνω παραγράφου αλλά και της ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην

υποστήριξη υπαρχόντων αλλά και τη χάραξη νέων πεζοπορικών, ποδηλατικών και πολιτιστικών διαδρομών. Τέτοια διαδρομή θα μπορούσε να είναι το διεθνές μονοπάτι Ε4 που διατρέχει από βορρά προς νότο την περιοχή της Αιγιάλειας και των Καλαβρύτων, περνώντας από το φαράγγι του Βουραϊκού. Επίσης το εθνικό μονοπάτι 31 Πάτρα – Αρχαία Ολυμπία (μονοπάτι του Πausανία). Επίσης θα μπορούσαν να συμπληρωθούν με την πεζοπορική διαδρομή του μονοπατιού Παλαιών Πατρών Γερμανού από την Πάτρα στα Καλάβρυτα, καθώς επίσης με την ποδηλατική και πεζοπορική διαδρομή Αρχαίας Ήλιδας – Αρχαίας Ολυμπίας, την ποδηλατική διαδρομή Κατάκολο – Αρχαία Ολυμπία και τις πολιτιστικές διαδρομές του Παράσιου Πάρκου στην περιοχή της Φιγαλείας, του Ναού του Επικούρειου και του Λύκαιου όρους. Κίνητρα θα πρέπει να δοθούν για τον καθαρισμό των μονοπατιών και τη σήμανση των διαδρομών αλλά κυρίως για τη δημιουργία υποδομών διαμονής και εστίασης κατά μήκος των διαδρομών αυτών.

Άρθρο 16 - Εξειδίκευση κατευθύνσεων για τις ευρύτερες ανθρωπογεωγραφικές ενότητες του παράκτιου και ορεινού χώρου

Σελίδα 45 :

Η πρόταση για τη προστασία των παράκτιων ζωνών από την κλιματική αλλαγή δεν είναι σαφής. Εφόσον το κείμενο θέτει ζήτημα με την οριοθέτηση ζωνών υψηλής τρωτότητας θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα εκπόνησης χωροταξικών σχεδίων, τουριστικής ανάπτυξης κλπ στις ζώνες αυτές. Με γνώμονα τη προστασία της Δημόσιας Υγείας θα πρέπει να προβλεφθούν ή να εξεταστούν δράσεις όπως :

- Οριοθέτηση του Αιγιαλού – Παραλίας σε όλο το παράκτιο μέτωπο της Περιφέρειας,
- Υποχώρηση της ζώνης δόμησης σε ικανή απόσταση από τη ζώνη παραλίας για αποφυγή των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής,
- Περιορισμός της Δόμησης
- Μη νομιμοποίηση της αυθαίρετης δόμησης στις παράκτιες ζώνες

Άρθρο 17 - Καθορισμός Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (Π.Ε.Χ.Π.), (Π.Ο.Α.Π.Δ.), Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.) και κατά προτεραιότητα σχεδίων υποκείμενου σχεδιασμού (Γ.Π.Σ. / Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.)

- Να ληφθεί υπόψη η προσθήκη παραγράφου με αρίθμηση **6** η οποία θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
 - « 6. Τοπικός χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός: Απαιτείται η κατά προτεραιότητα εκπόνηση και θεσμοθέτηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων στις Δημοτικές Ενότητες που περιλαμβάνουν σημαντικούς οικιστικούς, περιβαλλοντικούς ή παραγωγικούς πόρους. Ειδικότερα απαιτείται κατά προτεραιότητα η εκπόνηση ΤΧΣ στις δημοτικές ενότητες: ..., Μεσολογγίου, ...»
- Στη **παρ. 3** να ληφθεί υπόψη η προσθήκη διάταξης η οποία θα περιλαμβάνει ΠΟΑΠΔ Βιομηχανίας – Βιοτεχνίας, Χονδρεμπορίου στην ευρύτερη περιοχή της πόλης του Μεσολογγίου.

Ειδικότερα προτείνεται μεταξύ των **εδ. α) και β)** να εισαχθεί η εξής διάταξη:

- « β) Χωροθέτηση ΠΟΑΠΔ ή εναλλακτικά οποιοδήποτε άλλης μορφής οργανωμένου υποδοχέα παραγωγικών δραστηριοτήτων (ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ,

ΒΙΟΠΑ, ΠΕΡΠΟ κλπ,) με χρήσεις Βιομηχανία, Βιοτεχνία, Μεταποίηση, Χονδρεμπόριο μέσης και χαμηλής όχλησης στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου για την εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών.»

και το **εδ. β)**, αναριθμείται σε «**γ)**»

- Στη **παρ. 5 εδ. γ**, να ληφθεί υπόψη η συμπλήρωση της διάταξης (όπως προτείνεται από το Δήμο Ι.Π. Μεσολογγίου) ως εξής: « γ) Μεσολόγγι ιστορικό κέντρο και παράκτιος αστικός και περιαστικός χώρος. Η πόλη διαθέτει πλήθος φυσικών και πολιτισμικών πόρων ιστορικών τόπων, ιερών ναών, μοναστηριακών και αμυντικών συγκροτημάτων.

Σελίδα 47 :

- Να απαλειφθεί από την παρ. 4δ η πρόβλεψη για ειδικό αθλητικό τουρισμό στην Αιγιαλεία
- Να συμπεριληφθεί στη παρ.5, στην πόλη των Πατρών, η ανάδειξη - αξιοποίηση του Αρχαιολογικού Μουσείου Πατρών, καθώς και του αρχαιολογικού χώρου της Βούντενης ως στοιχεία μιας νέας ενισχυμένης τουριστικής ταυτότητας των περιοχών που ανήκουν, που θα είναι εργαλείο προβολής και προσέλκυσης οργανωμένων ομάδων τουρισμού.
- Επίσης, να γίνει αναφορά :
 - ✓ για τις 2 Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) στη Περιφέρεια (1. Κατάκολο-Αρχαία Ολυμπία, 2. Μεσολόγγι – Αιτωλικό)
 - ✓ για τις 2 Βιώσιμες Αστικές Αναπλάσεις (ΒΑΑ) στη Περιφέρεια (1. Πάτρα, 2. Αγρίνιο)
 - ✓ για τις περιοχές στις οποίες θα αναζητηθεί κατά προτεραιότητα ο καθορισμός περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
 - ✓ για την εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων (Τ.Χ.Σ.) (πρώην Γ.Π.Σ. και πρώην Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.), Ζ.Ο.Ε. ή άλλα σχέδια χρήσεων γης
 - ✓ για την εκπόνηση Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (Ε.Χ.Σ.) για τις περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ), Περιοχές πρώην οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ), τις περιοχές υλικών χωρικών παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) κ.ά.
 - ✓ για τις χωρικές ζώνες για τον πρωτογενή τομέα
 - ✓ για την προώθηση και ολοκλήρωση των Τ.Χ.Σ. (πρώην ΓΠΣ) των Καλλικρατικών Δήμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΣΕ ΧΩΡΙΚΕΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Άρθρο 18 - Περιφερειακή Αναπτυξιακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας

Να συμπληρωθεί στις κατευθύνσεις:

- η εκπόνηση μελέτης ολοκληρωμένου θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού των παράκτιων ζωνών & χρήσεων γης στη Π.Ε. Αιτ/νίας.
- Η σύνταξη ειδικής μελέτης περιοχής Πρώην Οργανωμένης Ανάπτυξης Περιοχών Δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ) για την εξειδίκευση των επιμέρους ζωνών όπου θα

οργανώνονται οι υδατοκαλλιέργειες καθώς και αυτών που θα διατίθενται για ήπια τουριστική ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών ή ειδικών μορφών τουρισμού (θαλάσσιου, ιστιοπλοϊκού), μορφές που προσφέρονται λόγω συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, η οποία είναι ακόμη σχετικά αναξιοποίητη τουριστικά.

Η παραπάνω μελέτη είναι σκόπιμο να συμπεριλάβει τις Εχινάδες νήσους και να επεκταθεί σε νέα μελέτη στις ακτές του Αμβρακικού.

- Η αναγκαιότητα επίλυσης των συγκρούσεων χρήσεων γης στην παραθαλάσσια ζώνη, σε καθεμία από τις αντίστοιχες Δ.Ε., ειδικότερα στο Δήμο Ι.Π. Μεσολογγίου θα επιτρέψει να υλοποιηθούν τα αναπτυξιακά προγράμματα και οι πιθανές ιδιωτικές επενδύσεις στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό θα σχεδιασθούν οι κατευθύνσεις για την αναβάθμισή του Μεσολογγίου σε διεθνούς σημασίας πολιτιστικό και τουριστικό κέντρο, αναδεικνύοντας τα χαρακτηριστικά ιστορικά γνωρίσματα της πόλης και εξασφαλίζοντας την προστασία τόσο του φυσικού περιβάλλοντος της λιμνοθάλασσας.
- Σχέδιο Ολοκληρωμένης Χωρικής Διαχείρισης Παράκτιου Μετώπου Μεσολογγίου - Αιτωλικού,
- Προστασία και Ανάδειξη περιοχής Κλεισούρας / Αγίας Ελεούσας και Δάσους Φράξου,
- Σχεδιασμός Ειδικού Χωρικού και Αναπτυξιακού Προγράμματος για τον κάτω Αχελώου- δέλτα Αχελώου.
- Εκσυγχρονισμός αλιευτικών υποδομών λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολών Αχελώου.
- Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για το αναπτυξιακό μοντέλο της Δυτικής παράλιας ζώνης του Ιονίου, μέσα από τη μελέτη των δυνατοτήτων για ανάπτυξη ποιοτικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην ευρύτερη περιοχή, σε σχέση με άλλες χρήσεις γης και ιδιαίτερα τις ιχθυοκαλλιέργειες.
- Ειδικότερα, αν λάβουμε υπόψη τον πρωτεύοντα ρόλο ορισμένων από αυτές τις χρήσεις γης (πχ. ιχθυοκαλλιέργειες), διαπιστώνεται πως το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. είναι αυτό που καλείται να δώσει τις κατευθύνσεις των μετέπειτα Π.Ο.Α.Π.Δ. (ή Π.Ο.Α.Υ.) για τις Δυτικές Ακτές της Αιτ/νίας, που ήδη, όμως, υλοποιούνται οι μελέτες στην προκειμένη περίπτωση.
- Στο δευτερογενή τομέα προτείνεται η χωροθέτηση μορφής οργανωμένου υποδοχέα παραγωγικών δραστηριοτήτων (ΒΙΠΕ, ΒΙΠΑ, ΒΙΟΠΑ, ΠΕΡΠΟ κλπ) μέσης και χαμηλής όχλησης στην ευρύτερη περιοχή του Μεσολογγίου, παρά το πρόβλημα των συγκρουόμενων χρήσεων γης στην περιοχή. Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η δυνατότητα περαιτέρω αξιοποίησης της ΝΑΒΙΠΕ-Πλατυγιάλι για την ανάπτυξη της περιοχής

(Επίσης, πρέπει να ξαναδιαβασθούν και να διορθωθούν από επικαλύψεις και λάθη οι σελίδες 55-59 της εισηγητικής έκθεσης της μελέτης).

Επίσης να συμπεριληφθούν στο συγκεκριμένο εδάφιο και τα εξής:

Σελίδα 27, παρ.2:

- Οι επιτραπέζιες ελιές και το ελαιόλαδο αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Η καλλιέργεια καλύπτει πάνω από 1,1 εκατ. στρέμματα ενώ η ετήσια συνολική παραγωγή φθάνει τους 232.100 τόνους για την επιτραπέζια ελιά και 481.223 τόνους για την ελαιοποιήσιμη. (κύρια παραγωγός περιοχή η Αιτωλοακαρνανία 309.000 στρέμματα. Επιτραπέζιες και 142.000 στρέμματα ελαιοποιήσιμες).
- Επίσης, στην Αιτωλοακαρνανία παράγεται το 40% της επιτραπέζιας ελιάς καλαμών, η οποία όμως δεν αποτελεί προϊόν ΠΟΠ (Προστασίας Ονομασίας Προέλευσης), αφού σ' αυτό εντάσσεται μόνο η παραγωγή της Μεσσηνίας, με όλες τις δυσμενείς συνέπειες για την περιοχή.

- Στην κτηνοτροφία, η Αιτωλοακαρνανία καλύπτει το 10% της πανελλήνιας παραγωγής Αιγοπρόβειου Κρέατος, το 6% της παραγωγής Αιγοπρόβειου Γάλακτος και παράγει εξαιρετικής ποιότητας τυριά, όπως τη γνωστή και πολυβραβευμένη γραβιέρα Αμφιλοχίας.
- Στην αλιεία, το αυγοτάραχο Μεσολογγίου έχει ήδη ενταχθεί στο καθεστώς ΠΟΠ, ενώ η παραγωγή ψαριών τσιπούρας και λαυρακιού εντατικής ιχθυοκαλλιέργειας καλύπτει το 25% των εκφορτώσεων της Εθνικής παραγωγής, δηλαδή πάνω από το 12,5% της Ευρωπαϊκής παραγωγής.
- Η συνολική καλλιεργούμενη έκταση πορτοκαλιών ανέρχεται περίπου σε 25.000 στρέμματα, που αποτελεί το 50,1% της Περιφέρειας.
- Να εξετασθεί η πιλοτική χωροθέτηση κτηνοτροφικού πάρκου Αιτωλ/νίας.

Σελίδα 49 :

- Στη **παρ.4.2** να αναφερθεί ο λιμένας στο Πλατυγιάλι Αστακού, σε συνδυασμό με το νέο λιμένα της Πάτρας και το αεροδρόμιο Ακτίου ως αναπτυξιακός πόλος με προοπτική να γίνει διεθνές αεροδρόμιο.
- στη **παρ. 6** να ληφθούν υπόψη:
 - ✓ η εμβάθυνση στην αναπτυξιακή προοπτική των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην περιοχή.

Στις προτεινόμενες από τη μελέτη 11 τουριστικές ενότητες ΠΔΕ, η 5η ενότητα, των λιμνών Αιτωλοακαρνανίας, πρέπει να αναλυθεί σε 2 υπό-περιοχές:

- (α) παραλίμνια ζώνη
- (β) περιοχή Θέρμου.

Επίσης, πρέπει να εξετασθεί η κοιλάδα του Αχελώου ως 12η ενότητα.

- ✓ Στις περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, ιδιαίτερα θρησκευτικού και ιαματικού τουρισμού και αγροτουρισμού, πρέπει να προστεθεί το Θέρμο.
- ✓ Σχετικά με τους φυσικούς και πολιτιστικούς στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας η μελέτη περιλαμβάνει αναφορές σε προστατευμένες φυσικές περιοχές, σε ιαματικές πηγές, σε σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία και τόπους.

Πρέπει να γίνει σαφέστερη αναφορά στα πολύ σημαντικά μνημεία και σύνολα της Βυζαντινής & Μεταβυζαντινής Περιόδου, από τα οποία σήμερα αναγνωρίζεται πως εξαρτάται η εξειδικευμένη και ποιοτική τουριστική ανάπτυξη των αντίστοιχων περιοχών (θρησκευτικός και πολιτιστικός τουρισμός).

Οι ιαματικές πηγές μαζί με τα ιστορικά μνημεία μπορούν επίσης να αναδειχθούν σε σημαντικούς πόλους έλξης για την ανάπτυξη θερμολιστικού και πολιτιστικού τουρισμού στην ΠΔΕ.

- ✓ Στις δικτυώσεις τουριστικών πόλων και περιοχών ειδικού τουριστικού ενδιαφέροντος στις πολιτιστικές διαδρομές πρέπει να προστεθεί η πολιτιστική διαδρομή για βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, που είναι σημαντικός πόλος έλξης στην περιοχή .

Επίσης, στις άλλες δικτυώσεις συνιστάται να αναφερθούν οι πόλοι ιαματικού θεραπευτικού τουρισμού στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας (Μεσολόγγι-Μυρτιά-Τρύφος κλπ).

- ✓ Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού παρουσιάζονται:
 - Στις παραλίμνιες ζώνες Τριχωνίδας – Λυσιμαχείας
 - Στο Δήμο Θέρμου,

- Στο Δήμο Ναυπάκτου,
 - Στο Δήμο Αμφιλοχίας,
 - Στις παραλίμνιες ζώνες των τεχνητών λιμνών Κρεμαστών και Καστρακίου
 - Στο Δήμο Ι.Π. Μεσολογγίου \
 - Στην ευρύτερη περιοχή Ξηρομέρου – Μεδεώνος- Παλαίρου- Βονίτσης
- ✓ η μελέτη συστηματικής καταγραφής – ανάπτυξης και αξιοποίησης των παραπάνω δυνατοτήτων, ανά χωρική ενότητα της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, καθώς και η διερεύνηση των δυνατοτήτων τουριστικής ανάπτυξης αστικού τύπου στο Δήμο Αγρινίου.
 - ✓ Πρέπει να τονισθεί η διάσταση της ανάπτυξης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως του ιαματικού τουρισμού, λουτρά Τρύφου, λουτρά Κρεμαστών, ιαματικά νερά Χαλκιοπούλων, του θρησκευτικού τουρισμού, λόγω των εξαιρετικών βυζαντινών και Μεταβυζαντινών μνημείων και συνόλων, καθώς και ειδική πρόβλεψη ανάπτυξης αγροτουρισμού και άλλων ειδικών μορφών τουρισμού, όπως παραπέντε στον Εμπεσό, κλπ.
 - ✓ Να διατηρηθεί και επεκταθεί το Μουσείου Θυρρείου και να γίνουν κατάλληλες διαδρομές πολιτιστικού τουρισμού.

Σελίδα 50 :

Στην **παρ. 7.2** να αναφερθεί η επιτακτική ανάγκη της εκπόνησης των Τ.Χ.Σ. Αιτωλοακαρνανίας, στους Δήμους ή και εξειδικευμένα ανά ΔΕ.

Προτείνονται ως:

- Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων, Π.Ε.Χ.Π., οι εξής:
 - ΔΕ Ινάχου,
 - Ακαρνανικά όρη,
 - Δ. Θέρμου
- Περιοχές Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων, ΣΟΑΠ, οι εξής:
 - Την κεντρική περιοχή Δ. Αγρινίου, λόγω των αστικών και βιομηχανικών κτιρίων,
 - Το ιστορικό κέντρο Μεσολογγίου,
 - Τη Ναύπακτο, σαν Παραδοσιακό Οικισμό.
- Περιοχές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Ο.Χ.Ε.) & Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Β.Α.Α.):
 - Την πόλη του Αγρινίου
 - το Μεσολόγγι- Αιτωλικό

Άρθρο 19 - Περιφερειακή Αναπτυξιακή Ενότητα Αχαΐας

Σελίδα 50 :

Να γίνει αναφορά για την αναγκαιότητα έργων προστασίας από τη διάβρωση των ακτών της Π.Ε. Αχαΐας, καθώς και του έργου που αφορά στην επέκταση βόρειας διώρυγας Πηνειού.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Να γίνεται ρητή αναφορά της σύνδεσης του τουρισμού με τον πρωτογενή τομέα και πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να προτείνεται: α) η ανάπτυξη υποδομών για τον

αγροτουρισμό, β) η προώθηση τοπικών προϊόντων και κατεύθυνση της παραγωγικής διαδικασίας προς την ποιότητα τόσο στις καλλιέργειες όσο και στα κτηνοτροφικά προϊόντα, αφού το συγκριτικό πλεονέκτημα της τοπικής παραγωγής δε μπορεί να είναι η ποσότητα.

Να προταθεί η διαχείριση της γης υψηλής παραγωγικότητας με σαφή και ολοκληρωμένο τρόπο, έτσι ώστε να δίνεται κατεύθυνση για : α) την αντιμετώπιση της εκτός σχεδίου δόμησης, β) το διαχωρισμό τουριστικών και γεωργικών - κτηνοτροφικών περιοχών.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Να γίνει αναφορά στις ΒΙ.ΠΕ. άλλων περιοχών της Π.Ε Αχαΐας κι όχι μόνον σ' αυτή των Πατρών (π.χ. στο εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. Αιγίου χωροθετείται ΒΙ.ΠΕ. ή ΒΙ.ΠΑ., για την οποία θέση δε γίνεται καμία αναφορά).

Να γίνει ορθολογικότερη αξιολόγηση του δευτερογενή τομέα και να προταθούν συγκεκριμένες λύσεις στρατηγικής και για τη μεταποίηση των τοπικών προϊόντων.

ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Υπάρχουν ελάχιστες αναφορές σε ότι αφορά τομείς, όπως εκπαίδευση, καινοτόμες δράσεις, κέντρα παροχής υπηρεσιών.

Επίσης υπάρχει μια σαφής σύγχυση ως προς τους άξονες τουριστικής ανάπτυξης όπου σε αναφορές παραλείπονται συχνά ο θρησκευτικός και ιατρικός τουρισμός. Ειδικότερα στο άρθρο 4 Αναπτυξιακές επιλογές - πλεονασματικοί κλάδοι, δεν αναφέρεται πουθενά ο τουρισμός.

Στους αρχαιολογικούς χώρους η μελέτη επικεντρώνεται στην Αρχαία Ολυμπία, ενώ δεν υπάρχει αναφορά στο Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών, που εκτός από τα σημαντικότερα ευρήματα που εκθέτονται σε αυτό, αποτελεί και ένα τοπόσημο για την Περιφέρεια τόσο από λειτουργικής όσο και από αρχιτεκτονικής άποψης. Κατά τη γνώμη μας σημαντικό στοιχείο που έπρεπε να αναδειχθεί είναι η διαδρομή Ρωμαϊκών μνημείων που βρίσκονται διάσπαρτα κατά μήκος της Περιφέρειας.

Επίσης δεν γίνεται αναφορά στην επιβεβλημένη ανάδειξη και βελτίωση των διεθνών μονοπατιών (π.χ. της Αρχαίας Ολυμπίας), και στην αναγκαιότητα δημιουργίας διαδρομών και στάσεων (σήμανση, διαμονή, σταθμοί εξυπηρέτησης) με σκοπό την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού.

Προς την ίδια κατεύθυνση θα έπρεπε να υπάρχουν σαφής αναφορές στην θέσπιση αυστηρότερων κανόνων προστασίας του περιβάλλοντος και ειδικότερα των περιοχών που διέπονται από ειδικό καθεστώς προστασίας (Ramsar και Natura) με άμεσο στόχο την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού. Προτεραιότητα σε αυτές τις ζώνες είναι η διατήρηση της αγνότητας και καθαρότητας του περιβάλλοντος ως βασικών παραγόντων για την αύξησης προσέλευσης τουριστών.

Ενώ γίνεται αναφορά στο Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων, δεν υπάρχει η πρόταση αξιοποίησης των εγκαταστάσεων κατά τη θερινή περίοδο, αναφέροντας εναλλακτικές προτάσεις δραστηριοτήτων και τρόπους εφαρμογής των.

Στη σελίδα 51:

Στην παρ. **4.2** να ληφθεί υπόψη:

- Στο θέμα αεροπορικής υποδομής να υπάρχει αναφορά στο αεροδρόμιο Αράξου ως άξονας κατεύθυνσης και προοπτική για την απόκτηση ενός λειτουργικού περιφερειακού αεροδρομίου.

Στη σελίδα 53:

4. Αξιοποίηση επίσης θα πρέπει να γίνεται, γεγονότων όπως η πρόσφατη ανακήρυξη από την UNESCO Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού σε μνημείο Παγκόσμιας φυσικής κληρονομιάς και η αναγνώρισή του ως γεωπάρκο.

Σελίδα 50 :

Στην **παρ. 6** να αναφερθεί η επιτακτική ανάγκη της εκπόνησης των Τ.Χ.Σ. Αχαΐας, στους Δήμους ή και εξειδικευμένα ανά ΔΕ.

Προτείνονται ως:

- Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων, Π.Ε.Χ.Π., όπου κριθεί απαραίτητο από τον αρμόδιο φορέα.
- Περιοχές Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων, ΣΟΑΠ, στις βασικές αστικές συγκεντρώσεις της περιοχής.
- Περιοχές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (Ο.Χ.Ε.) & Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Β.Α.Α.) στην πόλη της Πάτρας.

Άρθρο 20 - Περιφερειακή Αναπτυξιακή Ενότητα Ηλείας

Να προστεθούν τα κάτωθι:

- Η νότια Ηλεία αποτελεί τον χώρο με τα σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα για τον τουρισμό, λόγω της υψηλότερης ποιότητας παράλιας, της διεθνούς σημασίας του αρχαιολογικού τρίπολου «Αρχαία Ολυμπία-Ήλιδα-Επικούρειος Απόλλων» και των ιαματικών πηγών Καϊάφα. Ταυτόχρονα ο ορεινός όγκος της επαρχίας Ολυμπίας, όπου βρίσκονται οι περισσότεροι και σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι της Ηλείας και πλήθος παραδοσιακών οικισμών όπως η Ανδρίτσα, Νέα Φιγαλία (Ζούρτσα), οι Ταξιάρχες (Μοφκίτσα), κ.α., αποτελεί ενδοχώρα μοναδικής ποιότητας. Οι παραλίες της νότιας Ηλείας είναι απαλλαγμένες από αρνητικούς παράγοντες που αλλού προκαλούνται από την εντατική καλλιέργεια εκτεταμένης γης υψηλής παραγωγι-κότητας και τις αγροτοβιομηχανίες, χρήσεις που επιβάλλουν υψηλό κόστος αντιρ-ρυστικής τεχνολογίας (σύγκρουση χρήσεων γης).
- Η περιοχή της νότιας Ηλείας, παρόλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της, δεν παρουσιάζει την αναμενόμενη ανάπτυξη, ακριβώς λόγω του λανθασμένου καθεστώτος της ΖΟΕ.
- Η αναθεώρηση της ΖΟΕ θα πρέπει να είναι ρεαλιστική, απαλλαγμένη από τα λάθη του παρελθόντος και ισορροπημένη κοινωνικά, ώστε να μπορέσει η περιοχή να διαδραματίσει τον φυσικό της ρόλο στην ανάπτυξη της Δυτικής Πελοποννήσου, με οφέλη για ολόκληρη τη χώρα.
- Η παραλιακή περιοχή της νότιας Ηλείας θα πρέπει να ενταχθεί στις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές (Β), ενδεχομένως με αυστηρότερους όρους δόμησης.(*)
- Η πρόταση του για την αναθεώρηση της ΖΟΕ Ηλείας, «μέσω ενός ειδικού τοπικού χωροταξικού σχεδίου με βάση τις κατευθύνσεις και αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής», βρίσκεται στη σωστή κατεύθυνση, πρέπει όμως να γίνει σαφέστερη και να δώσει τους άξονες για την αναθεώρηση. Ειδικότερα μάλιστα για την νότια Ηλεία, που έχει πληγεί περισσότερο από τη ισχύουσα θεσμική ρύθμιση.
- Να καταργηθεί η περιοχή που προορίζεται για τουριστική ανάπτυξη στην τ. λίμνη Αγουλινίτσας, λόγω επαπειλούμενης σύγκρουσης χρήσεων γης, με ταυτόχρονη θεσμοθέτηση ευρέων περιοχών τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης 2ης κατοικίας, βόρεια και νότια της περιοχής Καϊάφα, (περιοχές Δήμων Ανδρίτσα-Κρεστένων και Ζαχάρως).

- Σ' αυτές τις ζώνες υποδοχής θα αξιοποιηθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα για τον τουρισμό, λόγω της υψηλότερης ποιότητας παράλιας και της διεθνούς σημασίας του αρχαιολογικού τρίπολου Αρχαία Ολυμπία-Ήλιδα-Επικούρειος Απόλλων, των ιαματικών πηγών Καϊάφα, κ.λπ.
- Ο Καϊάφας, δηλαδή τα 5.500 στρέμματα ιδιοκτησίας των ΕΤΑ Α.Ε., να αναπτυχθεί ως κέντρο ιαματικού τουρισμού και ναυταθλητικών δραστηριοτήτων, κυρίως με εγκαταστάσεις διημέρευσης που δεν δεσμεύουν μεγάλο κεφάλαιο γης, ώστε να αποτελέσει τον πυρήνα διάχυσης ωφελημάτων στην ευρύτερη περιοχή της Ηλείας, αλλά και των γειτονικών περιοχών της Αρκαδίας και Μεσσηνίας.
- Προϋπόθεση της αναθεώρησης της ΖΟΕ, τουλάχιστον για το νότιο τμήμα της Ηλείας, συμπεριλαμβανομένου και της περιοχής μέχρι το ακρωτήριο του Κατάκολου, είναι η πλήρης αναθεώρηση και η διόρθωση των σφαλμάτων που διαπράχτηκαν κατά την ένταξη περιοχών της (Καϊάφας, κλπ) στο Δίκτυο Natura 2000, όπως έχει ήδη προαναφερθεί.
- Την επιβεβλημένη ανάγκη να ανακληθεί άμεσα η έγκριση της ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Απόφ. έγκρισης 56014/2390/29.10.2012 της Γ.Γ. ΥΠΕΚΑ), που συνοδεύει το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος «Χαρακτηρισμός των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών των «GR2330005: Θίνες και παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Στροφυλιά, Κακόβατος», «GR2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο – Κυπαρισσία» και «GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι – Κυπαρισσία)» , ως εκδοθείσας κατά πλάνη περί τα πράγματα, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας αλλά και ως παρανόμως αιτιολογημένης

Σελίδα 54,

Στην παρ. 2, :

Στην σελ 48 της περίληψης - ΤΕΥΧΟΣ ΙΙ προτείνεται "ο επαναπλημμυρισμός των αποξηραμένων λιμνών Αγουλινίτσας-Μουριάς και κατασκευή διώρυγας υπερχειλίσης στην Μουριά".

Όσον αφορά στη λίμνη Αγουλινίτσας απορρίπτεται ο επαναπλημμυρισμός της.
Όσον αφορά στη λίμνη Μουριάς να εξεταστεί ο μερικός επαναπλημμυρισμός της.

Από την ΔΑΟ της ΠΔΕ επισημαίνεται ότι με βάση τον Ν. 4061/12, άρθρο 23, από την Επιτροπή Θεμάτων Γης και Επίλυσης διαφορών της Π.Δ.Ε., εξετάζονται αιτήσεις για εξαγορά κατεχομένων εκτάσεων στις εκτάσεις της πρώην λίμνης Αγουλινίτσας.

Στην παρ.3., να συμπληρωθεί :

- Χωροθέτηση ή δημιουργία Επιχειρηματικού πάρκου (ΒΙΟΠΑ, ΒΙΠΑ).
- Αξιοποίηση και επαναλειτουργία παλαιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων.
- Πρόβλεψη μελλοντικής ενεργειακής σύνδεσης με φυσικό αέριο.
- Συνεχής συνεργασία φορέων μεγαλύτερης σύγκλισης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Στην παρ.5, να συμπληρωθεί :

- Διεθνής προβολή τουριστικής – πολιτιστικής ταυτότητας.
- Ενίσχυση Λιμένος Κατακόλου με αναβάθμιση σε home-port.
- Ανάδειξη-αξιοποίηση ιαματικού τουρισμού περιοχών Καϊάφα, Κυλλήνη, Κουνουπέλι.

Στην παρ.6, να συμπληρωθεί :

- Αποκατάσταση πυρόπληκτων περιοχών.

- Ανάσχεση δημογραφικού προβλήματος.
- Τροποποίηση ΖΟΕ και ολοκλήρωση ΣΧΟΟΑΠ.
- Άμεση επανεξέταση της περιβαλλοντικής μελέτης για την αποτύπωση τη ορθής υφιστάμενης κατάστασης για τον Κυπαρισσιακό Κόλπο και κατ' επέκταση για τη μη έκδοση του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος.

Άρθρο 21 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή, αναπτυξιακή χωρική Ενότητα Δήμων Ι.Π. Μεσολογγίου και Ξηρομέρου (εκτός ΔΕ Φυτειών)

Δήμος Μεσολογγίου:

Στη σελίδα 57 :

Στην παρ.5.1 :

Να προστεθούν :

- Η δημιουργία δημοπρατηρίου για προϊόντα ιχθυαλλειυμάτων-ιχθυοκαλλιέργειας.
- Η διαχείριση - αναβίωση παραδοσιακών-παραγωγικών δραστηριοτήτων στο δάσος βελανιδιάς, στη περιοχή Ξηρομέρου.
- Εκσυγχρονισμός αλιευτικών υποδομών λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου - Αιτωλικού και εκβολών Αχελώου.
- Σχεδιασμός για Νέο Master Plan Λιμένος και Μαρίνας Μεσολογγίου, εφ' όσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα επικαιροποίησής του.
- Σχεδιασμός για αστικές αναπλάσεις Ιστορικού Κέντρου και αστικές αναπλάσεις στροφής της πόλης προς το Παράκτιο Μέτωπο.

Στη σελίδα 58 :

- Στη **παρ 7.1. εδ. α)iii**, να διατυπωθεί:
« iii. Εκπόνηση προγράμματος ανάπτυξης και αναβάθμισης του ιστορικού πυρήνα, του κέντρου πόλης, **και του παρακτίου μετώπου** Μεσολογγίου προς ενθάρρυνση της ανάπτυξης τουρισμού των πόλεων (αστικός τουρισμός).».
- Στη **παρ. 7.1. εδ. γ)ii**, το τέταρτο σημείο, να διατυπωθεί:
« - Βελτίωση / αναβάθμιση και σύνδεση του λιμανιού του Μεσολογγίου με τα Ιόνια νησιά. Αναβάθμιση / διεύρυνση των υποδομών ελλιμενισμού, υποστήριξης, φύλαξης σκαφών αναψυχής στο λιμένα και την ευρύτερη περιοχή του κόλπου του Μεσολογγίου».
- Επίσης, να μην γίνεται ειδική αναφορά στο αεροδρόμιο Μεσολογγίου, ως περιφερειακό, δεδομένου ότι έχει ήδη γίνει αναφορά για όλα τα μικρά αεροδρόμια (άρθρο 12, παρ.5.2) και προκρίνεται το αεροδρόμιο Ακτίου ως περιφερειακό στην Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας.

Δήμος Ξηρομέρου:

Να προστεθούν:

Στις Υποδομές:

- Ολοκληρωμένα σχέδια παραλιακών μετώπων Αστακού και Μύτικα με πρόβλεψη μαρίνων.
- Ολοκλήρωση του ΣΧΟΟΑΠ.

Στους Άξονες μεταφοράς:

- Σχέδιο σύνδεσης υδροπλάνων
- Ταχεία ακτοπλοϊκή Σύνδεση Αστακού με Ιόνια νησιά.
- Σύνδεση Πλατυγιαλιού οδική και σιδηροδρομική με Ιόνια οδό.

Στον Πρωτογενή τομέα:

- Σύνδεση παραγωγής και τουρισμού, σχέδιο οικονομικής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης βελανιδοδάσους – οικονομία βελανιδιού και καπνού.
- Προστασία και ανάδειξη τοπικής φυλής χοίρου.
- να υπάρξει δυνατότητα μετεγκαταστάσεων αυτών των διάσπαρτων μονάδων με σκοπό τη δημιουργία πάρκων του ίδιου καλλιεργητικού φορέα
- να αναφερθεί και η υδατοκαλλιέργεια γλυκών υδάτων που αναπτύσσεται κυρίως σε ορεινές περιοχές της Περιφέρειας

Στη Μεταποίηση-Βιοτεχνία:

- Δύο κόμβοι μεταποιητικών δραστηριοτήτων: Πλατυγιάλι - Κουβαράς.
- Μεταποίηση προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και βιοτεχνικές δραστηριότητες που αφορούν τη διαχείριση και ανάδειξη τοπικών πόρων και τοπικής μαστορικής.
- ο δευτερογενής κλάδος της μεταποίησης και εμπορίας ιχθυηρών της Περιφέρειας.

Στον Τουρισμό:

- Ξενοδοχειακός τουρισμός υψηλής ποιότητας και χαμηλής έντασης στην παράκτια ζώνη Αστακού-Μύτικα.
- Ειδική τουριστική ανάπτυξη των περιοχών Μαραθιά, λιμνών Οζερού και Αμβρακίας καθώς και του Βελανιδοδάσους.
- Ένταξη στο πρόγραμμα τουριστικών ορεινών χωριών του παλαιού Βάρνακα και του παλαιού Δραγαμέστου.
- Σχέδιο τουριστικής ανάδειξης των ιχθυοκαλλιέργειών.
- Σχέδιο καταγραφής και λειτουργικής ενοποίησης αρχαιολογικών χώρων του δήμου στην κατεύθυνση του πολιτιστικού τουρισμού.
- Κίνητρα για ανάδειξη επισκέψιμων κτημάτων και αγροτουρισμού.

Διαχείριση Προστατευόμενων περιοχών:

- Αφορά τις λίμνες, το βελανιδοδάσος.
- Δημιουργία Φορέας Διαχείρισης αυτών των ζωνών πρέπει να είναι άμεση προτεραιότητα.
- Σύνδεση των ζωνών με την τοπική οικονομική δραστηριότητα. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός.
- Ολοκληρωμένο σχέδιο προστασίας δασών και αναδάσωση.

Άρθρο 22 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμων Αγρινίου και Θέρμου

Σελίδα 60 :

Να ληφθούν υπόψη τα εξής:

- Η αναγκαιότητα οδικής σύνδεσης του Αγρινίου με την Ιόνια Οδό με κόμβο στο Αγγελόκαστρο, σε αντικατάσταση της σύνδεσης μέσω της παλιάς εθνικής οδού στις θέσεις Κουβαρά – Κεφαλόβρυσο και ακολούθως την σύνδεση του Αγρινίου με τον οδικό άξονα Πλατυγιάλι – Ιόνια Οδός.
- Η επανεξέταση της λειτουργίας της σιδηροδρομικής γραμμής, Κρουονέρι - Αγρίνιο, που σήμερα δεν λειτουργεί και της δυνατότητας επέκτασης μέχρι τα Ιωάννινα και την Εγναντία.
Η ολοκλήρωση αυτών των αξόνων, μαζί με την αναβάθμιση του αεροδρομίου στο Άκτιο και τη λειτουργία της Παραϊόνιας Οδού μπορεί να αναδείξει το Αγρίνιο σαν το δυναμικό αναπτυξιακό κέντρο της νέας χωροταξίας που διαμορφώνεται στη Δυτική Ελλάδα.

- Η ίδρυση επιχειρηματικού πάρκου τύπου Β ή Α. Στο Γ.Π.Σ. Αγρινίου (ΦΕΚ 14/ΑΑΠ/24-1-2013) έχει προταθεί η δημιουργία δύο Επιχειρηματικών Πάρκων (ΒΙΟΠΑ - χώρος υποδοχής βιομηχανικών ή βιοτεχνικών δραστηριοτήτων **χαμηλής όχλησης**) **σε περιοχές ιδιωτικών εκτάσεων** (Χάρτης). Οι περιοχές αυτές παρουσιάζουν τα εξής μειονεκτήματα:
- Η ίδρυση και λειτουργία τους είναι ιδιαίτερα κοστοβόρα και χρονοβόρα λόγω των απαλλοτριώσεων που θα πρέπει να γίνουν σε αυτές.
 - Βρίσκονται πλησίον του πολεοδομικού ιστού της πόλης του Αγρινίου και του Δοκιμίου και η μελλοντική λειτουργία τους θα εγείρει έντονες κοινωνικές αντιδράσεις.
 - Δεν μπορούν να εγκατασταθούν σε αυτές επιχειρήσεις μέσης και υψηλής όχλησης.

Σήμερα οι μονάδες που λειτουργούν στο Δήμο Αγρινίου και ευρύτερα είναι διάσπαρτα χωροθετημένες, εντός περιοχών δεσμευτικών χρήσεων και πολεοδομικών διατάξεων που δυσχεραίνουν την επέκτασή τους και τον εκσυγχρονισμό τους. Προκύπτει λοιπόν άμεση ανάγκη δημιουργίας ενός Επιχειρηματικού Πάρκου **που θα άρει σε μεγάλο βαθμό τις αστοχίες του ΓΠΣ** και θα διευκολύνει τις ιδιωτικές παραγωγικές επενδύσεις στο Δήμο και κατ' επέκταση στο νομό Αιτωλοακαρνανίας με στόχο την οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Το επιχειρηματικό πάρκο τύπου Β ή Α προτείνεται να χωροθετηθεί σε γήπεδο που βρίσκεται στην κτηματική περιφέρεια Αγγελοκάστρου.

Η έκταση αυτή παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα:

- Βρίσκεται εκτός σχεδίου, εκτός ΓΠΣ σε περιοχή χωρίς δεσμευτικό χαρακτήρα ως προς τις χρήσεις γης .
 - Γειτνιάζει με την προτεινόμενη χάραξη της σύνδεσης της πόλεως του Αγρινίου με την Ιόνια οδό (κόμβος Αγγελοκάστρου) (Χάρτης) και μέχρι την υλοποίηση της σύνδεσης, σήμερα μπορεί να λειτουργήσει από την υφιστάμενη επαρχιακή οδό Αγρινίου - Αγγελοκάστρου .
 - Βρίσκεται πλησίον του βιολογικού καθαρισμού Αγρινίου, γεγονός που καθιστά εύκολη και χωρίς υψηλό κόστος τη διάθεση των λυμάτων σ' αυτόν, ικανοποιώντας τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις για τη διάθεση των υγρών αποβλήτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Χάρτης).
 - Βρίσκεται πλησίον της σιδηροδρομικής γραμμής του ΟΣΕ, ώστε σε μελλοντική αξιοποίηση αυτής η μεταφορά των παραγόμενων προϊόντων θα είναι ακόμη πιο εύκολη και χαμηλότερου κόστους.
 - Η περιοχή χωροθέτησής της είναι αγροτική γη και υπάρχει έντονο ενδιαφέρον επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση προϊόντων του πρωτογενούς τομέα.
 - Το μέγεθός της είναι τέτοιο που επιτρέπει την χωροθέτηση όλων των τύπων Επιχειρηματικών Πάρκων ώστε να είναι δυνατή η φιλοξενία δραστηριοτήτων μέσης και υψηλής όχλησης.
 - Το κανονικό σχήμα της και το επίπεδο ανάγλυφός της καθιστά εύκολη την πολεοδόμησή της
 - Το ιδιοκτησιακό της καθεστώς λόγω μη ύπαρξης απαλλοτριώσεων ευνοεί την γρήγορη και μειωμένου κόστους ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακού πάρκου.
- Όσον αφορά τους ενδοπεριφερειακούς άξονες ανάπτυξης, ο άξονας Ναύπακτος-Θέρμο-Προυσσός (Καρπενήσι) να συμπληρωθεί και από τον άξονα Αγρίνιο-Λίμνη Τριχωνίδα - Θέρμο - Προυσσός (Καρπενήσι). **Ο άξονας αυτός σε συνδυασμό με τη χάραξη παραλίμνιας οδού, τη χωροθέτηση των χρήσεων γης γύρω από τη λίμνη Τριχωνίδα, τη λειτουργία υδατοδρομίου σ' αυτή, την ανάδειξη των σημαντικών Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών πολιτιστικών θησαυρών της περιοχής, θα συμβάλει**

στην ήπια τουριστική ανάπτυξη και την προσέλκυση επενδύσεων στην περιοχή. Επίσης, ο οδικός άξονας Αγρίνιο- Λαμπίρι- Προυσός αποτελεί σημαντικό διαπεριφερειακό αναπτυξιακό άξονα για την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη της περιοχής σε σχέση με την Ευρυτανία.

- Άμεση επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζει η ολοκλήρωση της οδικής σύνδεσης Αγρίνιο – Άγιος Βλάσιος – Καρπενήσι. Η ολοκλήρωση της νέας οδικής σύνδεσης Αγρινίου – Καρπενησίου, αυτόματα ενισχύει και τη σχέση της ορεινής περιοχής Παρακαμπυλίων και Παναιτωλικού με περιοχές όπως η Λίμνη Κρεμαστών, δίνοντας έτσι δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού στις παραπάνω περιοχές.
 - Όσον αφορά την τουριστική δραστηριότητα, ορθά επισημαίνεται από τον μελετητή, η πενιχρή αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής. Πρέπει να καθορισθεί, όμως, με μεγαλύτερη εξειδίκευση η ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής των αστικών κέντρων Αγρινίου - Θέρμου, των λιμνών, της ορεινής ζώνης και των πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων της περιοχής, μέσω ειδικών δράσεων και προγραμμάτων.
 - Στο πλαίσιο των γενικότερων κατευθύνσεων για εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα παραγωγής αλλά και την ενίσχυση, οργάνωση και συντονισμό των δράσεων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, θεωρείται απαραίτητη η δημιουργία στο Αγρίνιο Παρατηρητήριο / Ινστιτούτο Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου, σύμφωνα με πρόσφατη πρόταση του Επιμελητηρίου Αιτ/νίας.
 - Επί πλέον, για τις ΔΕ της Χ.Ε. προτείνονται τα εξής:
Για τους πρώην Δήμους Παραβόλας, Παρακαμπυλίων και Παναιτωλικού:
Σχεδιασμός ανάπτυξης ήπιων μορφών αγροτουρισμού σε σχέση με την ανάπτυξη των λιμνών και τη σύνδεση με την Ευρυτανία.
Θα ήταν επίσης χρήσιμο να συγκεκριμενοποιηθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αφορούν την ορεινή ζώνη, θρησκευτικός, περιβαλλοντικός, τουρισμός, η χάραξη Ευρωπαϊκού Μονοπατιού διαδρομών πεζοπορίας κλπ.
- Ολοκλήρωση οδικών και λοιπών τεχνικών υποδομών.
- Για τους πρώην Δήμους Αρακύνθου – Μακρυνείας – Θεοτιέων-Αγγελοκάστρου:
Σχεδιασμός προοπτικών θρησκευτικού και πολιτιστικού τουρισμού.
Ολοκλήρωση οδικών και λοιπών τεχνικών υποδομών.
- Για τους πρώην Δήμους Νεαπόλεως και Στράτου:
Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου Στράτου, της λίμνης Καστρακίου και της κοίτης και κοιλάδας του Αχελώου.
- Όσον αφορά τον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό στη μελέτη αναθεώρησης πρέπει να συμπεριληφθεί ονομαστικά το ΤΧΣ του Δήμου Αγρινίου και εξειδικευμένα ανά ΔΕ.

Επιπλέον να ληφθούν υπόψη :

1. η ανάδειξη και προώθηση του δυναμικού πόλου βιώσιμης ανάπτυξης, Αγρινίου – Θέρμου, σαν:
 - Μεταφορικό – Εμπορικό κέντρο για την ευρύτερη περιοχή.
 - Κέντρο αγροτικής ανάπτυξης, βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.
 - Κέντρο έρευνας -καινοτομίας – εκπαίδευσης με ότι αυτό συνεπάγεται για εγκατάσταση φορέων έντασης γνώσης/ Πανεπιστήμιο.
 - Κέντρο αστικού, πολιτιστικού και θρησκευτικού τουρισμού συνδυασμένο με υψηλής ποιότητας περιβάλλον.

2. Όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη της χωρικής ενότητας Αγρινίου- Θέρμου σαν πρώτη προτεραιότητα θεωρεί τη σημαντική βελτίωση ή νέα χάραξη της οδικής σύνδεσης Αγρινίου – Λίμνης Τριχωνίδας - Θέρμου.
Επίσης, τη χάραξη παραλίμνιας οδού, καθώς και τη χωροθέτηση των χρήσεων γης γύρω από τη λίμνη Τριχωνίδα, με αξιοποίηση των Ιαματικών Λουτρών Μυρτιάς και την ανάδειξη των σημαντικών Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών πολιτιστικών θησαυρών της περιοχής, με άμεσο στόχο την ήπια τουριστική ανάπτυξη και την προσέλκυση επενδύσεων.
3. Όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη της χωρικής ενότητας Αγρινίου- Θέρμου σαν πρώτη προτεραιότητα θεωρεί τη σημαντική βελτίωση ή νέα χάραξη της οδικής σύνδεσης Αγρινίου – Λίμνης Τριχωνίδας - Θέρμου.
Επίσης, τη χάραξη παραλίμνιας οδού, καθώς και τη χωροθέτηση των χρήσεων γης γύρω από τη λίμνη Τριχωνίδα, με αξιοποίηση των Ιαματικών Λουτρών Μυρτιάς και την ανάδειξη των σημαντικών Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών πολιτιστικών θησαυρών της περιοχής, με άμεσο στόχο την ήπια τουριστική ανάπτυξη και την προσέλκυση επενδύσεων.
4. Όσον αφορά την τουριστική δραστηριότητα, ορθά επισημαίνεται από τον μελετητή, η πενιχρή αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής. Πρέπει να καθορισθεί, όμως, με μεγαλύτερη εξειδίκευση η ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής των αστικών κέντρων Αγρινίου - Θέρμου, των λιμνών, της ορεινής ζώνης και των πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων της περιοχής, μέσω ειδικών δράσεων και προγραμμάτων.
5. Στο πλαίσιο των γενικότερων κατευθύνσεων για εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα παραγωγής αλλά και την ενίσχυση, οργάνωση και συντονισμό των δράσεων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, θεωρείται απαραίτητη η δημιουργία στο Αγρίνιο Παρατηρητήριο/ Ινστιτούτο Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου, σύμφωνα με πρόσφατη πρόταση του Επιμελητηρίου Αιτωλοακαρνανίας.
6. Ανάδειξη Ιεράς Μονής Αγίου Κοσμά Αιτωλού και Μέγα Δένδρου σαν κέντρο θρησκευτικού τουρισμού.
Δημιουργία Κέντρου Βυζαντινού και Μεταβυζαντινού Πολιτισμού στην Άνω Μυρτιά στο Δ. Θέρμου
Αναβάθμιση του Κέντρου Περιβάλλοντος Λίμνης Τριχωνίδας στο Μέγα Δένδρο.
7. Σχεδιασμός ανάπτυξης ήπιων μορφών αγροτουρισμού σε σχέση με την ανάπτυξη των λιμνών και τη σύνδεση με την Ευρυτανία.
Θα ήταν επίσης χρήσιμο να συγκεκριμένοποιηθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αφορούν την ορεινή ζώνη, θρησκευτικός, περιβαλλοντικός, τουρισμός, η χάραξη Ευρωπαϊκού Μονοπατιού διαδρομών πεζοπορίας κλπ.
8. Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου Στράτου, της λίμνης Καστρακίου και της κοίτης και κοιλάδας του Αχελώου.

Επιπλέον προτείνονται τα εξής:

- Όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη της χωρικής ενότητας Αγρινίου- Θέρμου σαν πρώτη προτεραιότητα θεωρεί τη σημαντική βελτίωση ή νέα χάραξη της οδικής σύνδεσης Αγρινίου – Λίμνης Τριχωνίδας - Θέρμου.
- Επίσης, τη χάραξη παραλίμνιας οδού, καθώς και τη χωροθέτηση των χρήσεων γης γύρω από τη λίμνη Τριχωνίδα, με αξιοποίηση των Ιαματικών Λουτρών Μυρτιάς και την ανάδειξη των σημαντικών Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών πολιτιστικών θησαυρών της περιοχής, με άμεσο στόχο την ήπια τουριστική ανάπτυξη και την προσέλκυση επενδύσεων.
- Όσον αφορά την τουριστική δραστηριότητα, ορθά επισημαίνεται από τον μελετητή, η πενιχρή αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και τουριστικών

πόρων της περιοχής. Πρέπει να καθορισθεί, όμως, με μεγαλύτερη εξειδίκευση η ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής των αστικών κέντρων Αγρινίου - Θέρμου, των λιμνών, της ορεινής ζώνης και των πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων της περιοχής, μέσω ειδικών δράσεων και προγραμμάτων.

- Στο πλαίσιο των γενικότερων κατευθύνσεων για εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα του πρωτογενούς τομέα παραγωγής αλλά και την ενίσχυση, οργάνωση και συντονισμό των δράσεων βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, θεωρείται απαραίτητη η δημιουργία στο Αγρίνιο Παρατηρητήριο/ Ινστιτούτο Ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου, σύμφωνα με πρόσφατη πρόταση του Επιμελητηρίου Αιτ/νίας.
 - Η άμεση πολεοδόμηση της περιοχής του νέου Γενικού Νοσοκομείου - ΚΤΕΛ Αγρινίου θεωρείται απαραίτητη με στόχο την άρση της επικινδυνότητας και τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις κύριες αυτές αστικές λειτουργίες της ΠΕ Αιτ/νίας. Η πολεοδόμηση πρέπει να συνδυασθεί με ειδική χωροταξική μελέτη Προστασίας και Ανάδειξης Λίμνης Λυσιμαχείας. Ταυτόχρονα, η κατάργηση του Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδας και η υπαγωγή του στο Παν. Πάτρας, θέτει το πολεοδομικό πρόβλημα της προς παραχώρηση έκτασης της Πανεπιστημιούπολης στο παλιό αεροδρόμιο.
 - Ανάδειξη Ιεράς Μονής Αγίου Κοσμά Αιτωλού και Μέγα Δένδρου σαν κέντρο θρησκευτικού τουρισμού.
 - Δημιουργία Κέντρου Βυζαντινού και Μεταβυζαντινού Πολιτισμού στην Άνω Μυρτιά στο Δ. Θέρμου
 - Αναβάθμιση του Κέντρου Περιβάλλοντος Λίμνης Τριχωνίδας στο Μέγα Δένδρο.
 - Ολοκλήρωση του εσωτερικού οδικού δικτύου και των λοιπών υποδομών.
 - Για τους πρώην Δήμους Παραβόλας, Παρακαμπυλίων και Παναιτωλικού:
 - Σχεδιασμός ανάπτυξης ήπιων μορφών αγροτουρισμού σε σχέση με την ανάπτυξη των λιμνών και τη σύνδεση με την Ευρυτανία.
 - Θα ήταν επίσης χρήσιμο να συγκεκριμενοποιηθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αφορούν την ορεινή ζώνη, θρησκευτικός, περιβαλλοντικός, τουρισμός, η χάραξη Ευρωπαϊκού Μονοπατιού διαδρομών πεζοπορίας κλπ.
 - Ολοκλήρωση οδικών και λοιπών τεχνικών υποδομών.
 - Για τους πρώην Δήμους Αρακύνθου - Μακρυνείας - Θεσπιέων- Αγγελοκάστρου:
 - Σχεδιασμός προοπτικών θρησκευτικού και πολιτιστικού τουρισμού.
 - Ολοκλήρωση οδικών και λοιπών τεχνικών υποδομών.
 - Για τους πρώην Δήμους Νεαπόλεως και Στράτου:
 - Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχαιολογικού χώρου Στράτου, της λίμνης Καστρακίου και της κοίτης και κοιλάδας του Αχελώου.
 - Ολοκλήρωση οδικών και λοιπών τεχνικών υποδομών.
- (Τέλος, πρέπει να ξαναδιαβασθούν και να διορθωθούν από επικαλύψεις και λάθη της εισηγητικής έκθεσης της μελέτης).

Άρθρο 23 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμου Ναυπακτίας

- Να συγκεκριμενοποιηθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αφορούν την ορεινή ζώνη της χωρικής ενότητας, για παράδειγμα τα λουτρά Στάχτης/ ιαματικός τουρισμός, η Βαράσοβα και η Αμπελακιώτισσα/ θρησκευτικός τουρισμός, η χάραξη Ευρωπαϊκού Μονοπατιού διαδρομών πεζοπορίας, ο

Αγροτουρισμός κλπ, προκειμένου να ενισχυθούν οι δράσεις εκείνες που επιτρέπουν τις αυξητικές τάσεις.

- Οι κατευθύνσεις που αφορούν τον πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγικό τομέα, με στόχο την εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα της τοπικής επιχειρηματικότητας, ανταποκρίνονται στην υπάρχουσα κατάσταση. Όμως, η προτεινόμενη λειτουργία επιχειρηματικού πάρκου στην ευρύτερη περιοχή της πόλης της Ναυπάκτου σε θέση και μέγεθος καθορισμένα από το ΓΠΣ της Δ.Ε. Ναυπάκτου, προαπαιτεί την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού.
- Στον τομέα του τουρισμού, συμφωνεί πως αποτελεί έναν από τους σταθερά αναπτυσσόμενους τομείς για την περιοχή της Ναυπακτίας.
Επισημαίνεται, όμως, ότι η λογική της ανάδειξης ενός ιστορικού, πολιτιστικού και αρχαιολογικού τριπόλου «Μεσολόγγι – Ναύπακτος – Θέρμο/ Αγρίνιο» κινείται στο πλαίσιο του σχεδιασμού της ΠΕ Αιτ/νίας και όχι της ΔΕ Ναυπακτίας και δεν έχει μελετηθεί σε βάθος.
- Θα ήταν επίσης χρήσιμο να συγκεκριμενοποιηθούν οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αφορούν την ορεινή ζώνη της χωρικής ενότητας, για παράδειγμα τα λουτρά Στάχτης/ ιαματικός τουρισμός, η Βαράσοβα και η Αμπελακιώτισσα/ θρησκευτικός τουρισμός, η χάραξη Ευρωπαϊκού Μονοπατιού διαδρομών πεζοπορίας, ο Αγροτουρισμός κλπ, προκειμένου να ενισχυθούν οι δράσεις εκείνες που επιτρέπουν τις αυξητικές τάσεις.
- Πρέπει να ολοκληρωθούν οι εσωτερικοί οδικοί άξονες και οι λοιπές φυσικές υποδομές της χωρικής ενότητας.
(Τέλος, πρέπει να ξαναδιαβασθούν και να διορθωθούν από επικαλύψεις και λάθη της εισηγητικής έκθεσης της μελέτης).

Άρθρο 24 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμων Ακτίου - Βόνιτσας και Αμφιλοχίας

Να ληφθούν υπόψη:

- Η ΔΕ Παλαίρου αναφέρεται ως ΔΕ Κεκροπίας σε πολλά σημεία.
- Δημιουργία Μαρίνας, αλιευτικού καταφυγίου στην ευρύτερη περιοχή.
- **Βελτίωση της ενδοπεριφερειακής οδού Κατούνα –Λουτράκι** που συνδέει όλο το ορεινό Ξηρόμερο της ΔΕ Μεδεώνος και μόνο με αυτή η ευρύτερη περιοχή της Κατούνας, μπορεί να αναδειχθεί ως σημαντικό κέντρο αγροτικής παραγωγής (κυρίως ποιοτικών προϊόντων κτηνοτροφικής παραγωγής), κέντρο ήπιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού και κέντρο οικολογικής και πράσινης ανάπτυξης, ενώ μόνο η Παραϊόνια οδός δε μπορεί να προσφέρει αυτή την προοπτική.
- Η ανάδειξη της ενδοπεριφερειακής οδού **Πάλαιρος - Πογωνιά - Πλαγία**, που χωρίς αυτή δε μπορούμε να μιλάμε για ενοποίηση μνημείων της Χερσονήσου Ακτίου και Πλαγίας με δημιουργία «Αρχαιολογικού τοπίου - πάρκου» διαφορετικών χρονολογικών περιόδων. Η οδός αυτή θα συμβάλει τα μέγιστα και στην τουριστική αξιοποίηση της περιοχής, αφού δίνει πρόσβαση σε εξαιρετικής ομορφιάς παραλίες.
- Οι συνθήκες και μορφές τουριστικής ανάπτυξης των περιβαλλοντικά προστατευμένων και ιδιαίτερα του Αμβρακικού κόλπου, καθώς και της δυναμικά τουριστικά αναπτυσσόμενης περιοχής Αμφιλοχίας - Βόνιτσας - Παλαίρου. Για τον Αμβρακικό να υπάρξει δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων.
- Η ολοκλήρωση της μελέτης για ένα πιλοτικό κτηνοτροφικό πάρκο στον Ίναχο και την ΠΟΑΥ στον Αμβρακικό κόλπο.
- Για τον Αμβρακικό να υπάρξει δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων.

- Ιδιαίτερη εξειδίκευση απαιτείται να γίνει στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές Ινάχου / Βάλτου και Κατούνας / Μεδεώνος, καθώς και στις τεχνητές λίμνες της ορεινής περιοχής, φροντίζοντας για σχετικά προγράμματα και δράσεις της περαιτέρω ανάπτυξής τους.
- Πρέπει να τονισθεί η διάσταση της ανάπτυξης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως του ιαματικού τουρισμού, λουτρά Τρύφου, λουτρά Κρεμαστών, ιαματικά νερά Χαλκιοπούλου, του θρησκευτικού τουρισμού, λόγω των εξαιρετικών βυζαντινών και Μεταβυζαντινών μνημείων και συνόλων, καθώς και ειδική πρόβλεψη ανάπτυξης αγροτουρισμού και άλλων ειδικών μορφών τουρισμού, όπως παραπέντε στον Εμπεσό, κ.λπ.
- Να διατηρηθεί και επεκταθεί το Μουσείου Θυρρείου και να γίνουν κατάλληλες διαδρομές πολιτιστικού τουρισμού.
- Πρέπει να ολοκληρωθούν οι εσωτερικοί οδικοί άξονες και οι λοιπές φυσικές υποδομές της χωρικής ενότητας.

(Τέλος, πρέπει να ξαναδιαβασθούν και να διορθωθούν από επικαλύψεις και λάθη της εισηγητικής έκθεσης της μελέτης).

Άρθρο 25 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμων Πατρέων, Δυτικής Αχαΐας και Ερυμάνθου

Να προστεθούν :

Δήμος Πατρέων:

- η χωροθέτηση και λειτουργία εμπορευματικού κέντρου Πατρών, σε άμεση συσχέτιση με το Νέο Λιμένα Πατρών (χώρος πρώην εργοστασίου Πειραιϊκής Πατραϊκής).
- Ο ρόλος της Πάτρας θα πρέπει να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο στον τομέα του τουρισμού. Κύριος στόχος και κατεύθυνση θα πρέπει να είναι η συγκράτηση των επισκεπτών αύξηση των ημερών παραμονής τους στην πόλη. Προωθητικές δραστηριότητες στην κατεύθυνση αυτή θα ήταν η ανάπτυξη του αστικού και συνεδριακού τουρισμού, ο ποιοτικός-υψηλού επιπέδου παράκτιος τουρισμός, η εγκατάσταση μεγάλων τουριστικών μονάδων στην άμεσα ευρύτερη περιοχή, η έρευνα και η καινοτομία, με συνέργεια της πόλης με το Πανεπιστήμιο Πατρών, τα καινοτομικά προγράμματα «έξυπνη πόλη», η ανάπλαση του ιστορικού κέντρου και η ανάδειξη του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου σε τοπόσημο.
- η χερσαία ζώνη του λιμένα Πατρών να γίνει χώρος αναψυχής και ήπιας τουριστικής εκμετάλλευσης.
- Η αναγκαιότητα της αντιμετώπισης του φαινομένου της διάβρωσης των ακτών, ειδικά σε περιοχές, όπως Βραχναίικα, Μονοδένδρι, Αγυιά, Ρίο, Ακταίο, Άγιος Βασίλειος κ.λπ.

Δήμος Δυτικής Αχαΐας:

- Καθορισμός ως οικισμού 6^{ου} Επιπέδου (από 7^{ου} όπως προτείνεται), του οικισμού Αράξου, στα πλαίσια της προτεινόμενης αναβάθμισης του Αερολιμένα Αράξου.
- Αναφορά των δυνατοτήτων - προοπτικών ανάπτυξης της Κάτω Αχαΐας, ως σημαντικού πόλου ανάπτυξης εμπορικών χρήσεων στην άμεση περιφέρεια του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Πατρών, σύνδεση του εμπορίου με την πρωτογενή αγροτική παραγωγή και καθορισμός του εμπορίου ως προωθητικής δραστηριότητας.
- Καθορισμός των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, θρησκευτικού (Μονές) - φυσιολατρικού – ιαματικού (Άραξος), ως προωθητικών δραστηριοτήτων.

- Αναφορά στην ανάγκη διαμόρφωσης ΒΙΟΠΑ στην περιοχή του Δήμου Δυτικής Αχαΐας, που αποτελεί πρόθεση της διοίκησης.
- Κρίνεται σκόπιμη η αναφορά στην θεσμοθετημένη Ζ.Ο.Ε./1990 της Κάτω Αχαΐας (απ.Γ.533995/09-07-90/ΦΕΚ386Δ'/25-07-90) και στην ανάγκη τροποποίησής της, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Β1 Σταδίου του νέου Γ.Π.Σ. διοικητικών ορίων Δ. Ενότητας Δύμης.
- Προτείνεται η αναβάθμιση και λειτουργία του Αερολιμένα Αράξου, ως πολιτικού αεροδρομίου, για την εξυπηρέτηση της επιβατικής - τουριστικής κίνησης και δευτερευόντως των εμπορικών αναγκών, που προϋποθέτουν την γενικότερη αναδιάρθρωση των παραγωγικών κλάδων. Η ανάδειξη των σπάνιων προστατευόμενων φυσικών - πολιτιστικών πόρων διεθνούς σημασίας στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Δυτικής Αχαΐας, με την αύξηση των τουριστικών ροών από την λειτουργία του Αερολιμένα, καθώς και η διασύνδεση με τον τουριστικό λιμένα του Κατάκολου αποτελούν κύρια προτεραιότητα για την περιοχή μας. Εξάλλου σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της μελέτης αναθεώρησης του Π.Ε.Π., προτείνεται ο καθορισμός του άξονα "Αερολιμένας Αράξου - Λάππα", ως "Διαπεριφερειακής Σημασίας", διότι είναι κρίσιμος για την περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη της ενότητας Αχαΐας - Ηλείας.
- Μείζονος σημασίας για την ανάπτυξη των παραθαλάσσιων οικισμών της Δυτικής Αχαΐας, που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Πατρών, αποτελεί η παράλληλη λειτουργία του κλάδου της νέας σιδηροδρομικής γραμμής Πάτρα - Πύργος - Καλαμάτα, ως Προαστιακού Σιδηρόδρομου, τουλάχιστον κατά το τμήμα Πάτρα - Κάτω Αχαΐα, με προοπτική επέκτασης μέχρι τον αερολιμένα Αράξου. Κρίνεται απολύτως αναγκαία η αναφορά στον Προαστιακό Σιδηρόδρομο, που αποτελεί πάγιο αίτημα των κατοίκων και των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των όμορων Δήμων.
- Αναφορά και ένταξη του τείχους Δυμαίων στο προτεινόμενο δίκτυο πόλων αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
- Αναφορά του τείχους της Αρχαίας Δύμης (Κ. Αχαΐα) ως μοναδικού πόλου ειδικού αστικού τουρισμού αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, σε επίπεδο Περιφέρειας.
- Αναφορά των οικιστικών καταλοίπων των ανακτόρων του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου στο όρος Σκόλλις (Σαντομέρι), ως στοιχείου ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, το οποίο πρέπει να προστατευθεί και να αναδειχθεί τουριστικά.
- Αναφορά του όρους Σκόλλις (Σαντομέρι), ως αναπτυσσόμενου αναρριχητικού πεδίου, σε συνδυασμό με την πρόσφατα διαμορφωμένη πίστα παρά πέντε.

Δήμος Ερυμάνθου:

- Στον Πρωτογενή Τομέα, προτείνεται για τον Δήμο Ερυμάνθου:
 - α)** Κατασκευή αρδευτικών έργων (Λιμνοδεξαμενές)
 - β)** Αγροτικός Εξηλεκτρισμός
 - γ)** Αγροτική Οδοποιία
 - δ)** Οριοθέτηση ποταμών Πείρου - Παράπειρου - Ερυμάνθου
 - ε)** Κτηνοτροφικό Πάρκο
 - στ)** Οργάνωση νέων καλλιεργειών, βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία
- Στον Δευτερογενή Τομέα, προτείνεται να εξετασθεί Δημιουργία νέου Κέντρου Μονάδων Μεταποίησης/Τυποποίησης (Εμπορευματικού Κέντρου, ΒΙΟ.ΠΑ.κ.λπ.).
- Στον Τριτογενή Τομέα, προτείνεται για τον Δήμο Ερυμάνθου:
 - α)** Ολοκληρωμένη παρέμβαση - ανάπτυξη των ορεινών όγκων Ερύμανθου και Παναχαϊκού με την κατασκευή της Ερυμάνθειας Οδού, κατασκευή καταφύγιου και δασικού χωριού στον Ερύμανθο, ανάδειξη του ορεινού αθλητισμού, (ορειβασία, ανεμοπτερισμός κ.α.), ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς των ορεινών όγκων (φαράγγια κ.α.) ανάπτυξη του αγροτουρισμού και στους ορεινούς παραθεριστικούς οικισμούς Καλεντζίου,

- Αλεποχωρίου, Λεοντίου, Ρακίτας, Κούμανι, Μίχα, Τσαπουρνιάς, των ορεινών μονοπατιών κ.α.
- β)** Ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων της περιοχής (Αρχαίοι οικισμοί Τριταΐας, Φαρρών, Μυκηναϊκός οικισμός Χαλανδρίτσας κ.α. και των Ενετικών και Βυζαντινών κτισμάτων που υπάρχουν διάσπαρτα στην περιοχή (Χαλανδρίτσα, Πλατανόβρυση, Σπαρτιά, Αλεποχώρι, Σκιαδά κ.α.)
- γ)** Ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού στην περιοχή (Μονή Αγίων Πάντων, Μονή Χρυσοποδαρίτισσας, Μονή Νοτενών κ.α.)
- Εφαρμογή ΣΧΟΟΑΠ στα διοικητικά όρια του Δήμου Ερυμάνθου, ολοκλήρωση του ΣΧΟΟΑΠ Λεοντίου, καθορισμός περιοχών ειδικών χωρικών παρεμβάσεων και εφαρμογή τοπικού χωροταξικού σχεδίου στον χώρο κατασκευής του Φράγματος Πείρου – Παράπειρου (Τ.Κ. Κριθαρακίων) και του Αυτοκινητοδρομίου (Τ.Κ. Χαλανδρίτσας).
 - Σύμφωνα με τη μελέτη, ο οδικός άξονας σύνδεσης Πάτρας – Τρίπολης (Ε.Ο.33) έχει ενταχθεί στους δευτερεύοντες διαπεριφερειακούς άξονες ανάπτυξης (Β).
 - Προτείνεται η ένταξη του στους κύριους άξονες ανάπτυξης (Ευρωπαϊκοί-Εθνικοί), αφού ο συγκεκριμένος άξονας συνδέει τις έδρες δύο Περιφερειών και όχι μόνο. Άλλωστε στην ίδια κατηγορία έχει ενταχθεί σύμφωνα με την μελέτη και ο οδικός άξονας Πύργος – Αμαλιάδα προς Τρίπολη.
 - Προτείνεται η αναβάθμιση του οδικού άξονα Πατρών-Χαλανδρίτσας-Καλάβρυτα από την κατηγορία των ενδοπεριφερειακών αξόνων(Γ) στην κατηγορία των δευτερευόντων διαπεριφερειακών αξόνων ανάπτυξης (Β).
 - Η ένταξη στην κατηγορία των ενδοπεριφερειακών αξόνων ανάπτυξης (Γ) της κατασκευής νέου οδικού άξονα, που θα συνδέει την Ε.Ο. Πατρών Πύργου μέσω ΒΙ.ΠΕ. με την Ε.Ο. Πατρών – Τριπόλεως και την Επαρχιακή Οδό Πατρών Καλαβρύτων.
 - Στην ίδια κατηγορία, προτείνεται να ενταχθεί ο οδικός άξονας ανάπτυξης της ορεινής περιοχής του Δήμου Ερυμάνθου και συγκεκριμένα την σύνδεση της Επαρχιακής Οδού Πατρών Καλαβρύτων με εκείνη της Ε.Ο. Πατρών - Τριπόλεως, μέσω των ορεινών παραθεριστικών οικισμών Μίχα, Τσαπουρνιά, Λακκώματα, Καλούσι, Αλεποχώρι, Καλέντζι, Δροσιά, Δερβινή, Αγία Τριάδα κ.α.

Τέλος, στο τεύχος 1, στην κατακλείδα των χωροταξικών ενοτήτων, να αναφέρεται ότι στον τομέα Γεωργίας / Κτηνοτροφίας, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στους Δήμους Δυτικής Αχαΐας, Ανδραβίδας, Κυλλήνης, Πηνειού, Ήλιδας και Αγρινίου και δεν αναφέρεται πουθενά ο Δήμος Ερυμάνθου, που είναι κατ' εξοχήν αγροκτηνοτροφικός Δήμος.

Άρθρο 26 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμων Αιγιαλείας και Καλαβρύτων

Δήμος Αιγιαλείας & Καλαβρύτων:

Να ληφθούν υπόψη:

- Να τονισθεί η ανάδειξη της περιοχής Χελμού – Βουραϊκού, η οποία έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γεωπάρκων και ανήκει στο Παγκόσμιο Δικτύου Γεωπάρκων της UNESCO από το 2009 με πολλή μεγάλη επισκεψιμότητα. Το φαράγγι του Βουραϊκού είναι προσπελάσιμο και σηματοδοτημένο στο σύνολο της διαδρομής του και προσφέρεται για πεζοπορία, ποδηλασία και ορειβασία. Το διασημότερο ελληνικό τρένο ο Οδοντωτός, μέσα από το φαράγγι του Βουραϊκού συνδέει τα ορεινά Καλάβρυτα με το παραλιακό Διακοφτό και διανύει μια από τις ωραιότερες διαδρομές της Ευρώπης. Η γραμμή του Οδοντωτού είναι τμήμα του ευρωπαϊκού μονοπατιού E4 που ξεκινά από Πυρηναία Όρη –

- και διέρχεται στην Ελλάδα με σταθμούς στο Φαράγγι Βουρραϊκού - Καλάβρυτα, Πηγές Αροαρίου, Ύδατα Στυγός, Λίμνη Τσιβλού κλπ.
- Να προστεθεί στον πυλώνα βιώσιμης ανάπτυξης με πολιτιστικό ενδιαφέρον το τρίπολο Αίγιο - Διακοπτό (Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου, Αρχαία Ελική, Φαράγγι Βουρραϊκού, οδοντωτός) - Αιγείρα (αρχαίο θέατρο) - Καλάβρυτα Λουσοί (ιστορικό μνημείο σε συνδυασμό και με του περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος αξιοθέατα (Λίμνη Τσιβλού, Φαράγγι Βουρραϊκού, Ύδατα Στυγός, Σπήλαια Λιμνών, Λουσοί κλπ). Αυτό το τρίπολο Αιγίου - Διακοπτού, Καλαβρύτων και Αιγείρας θα πρέπει να είναι στην προέκταση του Αρχαιολογικού τριπόλου με επίκεντρο την Αρχαία Ολυμπία - Αρχαία Ήλιδα - Επικούρειο Απόλλωνα και τους αρχαιολογικούς ενδιαφέροντος σταθμούς στην Πάτρα (Αρχαιολογικό μουσείο, Ρωμαϊκό ωδείο, κάστρο Πατρών, Ρίου κλπ).
 - Να συμπεριληφθούν επίσης οι ανασκαφές σε εξέλιξη (από το 2007) στο πλάτωμα της Τραπεζάς που εκτιμάται ότι αποτελεί τον πυρήνα μιας αρχαίας Αχαϊκής πόλης, η οποία, πιθανόν ταυτίζεται με τις Ρύπες, μητρόπολη του Κρότωνα κατά τον αποικισμό του 8ου αι. π. Χ. Η ανασκαφή έχει αποκαλύψει έως τώρα, στην ίδια θέση, δύο διαδοχικούς ναούς του 6ου αι. και κάτω από αυτούς, την θεμελίωση ενός πολύ μεγάλου κτιρίου του 8ου αι. για το οποίο διαπιστώθηκε και λατρευτικός χαρακτήρας. Τα μνημεία αυτά, όπως και άλλα κτίρια του τεμένους στο στάδιο της ανασκαφής, σε συνδυασμό με την έρευνα μυκηναϊκών και γεωμετρικών τάφων, μαρτυρούν μια ομαλή μετάβαση στην περίοδο των ιστορικών χρόνων αλλά και μια δυναμική, πρώιμη αστικοποίηση στο τοπίο της Αχαΐας.
 - Να αναφερθούν οι δρόμοι του Αμπελιού, του Κρασιού και της Σταφίδας μέσα από έναν οδηγό με διαδρομές τόσο γευστικές όσο και απολαυστικές που μπορούν να αποτελέσουν τουριστικό προορισμό.
 - Να συμπεριληφθεί και ο ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ως εναλλακτική μορφή ποιοτικού τουρισμού σε συνδυασμό με την καθιερωμένη και επιτυχημένη γιορτή ΟΙΝΟΞΕΝΕΙΑ που οργανώνεται στην περιοχή της Αιγιάλειας ετησίως που έχει ως άξονα την παραγωγή Προϊόντων ποιότητας - Γαστρονομία - Τουρισμό - Τοπική ανάπτυξη.
 - Να αναφερθούν οι παιδικές κατασκηνώσεις που υπάρχουν στο Πυργάκι και Αγ. Παντελεήμονα Πτέρης, καθώς και ΓΕΧΑ Παναγοπούλας.
 - Να γίνει αναφορά στα εξής χαρακτηριστικά των προϊόντων, π.χ. η παγκόσμια γνωστή Κορινθιακή Σταφίδα με το όνομα "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" ΠΟΠ ("VOSTIZZA") θεωρείται ως η ανώτερη ποιότητα Κορινθιακής Σταφίδας και ξεχωρίζει για το υπέροχο άρωμα και την μοναδική γεύση της. Η "ΒΟΣΤΙΤΣΑ" καλλιεργείται αποκλειστικά στην ημιορεινή και ορεινή περιοχή της Αιγιάλειας.
 - Ως προς την παραγωγή οίνου αξιοσημείωτης ποιότητας δεν υπάρχει αναφορά στο ότι στην ΠΕ Αχαΐας στα όρια του Δήμου Αιγιαλείας (Αιγείρα, Ακράτα, Διακοπτό, Αίγιο, Συμπολιτεία) παράγονται ιδιαίτερα ποιοτικοί **Οίνοι ΠΓΕ Πλαγιές Αιγιαλείας από αμπέλια έκτασης 10.000 στρεμμάτων**. Ως στόχος θα πρέπει να τεθεί, η ορεινή Αιγιάλεια να ανακηρύξει ΠΟΠ τους οίνους της.

Τέλος στο τεύχος III της μελέτης Τοπίου το αμπελουργικό τοπίο της Αιγιάλειας περιγράφεται λανθασμένα στα 200-300μ. υψόμετρο, ενώ εκτείνεται από 200 έως τα 850μ, με μεγάλα καλλιεργημένα οροπέδια και πλαγιές στα 840μ. (Πυργάκι, Μαμουσιά, Τράπεζα κ.α.)

Κατόπιν των ανωτέρω παρατηρήσεων, προκύπτει ότι εσφαλμένα δεν συμπεριλαμβάνεται η Αιγιάλεια στις περιοχές με σημαντικό πρωτογενή τομέα. Αυτό ενισχύεται από την αναφορά στη μελέτη (στο στρατηγικό σχέδιο) ότι στις κύριες ενδοπεριφερειακές χωρικές ενότητες της Π.Ε θεωρούνται οι τρεις Περιφερειακές Ενότητες (β) η Αχαΐα, λόγω κυρίως του πρωτεύοντος αναπτυξιακού πόλου της ευρύτερης περιοχής Πατρών, παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερη δυναμική στον τομέα των υπηρεσιών, ιδιαίτερα στον τομέα των μεταφορών, της εκπαίδευσης, της υγείας αλλά και αυξημένες δυνατότητες

στην έρευνα και τεχνολογία και συγκριτικά πλεονεκτήματα στον δευτερογενή τομέα παραγωγής σε σχέση με τις άλλες δύο Π.Ε., δεν προκύπτει αναφορά στα αγροτικής παραγωγής πλεονεκτήματα της **Αχαΐας με ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ** (3 οίνους ΠΟΠ Πατρών, ΠΓΕ οίνοι Πλαγιές Αιγιάλειας, Βοστίτσα ΠΟΠ, Φέτα ΠΟΠ Καλαβρύτων κλπ.)

Ομοίως στο ΤΕΥΧΟΣ 2 αναγράφεται το εξής:

“στις Κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα Παραγωγής και στις δυναμικές ζώνες της ΠΕ παραμένουν οι ίδιες κατά την τελευταία δεκαετία και είναι: α) οι πεδινές περιοχές της Ηλείας, της Δυτικής Αχαΐας και του Αγρινίου και Μεσολογίου, οι οποίες παράγουν γεωργικά προϊόντα” **Δεν αναφέρεται η Αιγιάλεια** που προσφέρει ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ (Σταφίδα Βοστίτσα, και οίνους ΠΓΕ **Πλαγιές Αιγιάλειας**) όπως προαναφέραμε.

- Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 στην ορεινή περιοχή του Αιγίου (Σελινούντα – Κουνινά – Μαυρίκι – Μελίσσια – Πτέρη – Πυργάκι - Αχλαδιά) δεν ακολουθήθηκε η αναμενόμενη υλοποίηση έργων που θα στηριζόταν σε ολοκληρωμένο σχεδιασμό και μελέτη αποκατάστασης των κατεστραμμένων τοπιών. Αντιθέτως, οκτώ χρόνια αργότερα τα προβλήματα παραμένουν, με διαβρώσεις εδαφών, με ελλιπή προστασία των αναδασωτέων περιοχών, με εμφανή μικροκλιματική αλλαγή που επιβάλλουν την άμεση θωράκιση των περιοχών αυτών βάσει προγραμματισμού ώστε σε σύντομο χρόνο να εξασφαλιστεί ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου κάθε πληγείσας περιοχής.
- Στις Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (Π.Ε.Χ.Π.), περιλαμβάνονται όλες οι εκτάσεις της Π.Ε. Ηλείας που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του 2007, και να αναφερθεί η ορεινή Αιγιάλεια.
- Οι νέες λιμενικές εγκαταστάσεις του Αιγίου, ως ευκαιρία εμπορευματικής και επιβατικής κίνησης και ανάπτυξης μαρίνας. Ως προς τα δύο αλιευτικά καταφύγια Διακοπού και Κρουονερίου (Ακράτας) έχουν ξεκινήσει οι διοικητικές διαδικασίες νομιμοποίησης τους, έτσι ώστε να μπορούν να ενταχθούν σε σχετικό πρόγραμμα με στόχο την καλύτερη αξιοποίηση τους και την περαιτέρω ενίσχυση της τουριστικής κίνησης της περιοχής.
- Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί, σύμφωνα με τη μελέτη, στην οργάνωση, ενίσχυση και αύξηση της ανταγωνιστικότητας των υπηρεσιών εκπαίδευσης του ΑΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας στο Αίγιο.

Άρθρο 27 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμων Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας, Ζαχάρως και Ανδρίτσαινας – Κρεστένων.

Να ληφθούν υπόψη, για το **Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας**, τα κάτωθι:

- Αξιοποίηση οικοπέδων και κτιριακών εγκαταστάσεων του ΟΣΕ κατά τη διαδρομή του θεματικού τρένου Κατάκολο-Πύργος-Αρχαία Ολυμπία μέσω προγράμματος Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων (ΟΧΕ) με χρήσεις γης συναφείς προς το θεματικό τρένο, (ειδικά τα διατηρητέα κτίρια στην Τ.Κ. Αρχαίας Ολυμπίας και τα κτίρια του ΑΣΟ στην Τ.Κ. Πελοπίου), όπως πολιτιστικά κέντρα, εκθετήρια, μικρές αγορές ντόπιων αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων και ειδών λαϊκής τέχνης.
- Αναβάθμιση ελικοδρομίου στην Τ.Κ. Πλατάνου.
- Άμεση αλλαγή των ΖΟΕ με νέο ΠΔ τροποποιώντας τις χρήσεις γης.
- Δημιουργία πάρκων υπαίθριων δραστηριοτήτων, όπως π.χ. εγκαταστάσεις rafting στον Ερύμανθο, πεζοπορικές και ποδηλατικές διαδρομές στον ορεινό όγκο, (Δ.Ε. Λασιώνος και Δ.Ε. Λαμπείας) και στο οροπέδιο Φολόης (Δ.Ε. Φολόης).

- Δημιουργία μικρών υδροηλεκτρικών φραγμάτων από Τριπόταμα έως εκβολές Αλφειού.
- Δημιουργία επιχειρηματικού Πάρκου.
- Δημιουργία “Κέντρου Διεθνών Λειτουργιών”.

Άρθρο 28 - Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ενδοπεριφερειακή αναπτυξιακή χωρική ενότητα Δήμων Ήλιδας, Πηνειού και Ανδραβίδας - Κυλλήνης

Δήμος Ήλιδας:

Να ληφθούν υπόψη τα κάτωθι :

- Εκσυγχρονισμός αρδευτικού δικτύου κατά προτεραιότητα στο σύνολο του αναδασμού και στις λοιπές πεδινές περιοχές (διαδημοτικό έργο).
- Ανάπτυξη Επιχειρηματικού Πάρκου Αμαλιάδας, ανατολικά της πόλης, σύμφωνα με το εκπονούμενο ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.
- Ανάπτυξη ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας Τμήμα Αμαλιάδας κατά προτεραιότητα στα γνωστικά πεδία: του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα (γεωργία – κτηνοτροφία), της γεωπονίας, των τροφίμων, της καινοτομίας στον πρωτογενή τομέα, του τουρισμού, του πολιτισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Ανάδειξη του Αρχαιολογικού χώρου της Αρχαίας Ήλιδας, με τον εκσυγχρονισμό του Μουσείου, την προώθηση του ανασκαφικού έργου, τις αναστηλώσεις, την κατασκευή παρακαμπτήριας οδού Αρχαιολογικού Χώρου (πολλές αναφορές για τον αρχαιολογικό χώρο της Ήλιδας).
- Οικοτουριστική ανάπτυξη και ναυταθλητισμός της τεχνητής λίμνης Κων/νος Καραμανλής (φράγματος Πηνειού).
- Οικοτουριστική ανάπτυξη περιαστικών δασών.
- Προσδιορισμός επεκτάσεων λαμβάνοντας υπ’ όψιν τα εγκεκριμένα πολεοδομικά σταθερότυπα, τη δυναμική/ ρόλο των οικισμών και της ευρύτερης περιοχής στην οποία αυτοί εντάσσονται και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε οικισμού .
- Ενίσχυση των τοπικών οικιστικών κέντρων της Δημοτικής Ενότητας Αμαλιάδας (Καρδαμάς, Σαβάλια, Χάβαρι, Αρχαία Ήλιδα), οικισμοί 7ου Επιπέδου κατά την ΥΑ) και ΔΕ Πηνειάς (Σιμόπουλο) Οικισμός 6ου Επιπέδου κατά την ΥΑ): Βελτίωση οδικών συνδέσεων με Αμαλιάδα, πολεοδόμηση, υλοποίηση κοινωνικών και τεχνικών υποδομών.
- Στις υποδομές:
 - Αναβάθμιση οδικής σύνδεσης Αμαλιάδα – Χάβαρι – Σιμόπουλο – ΕΟ 111 (Παράκαμψη Χαβαρίου). Διεύρυνση ένταξης στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα (ΔΕΔ-Μ).
 - Αναβάθμιση υφιστάμενης σιδηροδρομικής γραμμής, αντιμετώπιση θεμάτων ασφαλείας (ισόπεδες διαβάσεις), εκσυγχρονισμός/ανάδειξη σιδηροδρομικών σταθμών.
 - Παραλιακή οδός (Ένταξη στο ΣΕΣ) επέκταση και ολοκλήρωσή της, διότι θα ενώσει τις τουριστικές μονάδες της παραλίας.
 - Την έλευση του Φυσικού Αερίου.
 - Ανάδειξη του Φράγματος του Πηνειού – Ανάπλαση της ευρύτερης περιοχής.
- Τροποποίηση της ΖΟΕ Ηλείας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και τις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής, τα σημερινά δεδομένα και συνεκτιμώντας τις προτάσεις των εκπονούμενων ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

Δήμος Πηνειού:

Να ληφθούν υπόψη τα κάτωθι :

- Αξιοποίηση ανοιχτού θεάτρου Καβασιλών.
- Αναβάθμιση της πόλης της Γαστούνης σε πόλη 5^{ου} επιπέδου.

- Κατασκευή παραλιακής οδού.
- Δημιουργία δημοπρατηρίου & διαμετακομιστικού Κέντρου Αγροτικών προϊόντων στο Τραγανό.
- Αξιοποίηση-βελτίωση-αναβάθμιση αθλητικών εγκαταστάσεων στο Δήμο Πηνειού.

Δήμος Ανδραβίδας - Κυλλήνης

Να ληφθούν υπόψη τα κάτωθι :

- Χωροθέτηση Επιχειρηματικού Πάρκου.
- Ανάδειξη και χωροθέτηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού
 - A.** ιαματικών λουτρών Κυλλήνης
 - B.** καταδυτικού τουρισμού στα αρχαία τείχη Γλαρέντζας
 - Γ.** δυνατότητα ήπιας τουριστικής αξιοποίησης στην περιοχή Κοτυχί - Στροφυλίας
- Ανάδειξη προστασία αρχαιολογικών χώρων Κάστρου, Γλαρέντζας, Αγίας Σοφίας στη Ανδραβίδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Άρθρο 29 - Πρόγραμμα Δράσης

-

Άρθρο 30 - Διαγράμματα και χάρτες

Στον Χάρτη Π.1 :

- Να διακριθεί η υδατοκαλλιέργεια από τη ζώνη έρευνας υδρογονανθράκων, ώστε να μη συμπίπτουν οι ζώνες μεταξύ τους.
- Να επισημανθεί ο παράκτιος εναλλακτικός τουρισμός από Αστακό προς Μύτικα και Πάλαιρο.
- Να αναφερθεί μικρή ζώνη παράκτιου εναλλακτικού τουρισμού, στο νότιο τμήμα, εκβολές Αχελώου (περιοχή Λούρου).

Στον Χάρτη Π.2.γ :

Στα Δίκτυα & μονάδες τεχνικής υποδομής, να διορθωθεί σύμφωνα με την ισχύουσα κατάσταση. (Συνημμένος Χάρτης).

Επίσης, να προστεθούν:

- i.** η θέση του εργοστασίου τσιμέντου (TITAN ΑΕ) στη θέση Αραχωβίτικα Αχαΐας και του σπαστήρα ασβεστόλιθου στο Δρέπανο Αχαΐας.
- ii.** τα ήδη αδειοδοτημένα και χωροθετημένα λατομεία απόληψης ορυκτών πρώτων υλών στην Π.Ε. Αχαΐας.

Άρθρο 31 – Ισχύς

-

Πάτρα, 24 Μαρτίου 2016

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Αριθμ. Πρωτ.: 40211/222
Πάτρα 15/02/2016

1) Αρχείο ΑΔΑΦΩΝΥΤΛ6-ΘΕΡ
2) Φ/Α Δ/ΑΦΟΤ (μορφ. ΣΑΚΑΔΕΙΑ 70%)
15-2-2016

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ
Γεν. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού,
Περιβάλλοντος & Υποδομών
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού

Πάτρα, 12/02/2016
Αρ. Πρωτ.: 295362/5860

Ταχ. Δ/ση : Αρέθα & Παπαδιαμάντη 14
Ταχ. Κώδικας : 264 43 – Πάτρα
Πληροφορίες : Πρ. Δ/σης
e-mail : e.spyraki@pde.gov.gr
Τηλέφωνο : 2613 613268
FAX : 2610 453294

ΠΡΟΣ: κ. Αντιπεριφερειάρχη Ενέργειας και
Περιβάλλοντος Π.Δ.Ε

- Κοιν. 1. Γρ. Αντ/ρχη ΠΕ Αιτ/νίας
2. Γρ. Αντ/ρχη ΠΕ Αχαΐας
3. Γρ. Αντ/ρχη ΠΕ Ηλείας
4. Γρ. Γενικού Δ/ντη Αν. Προγρ.,
Περ. και Υποδομών

ΘΕΜΑ: Απόψεις επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών επιπτώσεων "Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση" του ΠΧΣΑΑ ΠΔΕ

ΣΧΕΤ.: Το με αρ. πρωτ. 294693/1259/6-11-2015 έγγραφο του Γραφείου Αντ/ρχη Ενέργειας & Περ/ντος

Σε συνέχεια του (1) σχετικού με το οποίο μας διαβιβάστηκε η ΣΜΠΕ του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) ΠΔΕ.

Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) σύμφωνα με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο είναι η διαδικασία εκτίμησης, αξιολόγησης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός σχεδίου (στην παρούσα μελέτη αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εφαρμογής των προτάσεων του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) ΠΔΕ), η οποία περιλαμβάνει: την εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων, τη συνεκτίμηση της ΣΜΠΕ και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη απόφασης και την ενημέρωση σχετικά με την απόφαση αυτή.

Στη ΣΠΜΕ εντοπίστηκαν ως σημαντικότερα προβλήματα της αναπτυξιακής θέσης της Περιφέρειας της Δυτικής Ελλάδος σε σχέση με το ρόλο της:

- α) η επιδείνωση της αναπτυξιακής θέσης της περιφέρειας λόγω κυρίως της οικονομικής κρίσης,
- β) οι μεγάλες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των σημαντικών αναπτυξιακών έργων,
- γ) η έλλειψη ανάδειξης της περιφέρειας σε διεθνή πόλο πολιτιστικού και τουριστικού προορισμού και
- δ) η έλλειψη περαιτέρω ανάδειξης της περιφέρειας σε πόλο καινοτομίας, έρευνας και τεχνολογίας

Ως κύριες ενδοπεριφερειακές χωρικές ενότητες της ΠΔΕ θεωρούνται οι τρεις Περιφερειακές Ενότητες:

- α) η Αιτωλία που έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα στην κτηνοτροφική παραγωγή, στην μεταποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων, στις ιχθυοκαλλιέργειες και την αλιεία, στο πλούσιο υδάτινο δυναμικό και στις μεγάλες δυνατότητες ανάδειξης / αξιοποίησης του συστήματος λιμνών και λιμνοθαλασσών
- β) η Αχαΐα, λόγω κυρίως του πρωτεύοντος αναπτυξιακού πόλου της ευρύτερης περιοχής Πατρών, παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερη δυναμική στον τομέα των υπηρεσιών, ιδιαίτερα στον τομέα των μεταφορών, της εκπαίδευσης, της υγείας αλλά και αυξημένες δυνατότητες στην έρευνα και τεχνολογία και συγκριτικά πλεονεκτήματα στον δευτερογενή τομέα παραγωγής σε σχέση με τις άλλες δύο Π.Ε.,
- γ) η Ηλεία (λόγω της εύφορης και μεγάλης σε έκταση πεδινής περιοχής), έχει συγκριτικό πλεονέκτημα και μεγαλύτερες δυνατότητες στον τομέα της γεωργικής παραγωγής, ενώ, λόγω της υψηλότερης

ποιότητας των παραλιών της και του διεθνούς αξίας αρχαιολογικού τριπόλου (Αρχαία Ολυμπία - Ήλιδα – Επικούρειος Απόλλων) παρουσιάζει συγκριτικά μεγαλύτερες δυνατότητες ανάπτυξης του τουριστικού τομέα.

Με βάση πιο εξειδικευμένα και ομοιογενή χωρικά και αναπτυξιακά κριτήρια που αναλύονται στη μελέτη **προσδιορίστηκαν οκτώ μικρότερες ενδοπεριφερειακές χωρικές ενότητες** ως εξής:

α) Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας

- i. χωρική ενότητα δήμων Ι.Π. Μεσολογγίου και Ξηρομέρου πλην της Δ.Ε. Φυτειών του Δ. Ξηρομέρου
- ii. χωρική ενότητα δήμων Αγρινίου και Θέρμου και η Δ.Ε. Φυτειών του δήμου Ξηρομέρου
- iii. χωρική ενότητα δήμου Ναυπακτίας
- iv. χωρική ενότητα δήμων Αμφιλοχίας και Ακτίου – Βόνιτσας

β) Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας

- i. χωρική ενότητα δήμων Πατρέων, Δυτ. Αχαΐας και Ερυμάνθου
- ii. χωρική ενότητα δήμων Αιγιαλείας και Καλαβρύτων

γ) Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας

- i. χωρική ενότητα δήμων Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας, Ζαχάρως και Ανδρίτσαινας – Κρεστένων
- ii. χωρική ενότητα δήμων Ήλιδας, Πηνειού, Ανδραβίδας – Κυλλήνης

Ως πόλοι ανάπτυξης της περιφέρειας με συνάφεια με το ΓΠΧΣΑΑ αναφέρονται οι κάτωθι:

α) ο αναπτυξιακός πόλος ευρύτερης περιοχής Πατρών, ο πιο σημαντικός πρωτεύων εθνικός πόλος ανάπτυξης σε ολόκληρο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας, με συγκριτικά πλεονεκτήματα στις μεταφορές, στις υπηρεσίες – τεχνολογία – καινοτομία και προοπτικές, στην παραγωγή ενέργειας (Πατραϊκός Κόλπος) και στον ειδικό και ποιοτικό τουρισμό (συνεδριακός και αστικός τουρισμός),

β) το αναπτυξιακό τρίπολο ευρύτερης περιοχής Αγρινίου – Μεσολογγίου – Αστακού, με συγκριτικά πλεονεκτήματα στο διαμετακομιστικό εμπόριο (λιμάνι - ελεύθερη ζώνη ΝΑΒΙΠΕ Πλατυγιάλι Αστακού σε συμπληρωματική σχέση με τα λιμάνια Πατρών και Ηγουμενίτσας), στον ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό (θαλάσσιος, αλιευτικός, οικοτουρισμός, ορεινός τουρισμός) και με δυνατότητες εξειδίκευσης στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία,

γ) το αναπτυξιακό δίπολο ευρύτερης περιοχής Πύργου – Αμαλιάδας με συγκριτικά πλεονεκτήματα στον πολιτισμό -ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό - αθλητισμό (Διεθνούς σημασίας μνημεία - Αρχαία Ολυμπία, Ήλιδα, Επικούρειος Απόλλων, σημαντικοί λιμένες Κατακόλου (κρουαζιέρα), Κυλλήνης (ανήκει στο εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ), διεθνούς σημασίας υγράτοποι, προστατευόμενα τοπία διεθνούς και εθνικής σημασίας, ιαματικές πηγές κλπ.), στη γεωργία (εύφορες πεδινές εκτάσεις Ηλείας) με δυνατότητες εξειδίκευσης στη βιολογική γεωργία και στην παραγωγή ενέργειας (βεβαιωμένο κοίτασμα στη θαλάσσια περιοχή Κατακόλου).

Στη ΠΧΣΑΑ καθορίζονται οι προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης της ΠΔΕ κατά την επόμενη 15ετία με βάση ορισμένες προτεραιότητες αιχμής, οι οποίες συνίστανται

- στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα, την αξιοποίηση των σημαντικών υποδομών και του ανθρώπινου δυναμικού
- την προώθηση της έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και της κοινωνίας της πληροφορίας στην ευρύτερη περιοχή των Πατρών
- την επέκταση και ποιοτική ανασυγκρότηση του τουριστικού τομέα
- την εκτεταμένη αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (έμφαση στην έλευση φυσικού αερίου στην ΠΔΕ και αξιοποίηση των προσδοκώμενων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, του υδάτινου δυναμικού, των αιολικών πάρκων και φωτοβολταϊκών)
- την ανάδειξη και παραγωγική αξιοποίηση των διεθνούς και εθνικής σημασίας τοπίων της ΠΔΕ
- την αύξηση και επέκταση των οργανωμένων υποδοχέων και εδαφικών εκτάσεων της βιοτεχνίας και βιομηχανίας, τη σταδιακή ανακοπή των εντεινόμενων ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και
- την ανάδειξη των υπηρεσιών διεθνούς εμπορίου και μεταφορών, μέσω της υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων μεταφορών, σε προωθητική δραστηριότητα για την ευρύτερη περιοχή των Πατρών και για το τρίπολο Πλατυγιάλι – Αγρίνιο – Μεσολόγγι / Αιτωλικό, ώστε να δημιουργηθεί μία ουσιαστική Νότια Δυτική πύλη της χώρας.

Σκοπός της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης είναι η υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση του ΠΧΣΑΑ, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ειδικότερα, πρόκειται για μια προσπάθεια στάθμισης των περιβαλλοντικών ζητημάτων κατά τη διάρκεια εκπόνησης και έγκρισης του που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Οι στρατηγικές προτεραιότητες για την προστασία, διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και τοπίου καθορίζονται ως ακολούθως:

1. Η προστασία, διατήρηση, διαχείριση και ανάδειξη των θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών της ΠΔΕ, η επίτευξη ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων και η ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας με την εφαρμογή των προτάσεων που θα προκύψουν από την μελέτη του ΥΠΕΚΑ (2012) «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων στην Ελλάδα».
2. Η υλοποίηση δράσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι δράσεις είναι απαραίτητο να εμπεριέχουν την προστασία του παράκτιου μετώπου και γενικότερα την αλλαγή του υφιστάμενου αναπτυξιακού μοντέλου προς μια κατεύθυνση βιώσιμης και πράσινης οικονομίας χαμηλών ή και μηδενικών εκπομπών άνθρακα. Η ανάπτυξη του μοντέλου αυτού είναι απαραίτητο να στηριχθεί στον οριζόντιο συντονισμό των πολιτικών μετριασμού αλλά και προσαρμογής στους τομείς της βιομηχανίας, της γεωργικής παραγωγής και της ενέργειας (προώθηση των ΑΠΕ, ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας σε όλους τους τομείς).
3. Η διατήρηση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων σε καλή κατάσταση, σύμφωνα με τους ορισμούς της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και η βιώσιμη αξιοποίησή τους για την παραγωγή ενέργειας, την ύδρευση οικισμών και τη διατήρηση των οικοσυστημάτων. Η προαγωγή της αειφόρου χρήσης των θαλασσών, η διατήρηση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων και η προστασία των βασικών πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι κοινωνικές και οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη θάλασσα.
4. Οι υδρογονάνθρακες και η εκμετάλλευσή τους είναι αναγκαίο να αποτελέσουν μια επενδυτική ευκαιρία για την ανάπτυξη της χώρας και των τοπικών κοινωνιών της ΠΔΕ. Απαιτείται, ωστόσο, ιδιαίτερη μέριμνα για τη διασφάλιση της ακεραιότητας του περιβάλλοντος (ειδικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών) και για την αποφυγή τυχόν ζημίας σε βασικές οικονομικές δραστηριότητες του παράκτιου μετώπου (ιδίως τουρισμός κρουαζιέρας, παράκτιος τουρισμός).
5. Αξιοποίηση των ΑΠΕ και προώθηση των επενδύσεων έργων ΑΠΕ με έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, την ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας σε όλους τους τομείς (μεταφορές, βιομηχανία, κτίρια) ως μέσο για την προστασία του κλίματος, τη βιώσιμη αξιοποίηση του φυσικού ορυκτού πλούτου μέσω της επαρκούς θεσμοθέτησης περιοχών εκμετάλλευσης
6. Η βιώσιμη διαχείρισή των στερεών απορριμμάτων, η οποία όπου είναι εφικτό δεν πρέπει να αποβλέπει μόνο στη μείωση του όγκου και στην ελάττωση του ρυπαντικού φορτίου και της τοξικότητας, αλλά και στην ταυτόχρονη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Ειδικά για τα στερεά απορρίμματα και τη διαχείρισή του θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν συνδυασμένες μέθοδοι, όπως είναι το κλείσιμο και η αποκατάσταση των ΧΑΔΑ, η προώθηση της ανακύκλωσης, η προμήθεια και τοποθέτηση ειδικών κάδων για χαρτί, πλαστικό, γυαλί και οργανική ύλη, η αξιολόγηση και εφαρμογή ενός συστήματος δίκαιης χρέωσης των δημοτικών τελών, η δημιουργία ΚΔΑΥ, η δημιουργία ΚΑ και η κομποστοποίηση.

Όσον αφορά την οικιστική διάρθρωση στο αναθεωρημένο ΠΠΧΣΑΑ προτείνονται ως κύριες κατευθύνσεις:

α) η πολυκεντρική διάρθρωση, με διάχυση της ανάπτυξης σε περισσότερους πόλους - οικιστικά κέντρα, λαμβάνοντας υπόψη τη χωρική τους ένταξη σε διαδρόμους ανάπτυξης, τη σχέση τους με κόμβους

συνδυασμένων μεταφορών και τη γειννιάσή τους με τουριστικούς και φυσικούς – τοπιακούς πόρους υπερτοπικής εμβέλειας,
 β) η ανάπτυξη εταιρικής σχέσης μεταξύ πόλης και υπαίθρου, με σταδιακή ενίσχυση των περιφερειακών κέντρων (5ου και 6ου επιπέδου) ως εδρών των νυν καλλικράτειων δήμων ή των πρώην καποδιστριακών δήμων
 γ) η πολλαπλή ενίσχυση των ορεινών κωμοπόλεων ως επαρχιακών κέντρων των ορεινών μειονεκτικών περιοχών, ιδιαίτερα στις ΠΕ της Ηλείας και Αιτωλ/νίας, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής της εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής

ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

1. Η ΠΔΕ περιλαμβάνεται στις πλουσιότερες της χώρας σε ό,τι αφορά τους διεθνούς αξίας φυσικούς και τοπιακούς πόρους. Ως εκ τούτου, αποτελεί κύρια προτεραιότητα και ανάγκη η προστασία, διαχείριση και ανάδειξη των θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών (Υγρότοποι Διεθνούς Σημασίας της Συνθήκης Ramsar, Περιοχές της Σύμβασης Βαρκελώνης, Βιογενετικά Αποθέματα, Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Οδηγία 92/43/ΕΚ), Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα (Οδηγία 2009/147/ΕΚ), τέσσερα Εθνικά Πάρκα, Αισθητικά Δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, Καταφύγια Άγριας Ζωής, Εκτροφεία Θηραμάτων) καθώς και η ενεργοποίηση της προστασίας και ανάδειξης κατ' αρχήν των τοπίων που προτείνονται ως διεθνούς και εθνικής σημασίας.
2. Η σημαντική παράκτια ζώνη και οι ακτές της ΠΔΕ είναι απαραίτητο να σχεδιαστούν με βάση την πολιτική μιας ολοκληρωμένης διαχείρισης όπου θα συνδυάζονται από κοινού η προστασία των παράκτιων προστατευόμενων περιοχών και η ανάπτυξη ποιοτικών οικονομικών δραστηριοτήτων (τουρισμός, αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες). Για την παράκτια ζώνη κρίνεται ως άμεση ανάγκη η εφαρμογή μιας πολιτικής ειδικής προστασίας προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της ανόδου της στάθμης της θάλασσας. Η προτεραιότητα αυτή είναι κρίσιμη για την ΠΔΕ λόγω του μεγάλου μήκους της ακτογραμμής της που χαρακτηρίζεται από μέση και υψηλή τρωτότητα.
3. Οι επιφανειακοί και υπόγειοι υδατικοί πόροι είναι απαραίτητο να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και των Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής σε όλες τους τις διαστάσεις, καλύπτοντας ταυτόχρονα τις ανάγκες της βιοποικιλότητας, της ύδρευσης του πληθυσμού και της άρδευσης των σημαντικά καλλιεργούμενων εκτάσεων της ΠΔΕ. Επιτακτική είναι και η ανάγκη ολοκλήρωσης κρίσιμων έργων για την ορθολογική χρήση, αποθήκευση και αξιοποίηση του νερού.
4. Στον τομέα της ενέργειας και των ενεργειακών πόρων η ΠΔΕ μπορεί να αναδειχθεί σε μια στρατηγική Περιφέρεια, αν και στερείται ακόμη των δυνατοτήτων που προσφέρει η χρήση του φυσικού αερίου, γεγονός για οποίο θα πρέπει να καταδειχθεί ιδιαίτερη μέριμνα προκειμένου να αρθεί αυτό το μειονέκτημα. Το αιολικό και υδάτινο δυναμικό, η ηλιακή ενέργεια, η γεωθερμία και η βιομάζα είναι αναγκαίο να αξιοποιηθούν πολύπλευρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την ελαχιστοποίηση της χρήσης των ορυκτών καυσίμων. Στην ενεργειακή αυτή δυναμική προστίθενται οι δύο από τις τρεις θαλάσσιες περιοχές της χώρας, στις οποίες έχουν παραχωρηθεί τα δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων (Πατραϊκός κόλπος και Δυτικό Κατάκολο). Οι υδρογονάνθρακες και η εκμετάλλευσή τους αποτελούν μια επενδυτική ευκαιρία για την ανάπτυξη της χώρας και των τοπικών κοινωνιών της ΠΔΕ. Απαιτείται, ωστόσο, ιδιαίτερη μέριμνα και πρόληψη για τη διασφάλιση της ακεραιότητας του περιβάλλοντος (ειδικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών), αλλά και για την αποφυγή τυχόν ζημίας σε βασικές οικονομικές δραστηριότητες του παράκτιου μετώπου.
5. Αν ο ένας στρατηγικός πυλώνας βιώσιμης ανάπτυξης είναι το πλούσιο φυσικό περιβάλλον της ΠΔΕ, ο δεύτερος είναι το σημαντικό πολιτιστικό της απόθεμα. Το πλήθος των μνημείων, των αρχαιολογικών χώρων και των ιστορικών τόπων της ΠΔΕ είναι απαραίτητο να αποτελέσει τον πόλο για την ανάδειξη του πολιτισμού και της ιστορίας της μέσω της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού που θα πρέπει να διαχέεται σε όλες τις περιόδους του έτους. Τα δύο

μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς που φιλοξενεί η ΠΔΕ και που πρέπει δεόντως να αναδειχθούν είναι, αφενός η Αρχαία Ολυμπία και ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα μαζί με την Αρχαία Ήλιδα και αφετέρου το ιστορικό και πολιτιστικό τρίπολο της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας (Μεσολόγγι – Θέρμο – Ναύπακτος).

6. Από την αξιολόγηση των στοιχείων της υπάρχουσας κατάστασης της τελευταίας δεκαετίας σχετικά με τις πηγές υποβάθμισης του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της ΠΔΕ, προκύπτει ότι η παραγωγή και ανεξέλεγκτη διάθεση των στερεών απορριμμάτων συνιστά μια από τις κύριες και κρίσιμες πηγές ρύπανσης. Το πρόβλημα αυτό αποκτά σοβαρές διαστάσεις αν αναλογιστούμε ότι σήμερα στην ΠΔΕ απουσιάζουν οι ολοκληρωμένες μέθοδοι διαχείρισης των στερεών απορριμμάτων. Απαιτείται, συνεπώς, η εφαρμογή μιας άμεσης πολιτικής στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων, η οποία να συνδυάζει ταυτόχρονα το κλείσιμο και την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ, την προώθηση της ανακύκλωσης, την προμήθεια και τοποθέτηση ειδικών κάδων για χαρτί, πλαστικό, γυαλί και οργανική ύλη, την αξιολόγηση και εφαρμογή ενός συστήματος δίκαιης χρέωσης των δημοτικών τελών, τη δημιουργία ΚΔΑΥ, τη δημιουργία κάδων κομποστοποίησης, την ανάκτηση ενέργειας από την επεξεργασία των απορριμμάτων κ.α. Μεταξύ των κύριων πηγών ρύπανσης ιδιαίτερη μέριμνα είναι απαραίτητο να καταδειχθεί στη διαχείριση και βιώσιμη αξιοποίηση των υγρών αποβλήτων, στις παράνομες αμμοληψίες, στην εξορυκτική δραστηριότητα, στην αστική και βιομηχανική ατμοσφαιρική ρύπανση, στη χρήση αζωτούχων και φωσφορικών λιπασμάτων στη γεωργία, στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών κλπ.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης

Αναλυτικά στοιχεία για τις στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης, όσον αφορά στο οικιστικό δίκτυο, στην πολιτική γης, στην μεταφορική υποδομή, στην λοιπή τεχνική υποδομή, στο περιβάλλον, στους ορυκτούς πόρους, στην ενέργεια, στις παράκτιες και ορεινές περιοχές και στις παραγωγικές δραστηριότητες της ΠΔΕ παρουσιάζονται στο Κεφ.4 της παρούσας ΣΜΠΕ (Ενότητες 4.2.2.1 έως και 4.2.2.7). Οι στρατηγικές κατευθύνσεις χωρικής ανάπτυξης εξειδικεύονται επίσης ανά Περιφερειακή Ενότητα, αλλά και ανά Διαδημοτική ενότητα. (βλ. επισυναπτόμενο σχέδιο απόφασης)

Εναλλακτικές δυνατότητες

Λαμβάνοντας υπόψη της διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ και της ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225/Β/05.09.2006) και παρά τις όποιες ασάφειες υπάρχουν λοιπόν γύρω από τις εναλλακτικές δυνατότητες ενός Σχεδίου ή Προγράμματος, στην παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εξετάστηκαν οι εξής δύο εναλλακτικές:

- α. Εναλλακτική δυνατότητα 1: Μηδενική λύση (do-nothing case ή zero solution).
- β. Εναλλακτική δυνατότητα 2: Εφαρμογή του υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Ελλάδος

Οι ως άνω εναλλακτικές δυνατότητες είναι ρεαλιστικές και λαμβάνουν υπόψη τους στόχους και το γεωγραφική κάλυψη του Σχεδίου ή του Προγράμματος.

Από την αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε επιλέχθηκε η Εναλλακτική δυνατότητα 2. Η μηδενική λύση απορρίφθηκε ως η πλέον επιζήμια για την ΠΔΕ και την χώρα. Τα οφέλη της σε επιχειρησιακό και περιβαλλοντικό επίπεδο είναι σαφώς λιγότερα αν αξιολογηθούν με την επιλογή εφαρμογής των κατευθύνσεων του υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Ελλάδας.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Κατωτέρω συνοψίζεται η αξιολόγηση των επιπτώσεων που πραγματοποιήθηκε για τις στρατηγικές κατευθύνσεις του υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Ελλάδας.

Α/Α	Περιβαλλοντική παράμετρος αναφοράς	Στρατηγικές κατευθύνσεις							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Βιοποικιλότητα	A	B	B	B	+	Γ	B	B/+
2	Πληθυσμός	+	A	B	A	A	A	A	A
3	Υγεία	A	A	A	+	+	A	A	A
4	Πανίδα	A	B	B	B	+	Γ	B	B/+
5	Χλωρίδα	A	B	B	B	+	Γ	B	B/+
6	Έδαφος	B	B	B	B	+	B	A	B/+
7	Υδατα	A	B	B	B	+	Γ	B	+
8	Ποιότητα αέρα	A	A	B	+	+	+	A	A
9	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	A	A	Γ	+	+	+	A	A
10	Περιουσιακά στοιχεία	A	B	B	A	A	A	A	A
11	Αρχιτεκτονική και αρχαιολογική κληρονομιά	+	A	A	A	A	A	A	A
12	Επεξεργασία υγρών αποβλήτων	A	A	A	+	+	A	A	A
13	Επεξεργασία στερεών απορριμμάτων	A	A	A	+	+	A	A	A
14	Παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας	A	+	A	+	A	B/+	A	A
15	Μεταφορές	A	B	B/+	A	A	A	A	A
16	Διασυννοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις	A	A	A	A	+	A	A	A

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

1: Οικιστικό Δίκτυο, 2: Πολιτική γης, 3: Μεταφορική υποδομή, 4: Λοιπή τεχνική υποδομή, 5: Περιβάλλον, 6: Ενέργεια, 7: Παράκτιες και ορεινές περιοχές, 8: Παραγωγικές δραστηριότητες.

Τα σύμβολα A, B, Γ, + ερμηνεύονται ως εξής:

A - Το εξεταζόμενο Σχέδιο/ Πρόγραμμα δεν έχει την δυνατότητα να μεταβάλλει καθόλου τη συγκεκριμένη παράμετρο.

B - Το εξεταζόμενο Σχέδιο/ Πρόγραμμα έχει την δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη παράμετρο αλλά δεν θα προκαλέσει μεταβολές στρατηγικού επιπέδου. Οι επιπτώσεις θα είναι τοπικού κυρίως χαρακτήρα και χωρίς μεγάλη έκταση, με δυνατότητα πλήρους αντιμετώπισης σε μεταγενέστερα στάδια περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Γ - Το εξεταζόμενο Σχέδιο/ Πρόγραμμα έχει την δυνατότητα να μεταβάλλει τη συγκεκριμένη παράμετρο σε στρατηγικό επίπεδο.

Περιβαλλοντικοί στόχοι που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εφαρμογή

Οι περιβαλλοντικοί στόχοι ανά περιβαλλοντική παράμετρο που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την υλοποίηση του Σχεδίου/ Προγράμματος είναι οι εξής:

ΠΣ1 Προστασία Βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανόμενης της αποφυγής πρόκλησης βλαβών σε χλωρίδα/ οικοτόπους, πανίδα/ ορνιθοπανίδα και φυσικές προστατευόμενες περιοχές.

ΠΣ2 Εξασφάλιση της ακεραιότητας (integrity) των περιοχών του Δικτύου Natura2000.

ΠΣ3 Εξασφάλιση της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων.

ΠΣ4 Βελτίωση συνθηκών υγείας/ μείωση εκπομπών θορύβου.

ΠΣ5 Μείωση της υποβάθμισης των εδαφικών πόρων (π.χ ερημοποίηση, διάβρωση, συμπίεση, σφράγιση, μείωση οργανικής ύλης, μείωση βιοποικιλότητας εδάφους, κ.λπ.).

ΠΣ6 Μείωση υποβάθμισης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και επίτευξη της καλής κατάστασης που ορίζει η Οδηγία 2000/60/ΕΚ.

ΠΣ7 Διατήρηση της καλής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. ΠΣ8 Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών.

ΠΣ9 Μείωση της υποβάθμισης της ποιότητας του αέρα.

ΠΣ10 Μείωση αερίων θερμοκηπίου.

ΠΣ11 Προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ή άλλων φιλικών πηγών, βελτίωση ενεργειακής απόδοσης, ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας σε όλους τους τομείς.

ΠΣ12 Βιώσιμη αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου.

ΠΣ13 Βιώσιμη αξιοποίηση των φυσικών πόρων

ΠΣ14 Προστασία και ανάδειξη της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

ΠΣ15 Προστασία Τοπίου, συμπεριλαμβανόμενου αστικού, αγροτικού και φυσικού τοπίου ΠΣ16 Βιώσιμη προπελασιμότητα.

ΠΣ17 Προστασία από περιβαλλοντικούς κινδύνους.

ΠΣ18 Διασφάλιση της ορθής εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ.

ΠΣ19 Ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων σε όλους τους τομείς πολιτικής και ενίσχυση της συνοχής της πολιτικής.

ΠΣ20 Προώθηση δράσεων για την δημιουργία βιώσιμων πόλεων.

Παρακολούθηση

Με την έναρξη του σχεδίου/ προγράμματος θα πρέπει να ποσοτικοποιηθούν οι κάτωθι δείκτες με στόχο την αποτελεσματική παρακολούθηση της υλοποίησης του σχεδίου/ προγράμματος. Οι δείκτες παρακολούθησης παρουσιάζονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα:

Περιβαλλοντικός Τομέας	Δείκτες
Βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα	<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποιητική κατάσταση ειδών και οικοτόπων. • Αριθμός και/ή έκταση προστατευόμενων περιοχών.
Πληθυσμός και υγεία	<ul style="list-style-type: none"> • Προσδόκιμα έτη υγιούς ζωής. • Ποσοστό ατόμων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας.
Έδαφος	<ul style="list-style-type: none"> • Ποσότητες στερεών απορριμμάτων που διαχειρίζονται με βιώσιμο τρόπο. • Εξέλιξη παραγωγής υγρών αποβλήτων.

Νερό	<ul style="list-style-type: none"> • Ποιότητα επιφανειακών υδάτων • Ποιότητα υπόγειων νερών. • Ποσοστό πληθυσμού συνδεδεμένο σε ΕΕΛ.
Αέρας	<ul style="list-style-type: none"> • Ημέρες υπέρβασης ορίων ποιότητας
Κλιματικοί παράγοντες, ενέργεια και μεταφορές	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. • Εξέλιξη ενεργειακής ζήτησης. • Ποσοστό ενέργειας από ΑΠΕ. • Ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας.
Τοπίο και Πολιτιστική κληρονομιά	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός παραδοσιακών οικισμών. • Αριθμός επισκεπτών σε σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους. • Αστικό πράσινο ανά κάτοικο. • Πράσινες υποδομές (Green infrastructure).

Οι κάτωθι δείκτες χαρακτηρίζονται ως δευτερεύοντες στην παρακολούθηση. Σε ενδεχόμενη ωστόσο διαθεσιμότητα στοιχείων θα πρέπει να ενταχθούν στο πρόγραμμα παρακολούθησης για να καθίσταται η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΠΠΧΣΑΑ περισσότερο ρεαλιστική στο πνεύμα της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ.

Περιβαλλοντικός Τομέας	Δείκτες
Κλιματικοί παράγοντες, ενέργεια και μεταφορές	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανομή παραγωγής ενέργειας ανά πηγή. • Κατανάλωση ενέργειας ανά κάτοικο. • Εκπομπή αερίων θερμοκηπίου ανά κάτοικο. • Ποσοστό χρήσης ΜΜΜ. • Εξέλιξη αριθμού επιβατικών οχημάτων.
Διαχείριση φυσικών πόρων	<ul style="list-style-type: none"> • Οικολογικό αποτύπωμα. • Ποσοστό μείωσης χρήσης πρώτων υλών.
Βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα	<ul style="list-style-type: none"> • Έκταση δασών.
Έδαφος	<ul style="list-style-type: none"> • Ποσοστό γης που πάσχει από ερημοποίηση.
Νερό	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση νερού κατά παραγωγικό τομέα.
Αέρας	<ul style="list-style-type: none"> • Εκπομπές ανά πηγή. • Εκπομπές από την μεταφορική υποδομή.

Μέτρα αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

- Τήρηση της διαδικασίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ) και διατύπωση αυστηρών μέτρων προστασίας κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας των
- Λήψη έργων. Όπου προβλέπεται σύνταξη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για την «δέουσα εκτίμηση» των επιπτώσεων σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- Επίτευξη της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων με την εφαρμογή των προτάσεων που θα προκύψουν από την μελέτη του Υ- ΠΕΚΑ (2012) «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων στην Ελλάδα».
- Λήψη αυστηρών περιοριστικών μέτρων (εφόσον είναι εφικτό) ως προς την χωροθέτηση των όποιων μεταφορικών υποδομών.
- Λήψη μέτρων ώστε η βελτίωση της προσβασιμότητας σε περιοχές πολιτιστικού ενδιαφέροντος να μην αποβεί αρνητική για το πολιτιστικό περιβάλλον.

- Τήρηση αυστηρών προδιαγραφών κατασκευής και λειτουργίας σε όλες τις προτεινόμενες υποδομές.
- Διασφάλιση δαπανών στους προϋπολογισμούς των προτεινόμενων έργων για την υλοποίηση μέτρων/ δράσεων προστασίας του περιβάλλοντος.
- Θεσμοθέτηση εθνικών προδιαγραφών για την ενσωμάτωση των πράσινων υποδομών (green infrastructure) στα έργα μεταφορών (και σε λοιπά αναπτυξιακά έργα).
- Υιοθέτηση πρακτικών βελτίωσης των μεταφορικών υποδομών, λ.χ πράσινες υποδομές (green infrastructure).
- Τήρηση των όρων/ περιορισμών των εκάστοτε Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (π.χ ΕΠΧΣΑΑ για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας).
- η αυστηρών περιοριστικών μέτρων (εφόσον είναι εφικτό) ως προς την χωροθέτηση των όποιων υποδομών.
- Προώθηση των αντισταθμιστικών οφελών στην κοινωνία, αλλά και στους ΟΤΑ (για την υλοποίηση έργων βελτίωσης του περιβάλλοντος). Αντισταθμιστικά οφέλη προ- βλέπονται βάσει της νομοθεσίας από συγκεκριμένα έργα, π.χ έργα ΑΠΕ.
- Εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιπτώσεων στις περιπτώσεις που οι υποδομές και τα έργα που προτείνονται προβλέπονται εν όλω ή εν μέρει σε περιοχές με ιδιαίτερη οικολογική/ τοπιακή αξία.
- Λήψη αυστηρών μέτρων διασφάλισης της ακεραιότητας του περιβάλλοντος από την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου (π.χ λατομικές και μεταλλευτικές περιοχές).
- Τήρηση των όρων/ περιορισμών των εκάστοτε Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης (π.χ ΕΠΧΣΑΑ για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας).
- Τήρηση αυστηρών προδιαγραφών κατασκευής και λειτουργίας ειδικά στις εγκαταστάσεις αξιοποίησης των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.
- Εξασφάλιση ανταποδοτικών οφελών για την κοινωνία και τους ΟΤΑ από την αξιοποίηση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Οι περιβαλλοντικές δαπάνες που θα διατίθενται στους ΟΤΑ να διατίθεται αποκλειστικά και μόνο σε δράσεις/ ενέργειας προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.
- Εκ των προτέρων αξιολόγηση των επιπτώσεων της αξιοποίησης των υδρογονανθράκων σε λοιπές παραγωγικές δραστηριότητες της Δυτικής Ελλάδας (π.χ στον τουρισμό κρουαζιέρας στην περιοχή του Κατακόλου ή στον μαζικό τουρισμό κατά μήκος της δυτικής ακτογραμμής της ΠΔΕ).
- Ενθάρρυνση της έρευνας στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας & Εξοικονόμησης Ενέργειας σε όλους τους τομείς (π.χ κτιριακό τομέα, βιομηχανία, μεταφορές, κ.λπ.).
- Διασφάλιση της προστασίας του τοπίου και των ιδιαίτερων τοπιολογικών χαρακτηριστικών των περιοχών αυτών (ορεινές και παράκτιες περιοχές). Μέριμνα θα πρέπει να δίνεται πάντα και στην διατήρηση του πολιτιστικού αποθέματος στις περιοχές αυτές και της ιστορίας τους, ως αναπόσπαστο τμήμα της ολοκληρωμένης ή/και βιώσιμης ανάπτυξής τους.
- Εξασφάλιση (όσο είναι εφικτό) ότι οι παραγωγικές δραστηριότητες αναπτύσσονται με βιώσιμο τρόπο, συμβάλλοντας στην προστασία φυσικών πόρων (π.χ ελαχιστοποίηση της κατανάλωσης των υδάτων από την γεωργία, προστασία του εδάφους από την διάβρωση ή/και συμπίεση από την γεωργία ή/και την κτηνοτροφία, κ.λπ.).
- Σύνταξη μελετών για την αξιολόγηση της βοσκοϊκανότητας συγκεκριμένων περιοχών και χωροθέτηση κτηνοτροφικών πάρκων.
- Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλες τις παραγωγικές δραστηριότητες της ΠΔΕ.
- Προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού σε περιοχές με υψηλή οικολογική και αισθητική αξία, αλλά με αυστηρές προδιαγραφές και όρους για την προστασία της βιοποικιλότητας και των λοιπών περιβαλλοντικών παραμέτρων

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**I. Γενικά**

Με την 42/28-02-2013 (ΑΔΑ: ΔΕΒΦ7Λ6-4ΥΩ) Απόφαση του ΠΣ Δυτικής Ελλάδος εκφράστηκε η θετική Γνωμοδότηση επί του **A1 Σταδίου** της Μελέτης.

Το ΥΠΕΚΑ διοργάνωσε Διήμερο **Συμπόσιο** στις 12-13/11/2013 στην Αθήνα με θέμα «η Αναθεώρηση των Περιφερειακών Χωροταξικών Πλαισίων ως μοχλός Ανάπτυξης», στο οποίο παρουσιάστηκαν τα χωροταξικά των Περιφερειών της χώρας. Κατά τη διάρκεια των εργασιών πραγματοποιήθηκε επικοδομητική συζήτηση σε ειδικότερα θέματα που έχουν ανακύψει κατά την πρώτη φάση των μελετών, ανά Περιφέρεια.

Στα πλαίσια της εκπόνησης του **B₁ Σταδίου** της Μελέτης πραγματοποιήθηκαν τρεις συναντήσεις εργασίας :

- Στην Περιφερειακή Ενότητα Αιτ/νίας, στο Μεσολόγγι, στις 19/12/2013,
- Στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, στον Πύργο, στις 19/12/2013 και
- Στην Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας, στην Πάτρα, στις 20/12/2013

Στις 14/05/2015 αναρτήθηκε το B₁ Στάδιο της Μελέτης στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΠΕΝ και συγκεκριμένα στην διεύθυνση :

<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=232&language=el-GR>

Με την ΑΠ 174796/2200/15-07-2015 Απόφαση Περιφερειάρχη συστάθηκε Ομάδα Εργασίας με **αντικείμενο την εξέταση του ΒΙ Σταδίου της Χωροταξικής Μελέτης της ΣΜΠΕ και της Μελέτης Τοπίου.**

II. Επισημάνσεις – παρατηρήσεις επί του σχεδίου της απόφασης της μελέτης ΠΠΣΧΑΑ που συνοδεύει τη ΣΜΠΕ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

- Πρέπει να διορθωθεί και να ταυτιστεί με τη περίληψη του εγκεκριμένου κείμενου του πενταετους 2015 2020.

- Αναφορές όπως για τα αποτελέσματα των Ολυμπιακών Αγώνων (παρ.5), για την αλλαγή της χωρικής διάρθρωσης της αιρετής Περιφέρειας και το ρόλο της Αποκ. Διοίκησης (παρ. 8), για την επέκταση της ΒΙΠΕ Πατρών (παρ. 10) ή η έλλειψη συντονισμένης και συστηματικής συνεργασίας υπουργείων, περιφερειακών και τοπικών φορέων πρέπει να εγκριθούν από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

- Να αναφερθούν και τα δίπολα Πάτρα - Ναύπακτος, Αίγιο - Καλαβρυτα, Βόνιτσα - Αστακός και ο ρόλος τους στην ανάπτυξη. Να αναφερθεί η ανάπτυξη της σε σχέση με το δίπολο Πάτρα – Ναύπακτος και η αξιοποίηση της γέφυρας Ρίου Αντιρρίου. σελ.23-24 παρ. 17

- Αναφέρεται στη παρ. 19 και η παρ. 20 πχ (ε) η μετατόπιση χρονολογικά σημαντικών μεγάλων έργων πχ εμπορικό τμήμα λιμένα Πατρών, δυτικός σιδηρόδρομος, η κοινωνία της πληροφορίας μόνο στην ευρύτερη περιοχή Πατρών. Τα οποία συμπεράσματα είναι ελλιπή, γενικά και ασύνδετα.

Τέλος προτείνουμε να αναφερθούν ως ΚΕΦΑΛΑΙΟ I επακριβώς οι αναπτυξιακοί στόχοι της ΠΔΕ και τα συμπεράσματα που έχουν αποτυπωθεί στο εγκεκριμένο Πενταετές από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Το άρθρο 3 είναι ασύνδετο και στο τέλος παρ. 8 αναφέρει ότι θα τερματιστεί η ύφεση το 2014!!! πρέπει να διορθωθεί η αστοχία.

Το άρθρο 4

Παρ. 3 πρέπει να διορθωθεί και στους πλεονασματικούς αναπτυξιακούς κλάδους να αναγραφούν προσεκτικά και οι τρεις Περ. Ενότητες

Παρ. 4 πρωτογενής τομέα δεν αναφέρει την Αχαΐα

Παρ. 5 πρέπει να συμπληρωθεί προσεκτικά

Το άρθρο 5 στρατηγικοί στόχοι παρ. 1.β έχουν ξεχαστεί τα ιδρύματα ΕΙΧΗΜΥΘ και ΕΑΙΤΥ

Το άρθρο 7 να τροποποιηθεί σύμφωνα με τις παρατηρήσεις. Έχουν ξεχαστεί ο Επικούρειος Απόλλων, το Αεροδρόμιο Ακτίου, ο Άξονας σύνδεσης Πύργου Αρχ. Ολυμπίας Τρίπολης, ο Άξονας Αγρίνιο Καρπενήσι

Το άρθρο 15 στο οποίο είχε αναφέρει η κατεύθυνση για χαρακτηρισμό του λιμένα Πατρών ως ζώνη ελεύθερου εμπορίου. Το οποίο επισημάνθηκε στις 11.11.2015 από την Εκτελεστική Επιτροπή της Περιφέρειας και στις 12.11.2015 με έγγραφο ο μελετητής εισηγήθηκε την απόλειψη του).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Άρθρο 9 Παρ. 1 Στα κριτήρια να αναφερθεί και η ισόρροπη ανάπτυξη της αιρετής Περιφέρειας
 Άρθρο 11 στις κατευθύνσεις της πολιτικής γης ίσως να αναφερθούν τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των Δήμων

Άρθρο 12 να γραφτεί η κατάταξη σύμφωνα με την κωδικοποίηση και η αρίθμηση του ΕΟΔ όπως ισχύει
 3 Οι άξονες προτεραιότητας των Οδικών μεταφορών δεν αναφέρονται

3.2 Οι άξονες προτεραιότητας των σιδηροδρομικών μεταφορών πρέπει να συμπληρωθούν με την επαναλειτουργία του σιδηροδρομικού δικτύου στην Αιτ/νία και την ακτοπλοϊκή σύνδεση αυτού με το σιδηροδρομικό δίκτυο της Αχαΐας (όπως είχε λειτουργήσει και παλιά).

Άρθρο 13 για τη παρ. 5 δεν πρέπει να αναφερθεί η δομή του υπάρχοντος ΠΕΣΔΑ διότι η ΠΔΕ είναι στη φάση ριζικής αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ λόγω του νέου ΕΣΔΑ

Άρθρο 17

Στην Πάτρα να αναφερθεί η αξιοποίηση του Αρχαιολογικού Μουσείου Πατρών

Να αναφερθεί στο δήμο Θέρμου η ανάδειξη των παλαιών κτιρίων και η ανάδειξη του κέντρου

Να διακριθούν ο δήμος Πύργου από τον Δήμο Αμαλιάδας λόγω διαφορετικής φυσιογνωμίας αστικής ανάπλασης

Να αναφερθεί ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας σαν κοιτίδα του αρχαιολογικού τρίπολου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

Να διορθωθεί συνολικά σύμφωνα με τις προτάσεις των εκπροσώπων των Περιφερειακών Ενοτήτων Αχαΐας, Ηλείας, Αιτ/νίας

Να διορθωθεί παντού το Πανεπιστήμιο Πατρών και το ΑΤΕΙ Δυτ. Ελλάδος. Πλέον δεν υφίσταται Πανεπιστήμιο Δυτ. Ελλάδος και ΤΕΙ Μεσολογγίου, Ναυπάκτου.

Τα έργα προστασίας των ακτών να αναφερθούν και στην ΠΕ Αχαΐας

Τα αντιπλημμυρικά φράγματα να αναφερθούν και στην ΠΕ Αιτ/νίας

Να αναφερθεί στη ΠΕ Ηλείας άρθρο 20 παρ. 4 το Λιμάνι Κατακόλου

Επίσης:

- Να διορθωθεί η αναφορά όπου που γίνεται για τη διαχείριση αποβλήτων σύμφωνα τον εγκεκριμένο ΕΣΔΑ. Το επισυναπτόμενο σχέδιο στην απόφαση να διορθωθεί σύμφωνα με την υφιστάμενη κατάσταση (εκ παραδρομής αναφέρονται οι χώροι των πρώην ΧΑΔΑ)

- Το Δημοπρατήριο Αγροτικών Προϊόντων της Π.Δ.Ε., δεν μπορεί να ενταχθεί στον πρωτογενή παραγωγικό τομέα, όπως αναφέρεται στην σελίδα 48-49 της περίληψης της μελέτης του Χωροταξικού, αλλά αποτελεί ένα από τα βασικά αναπτυξιακά εργαλεία του τριτογενή τομέα αφού αναφέρεται στην εμπορία και διάθεση των τοπικών αγροτικών προϊόντων από τις Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις προς το λιανεμπόριο της μεγάλης αγοράς της Π.Δ.Ε., αποφεύγοντας τους χονδρέμπορους.

- στην σελίδα 21 της περίληψης να αφαιρεθεί η επισήμανση: "εντοπίζονται και προτείνονται οι ακόλουθες σημειακές ποιοτικές εγκαταστάσεις.....στην Δροσιά Αιγίου και Βαρθολομίου στην έκταση της ΔΕΠΟΣ (αθλητικός τουρισμός-golf)", τα οποία αποτυπώνονται και στον Χάρτη Β1.1γ-10. Στις συγκεκριμένες περιοχές δεν έχει οριοθετηθεί Π.Ο.Τ.Α. (Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης). Όπως αναφέρεται από το Υ.Π.Ε.Κ.Α. στο υπ. αριθμ. 43960/1201/24-7-13 έγγραφο του, κατά τον Προκαταρκτικό Προσδιορισμό Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Π.Π.Α.) πρέπει να συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις με βάση τις απόψεις των συναρμόδιων φορέων και ειδικά :1.η επάρκεια νερού και 2. ο χαρακτηρισμός της γεωργικής Γης ως Μη Υψηλής Παραγωγικότητας από την Ν.Ε.Χ.Ω.Π..

- Στην σελ 48 της περίληψης προτείνεται "ο επαναπλημμυρισμός των αποξηραμένων λιμνών Αγουλινίτσας-Μουριάς και κατασκευή διώρυγας υπερχειλίσης στην Μουριά". Με βάσει τον Ν. 4061/12, άρθρο 23, από την Επιτροπή Θεμάτων Γης και Επίλυσης διαφορών της Π.Δ.Ε., εξετάζονται αιτήσεις για εξαγορά κατεχομένων εκτάσεων στις εκτάσεις της πρώην λίμνης Αγουλινίτσας. Βάσει αυτού πρέπει να εξεταστεί η οριοθέτηση τμήματος της περιοχής για επαναπλημμυρισμό.

- Στον χάρτη που συνοδεύει το ΕΠΧΣΑΑ οι δυτικές ακτές της Αιτωλοακαρνανίας που βρίσκονται στο σκιαγραφημένο τμήμα ανήκουν στην Περιοχή Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Α.Υ. Α3), στις οποίες σύμφωνα με το άρθρο 5 "...Πρωθείται κατά προτεραιότητα η ίδρυση ΠΟΑΥ". Το συγκεκριμένο το επισημαίνουμε γιατί στη σελ. 62 της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αναγράφεται: "Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας δεν προτείνεται χωροθέτηση ΠΟΑΥ..." κάτι το οποίο έρχεται σε αντίφαση με το προαναφερόμενο άρθρο του ΕΠΧΣΑΑ.

III. Επίσης να γίνει αναφορά στη μελέτη και ειδικά στο σχέδιο απόφασης:

- για την οριοθέτηση των περιοχών που είναι επιδεκτικές σε διάβρωση ακτών (αιγιαλός και παραλία), πλημμύρες (οριοθέτηση ποταμών και ζώνες πλημμυρικού κινδύνου), κατολισθήσεις (οριοθέτηση ακατάλληλων περιοχών) ή κινδυνεύουν από ερημοποίηση ή έλλειψη νερού και να δοθούν κατευθύνσεις για την καταρχήν ανάλυση αυτών των φαινομένων και για την κατά περίπτωση αποκατάσταση τους.
- για την ορθολογική χρήση των αδρανών υλικών από τα ποτάμια και των προϊόντων εξόρυξης από τα λατομεία της ΠΔΕ και πως πρέπει να τα διαχειριστεί η Περιφέρεια τα επόμενα χρόνια
- για τις υποδομές που προτείνει η Περιφέρεια για τη μεταφορά φυσικού αερίου.
- για τις υποδομές των δικτύων άρδευσης. Στα δίκτυα άρδευσης δεν γίνεται άντληση ούτε εισρέει χαμηλής ποιότητας νερό λόγω αποστράγγισης των δικτύων.
- για τις υποδομές των ταμιευτήρων νερού και των φραγμάτων της Περιφέρειας και οι κατευθύνσεις για την διαχείριση και τη διατήρηση της βιωσιμότητά τους τα επόμενα χρόνια
- για τους φυσικούς πόρους και τον ορυκτό πλούτο της Περιφέρειας και με ποιόν τρόπο θα γίνει ορθολογική εκμετάλλευση αυτών
- για τις κατευθύνσεις:
 - ✓ για την χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων
 - ✓ για τις περιοχές με κρίσιμα προβλήματα (πυρόπληκτες) στις οποίες απαιτείται αναλυτικότερος σχεδιασμός
 - ✓ για τις περιοχές στις οποίες θα αναζητηθεί κατά προτεραιότητα ο καθορισμός περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων
 - ✓ για την εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων (Τ.Χ.Σ.) (πρώην Γ.Π.Σ. και πρώην Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.), Ζ.Ο.Ε. ή άλλα σχέδια χρήσεων γης
 - ✓ για την εκπόνηση Ειδικών Χωρικών Σχεδίων (Ε.Χ.Σ.) για τις περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ), Περιοχές πρώην οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων (ΠΟΑΠΔ), τις περιοχές υλικών χωρικών παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) κ.α.
 - ✓ για τις χωρικές ζώνες για τον πρωτογενή τομέα
 - ✓ για την προώθηση και ολοκλήρωση των Τ.Χ.Σ. (πρώην ΓΠΣ) των Καλλικρατικών Δήμων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

I. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω τα οποία προκύπτουν από την έκθεση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜ.Π.Ε) και των συνημμένων σε αυτή σχετικών γνωμοδοτήσεων και σχεδίων, θεωρούμε ότι με τη λήψη κατάλληλων μέτρων προστασίας ή προληπτικά μέτρα οι όποιες επιπτώσεις ελαχιστοποιούνται ακόμη περισσότερο, καθώς τα οφέλη της Αναθεώρησης ΠΠΧΣΑΑ στην περιοχή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος υπερτερούν των δυσμενών επιπτώσεων, αφού ενσωματωθούν οι παρατηρήσεις - προτάσεις της μελέτης του ΠΠΧΣΑΑ μετά από την γνωμάτευση του Περιφερειακού Συμβουλίου στη ΣΠΜΕ και ειδικά στο σχέδιο της απόφασης που θα εγκριθεί μετά το Β2 στάδιο του ΠΠΧΣΑΑ.

III. Για την παρακολούθηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προτεινόμενου ΠΠΧΣΑΑ, θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης αυτού στη Περιφέρεια, βάσει των ακόλουθων αρχών:

- i. Εγκαθίδρυση ενός συστηματικού τρόπου συλλογής των απαραίτητων στοιχείων ενώ θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα λεπτομερές πρόγραμμα παρακολούθησης, βάσει των διατάξεων της έγκρισης της ΣΜΠΕ.
- ii. Η συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα πρέπει να διεξάγεται σε ετήσια βάση.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
της Δ/σης Περ/ντος & Χωρικού Σχεδιασμού

ΕΛΕΝΗ ΣΠΥΡΑΚΗ
Αγρ. - Τοπογράφος Μηχανικός με Β' β.

Ε.Δ.: 1. Χ. Α. 2. Πρ. Δ/σης 3.Τμ. Περ/ντος 4.Τμ. Χωρικού Σχεδιασμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Α) ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Φορέων, Υπηρεσιών και πολιτών που κατέθεσαν γραπτές προτάσεις κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης μετά την έναρξη εκπόνησης του Β1 Σταδίου και κατά το έτος **2016** :

α/α	ΦΟΡΕΑΣ	Αρ. Πρωτ. ΦΟΡΕΑ	Αρ.Πρωτ. ΔιαΠ ΠΔΕ
1.	INTERBETON (CONSTRUCTION MATERIALS S.A. – TITAN GROUP)	16025/11-3-16	67216/404/11-03-16
2.	ΑΜΒΙΟ Α.Ε. (ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ)	11-03-16	67601/410/15-03-16
3.	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΧΙΝΑΔΩΝ ΝΗΣΩΝ & ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	15-03-16	68625/421/15-03-16
4.	ΓΚΙΚΑ – ΑΝΝΙΝΟΥ (Πολίτες)	14-03-16	67978/414/15-03-16
5.	ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ. (Πολίτης)	14-03-16	68663/427/15-03-16
6.	ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ	03-2016	68650/424/15-03-16
7.	ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	8172/21-03-16	74817/471/22-03-16
8.	ΔΗΜΟΣ ΑΚΤΙΟΥ – ΒΟΝΙΤΣΑΣ (2 έγγραφα)	2459/15-03-16 -	68634/422/15-03-16 68796/431/16-03-16
9.	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ – ΚΥΛΛΗΝΗΣ	2877/11-03-16	67211/403/11-03-16
10.	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	2319/11-03-16	68660/426/15-03-16
11.	ΔΗΜΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΧΑΪΑΣ	4110/15-03-16	68656/425/15-03-16
12.	ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΜΑΝΘΟΥ	2220/10-03-16	69922/443/16-03-16
13.	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ	429/Δ/15-03-16	68636/423/15-03-16
14.	ΔΗΜΟΣ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ		69948/445/16-03-16
15.	ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ	23-03-16	78746/499/28-03-16
16.	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ	3070/11-03-16	67205/402/11-03-16
17.	ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΗΛΕΙΑΣ	12-03-16	67621/411/15-03-16
18.	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	3301/11-03-16	68202/416/15-03-16
19.	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΛΕΙΑΣ	289/16-03-16	69935/444/16-03-16
20.	ΚΑΤΣΩΝΗΣ ΝΙΚ. (Διευθυντής ΔΙΕΚ)	13-03-16	67589/409/15-03-16
21.	ΚΙΝΗΣΗ ΑΥΤΟΝΟΜΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΗΛΕΙΑΣ (Α. Σαλπέας, Οικονομολόγος)	14-03-16	68673/428/15-03-16
22.	ΚΟΥΣΤΑΣ ΚΩΝ. (Περ. Σύμβουλος, Πρόεδρος Α' ΕΛΜΕ Αιτ/νίας)	12-03-16	67571/408/15-03-16
23.	ΜΠΕΝΕΤΣΗΣ ΑΝΔΡ. (Δημ. Σύμβουλος Αρχ. Ολυμπίας)	06-03-16	68826/434/16-03-16
24.	ΝΟ ΜΥΤΙΚΑ	29-02-16	68789/430/16-03-16

25.	ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ (Περ. Σύμβουλος κ. Γ. Κανέλλης)	29-02-16 10-03-16	68656/425/15-03-16 66646/396/11-03-16
26.	ΟΛΠΑ Α.Ε.	1691/09-03-16	65552/376/10-03-16
27.	ΡΟΥΒΑΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ (τ. Πρόεδρος του Συνδέσμου Ελληνικού Οίνου)	15-03-16	67632/412/15-03-16
28.	ΤΕΕ ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	186/23-02-16	66665/397/11-03-16
29.	ΤΕΕ Τμ. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	349/10-02-16	66620/395/11-03-16
30.	ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΚΟΤΥΧΙΟΥ – ΣΤΡΟΦΙΛΙΑΣ	238/21-03-16 ΩΧΦΠ46Ψ8ΒΓ-ΗΨΕ	79520/501/28-03-16

Β) ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ Φορέων, Υπηρεσιών και πολιτών που κατέθεσαν γραπτές προτάσεις μετά την έναρξη εκπόνησης του Β1 Σταδίου, προ της έναρξης της γραπτής διαδικασίας και κατά το έτος **2015** :

α/α	ΦΟΡΕΑΣ	Αρ.Πρ. ΦΟΡΕΑ	Α.Πρ. ΔιαΠ ΠΔΕ
1.	ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.		68815/433/16-03-16
2.	ΔΗΜΟΣ Ι.Π. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	311/15-12-15	81296/509/29-03-16
3.	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ	13520/02-11-15	289558/2643/03-11-15
4.	ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (π. Δήμαρχος ΙΠ Μεσολογγίου)	18-12-15	68804/432/16-03-16
5.	ΠΟΑΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ Α.Ε.	31-08-15	68841/435/16-03-16
6.	ΤΙΤΑΝ ΑΕ	17-09-15	81301/510/29-03-16